

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.
1456

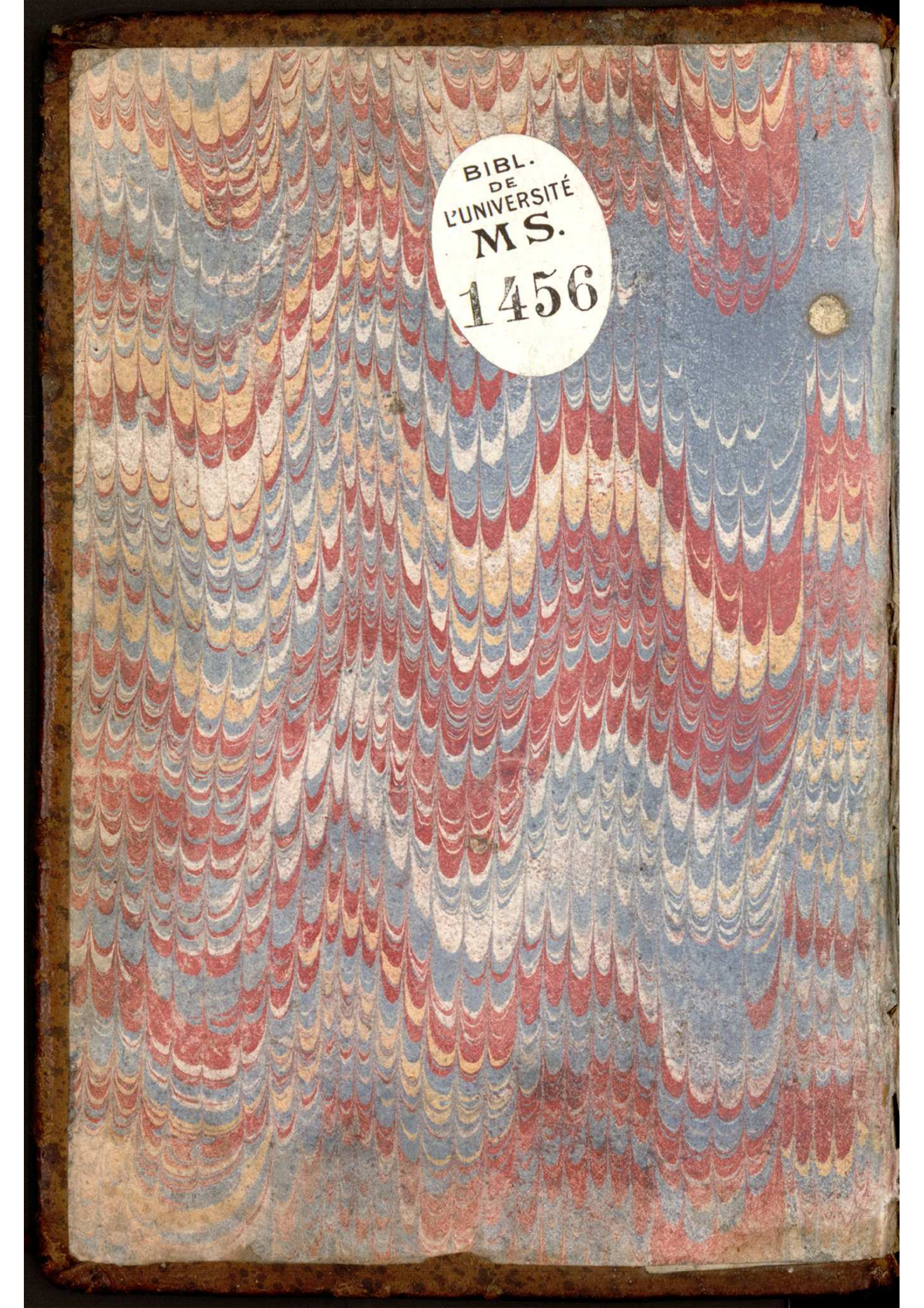
CAROLVS

FRANCISCVS

ISTÉ

S.

66

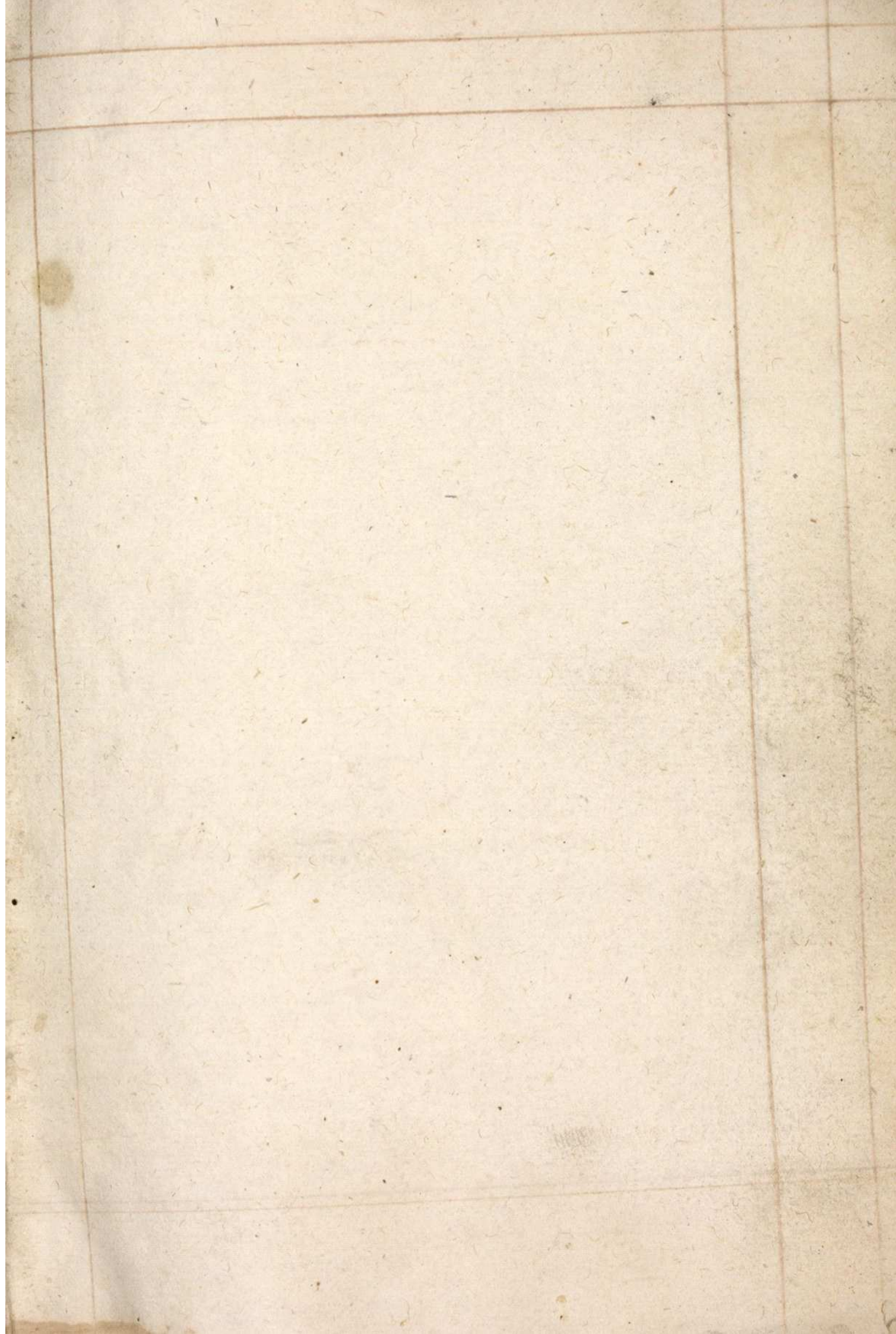
The image shows the front cover of an old book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern, specifically a 'combed' or 'scalloped' design. This pattern consists of repeating, wavy, vertical bands of color. The primary colors are a deep red, a muted blue, and a pale yellow or cream, all set against a darker, possibly black or very dark blue, background. The colors are blended together to create a fluid, organic texture. In the upper center of the cover, there is a white, oval-shaped paper label. This label contains black text in a serif font. The text is arranged in four lines: 'BIBL.' on the first line, 'DE' on the second, 'L'UNIVERSITÉ' on the third, and 'MS.' on the fourth. Below these four lines, the number '1456' is printed in a larger, bold serif font. The edges of the book cover are worn, showing the underlying brown leather or cloth binding material. There is a small, circular hole or indentation on the right side of the cover, just below the level of the label. The overall appearance is that of a well-used, historical volume.

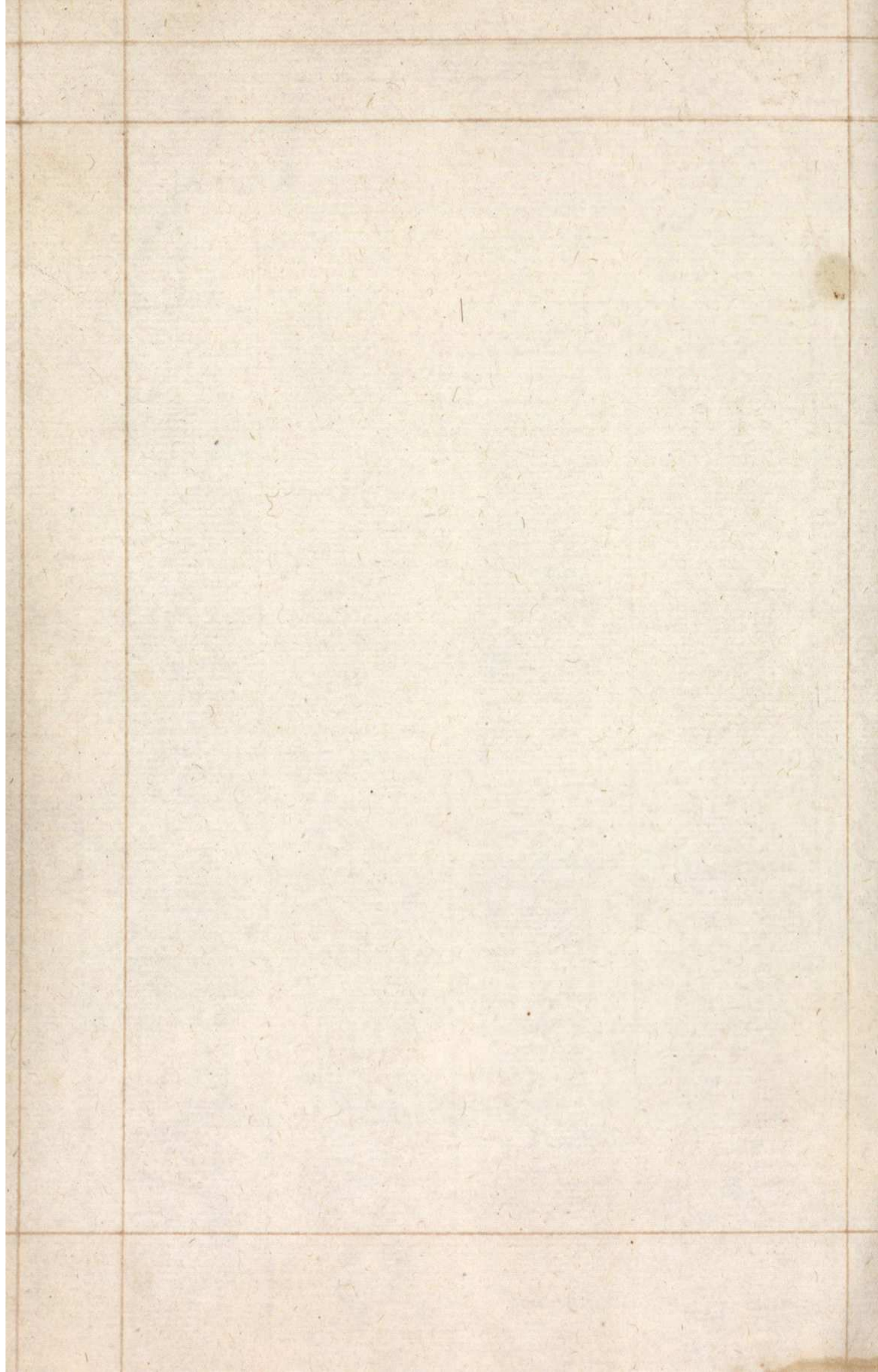
BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.
1456

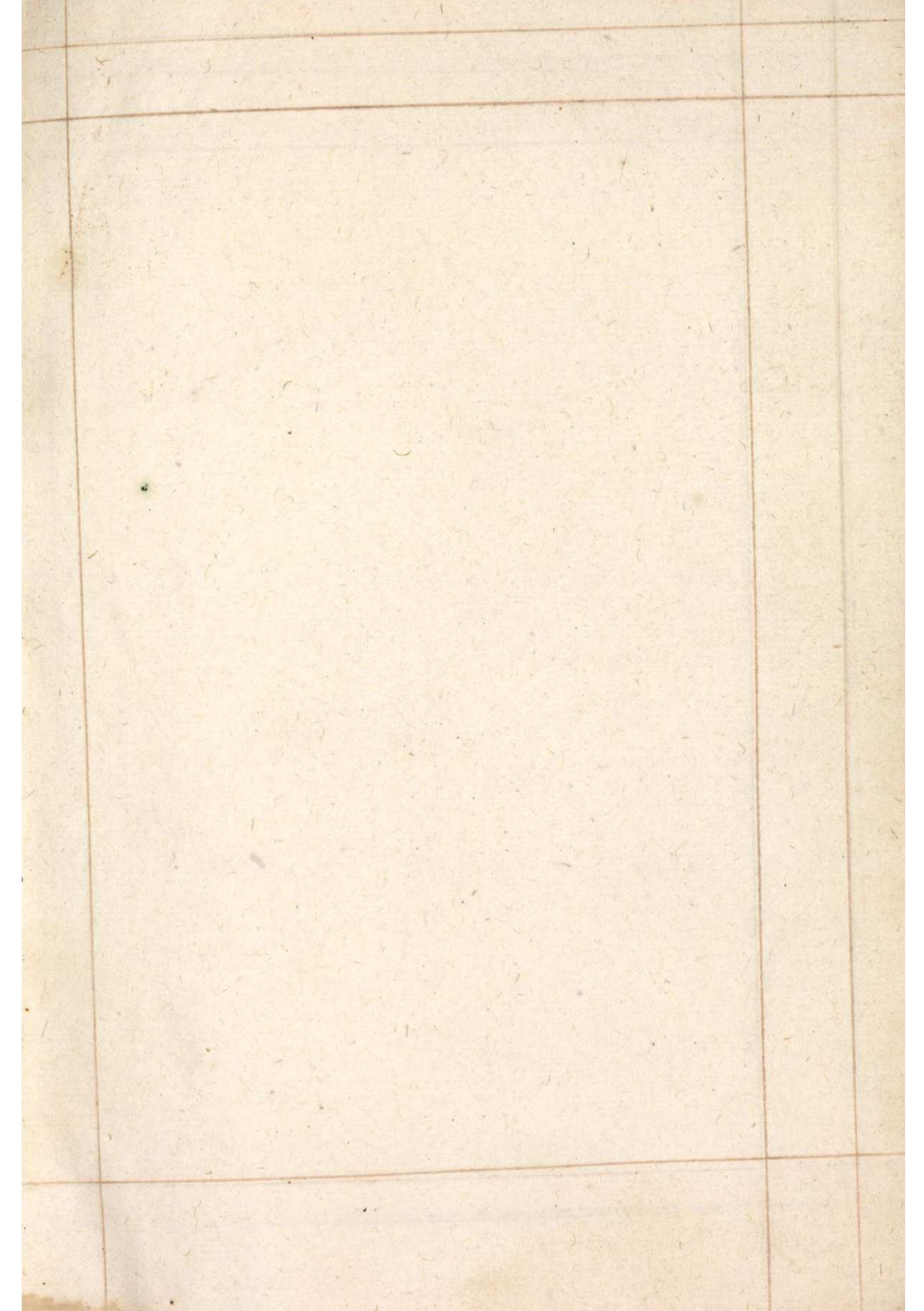

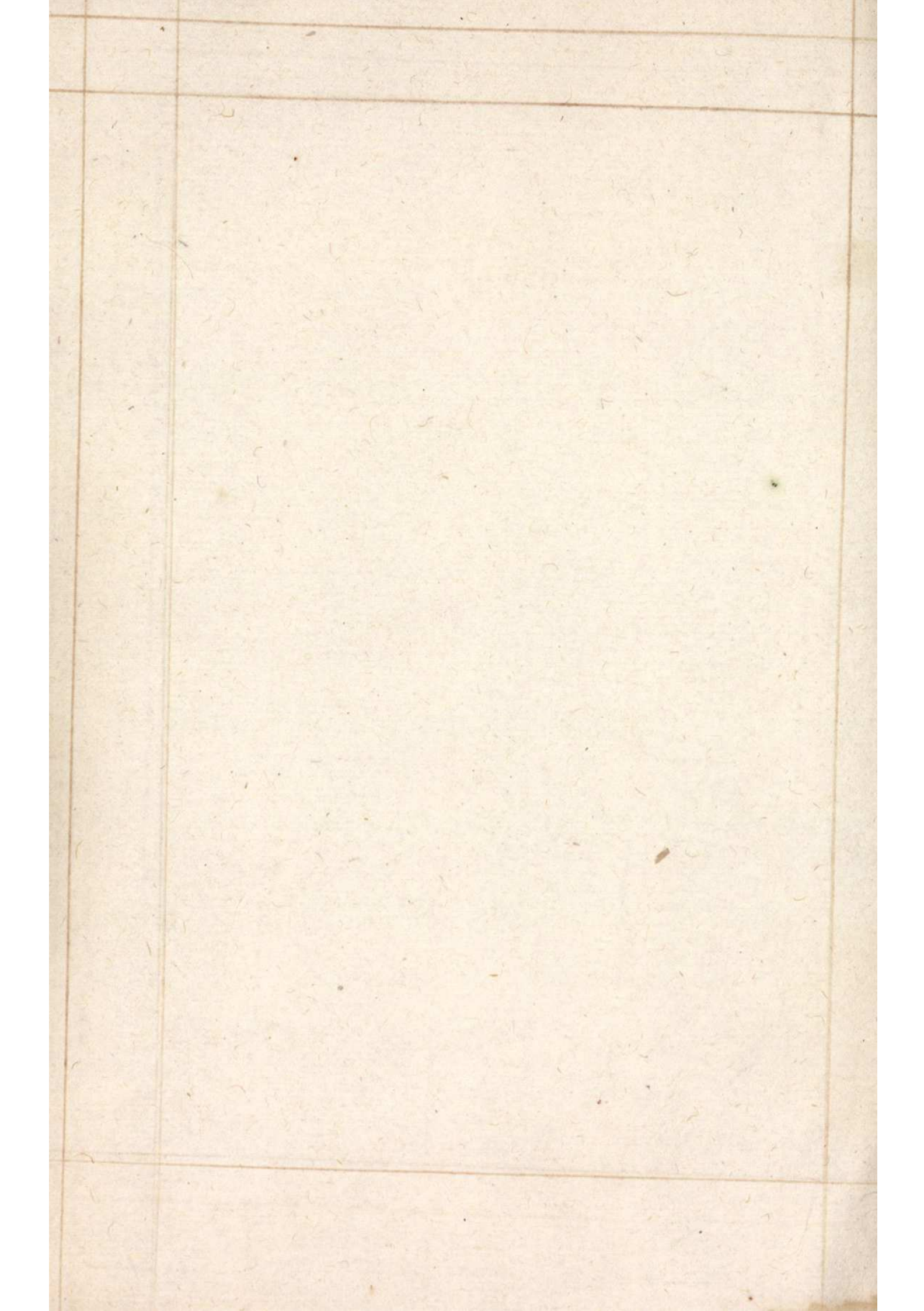
Ms 1456.

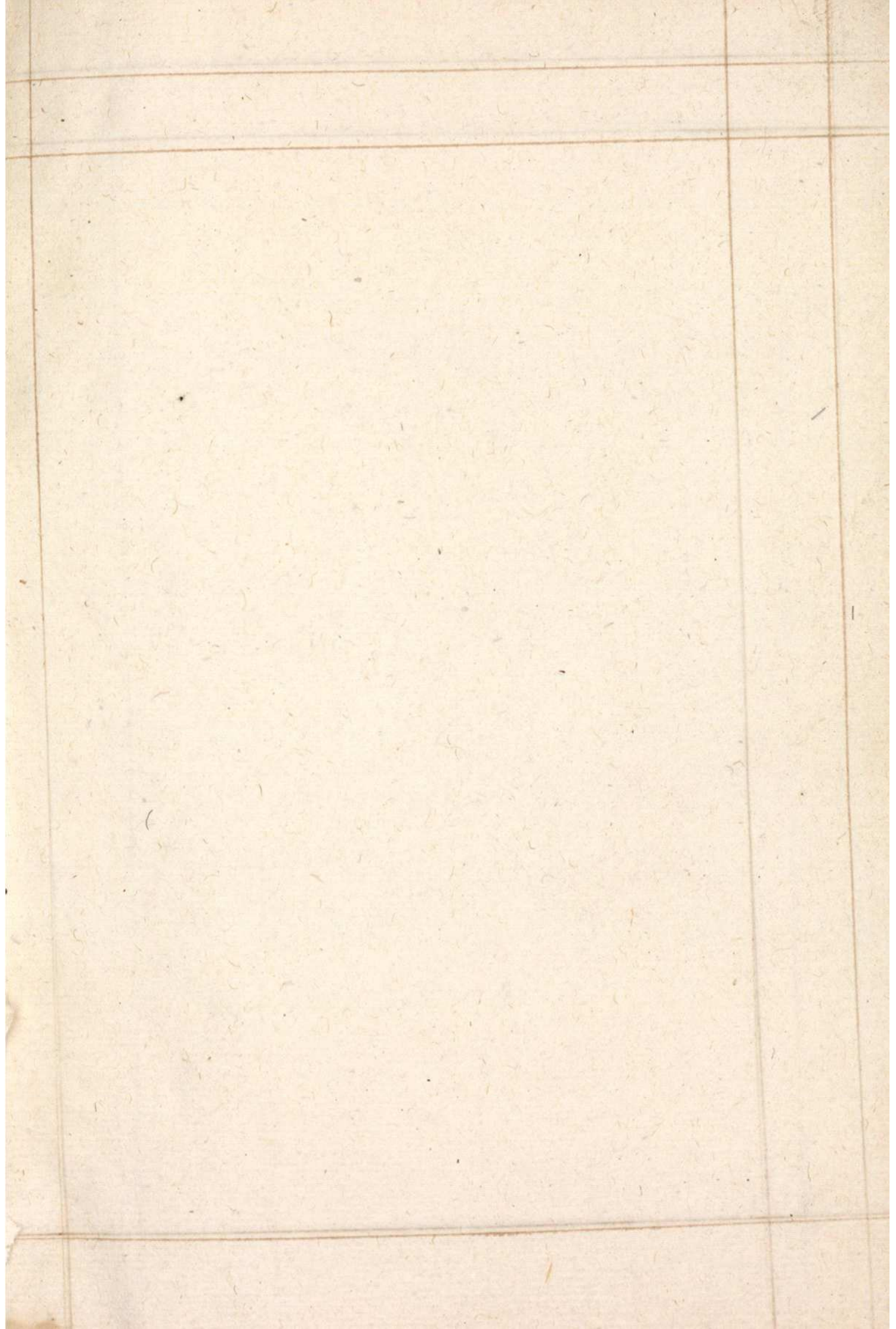
3/11

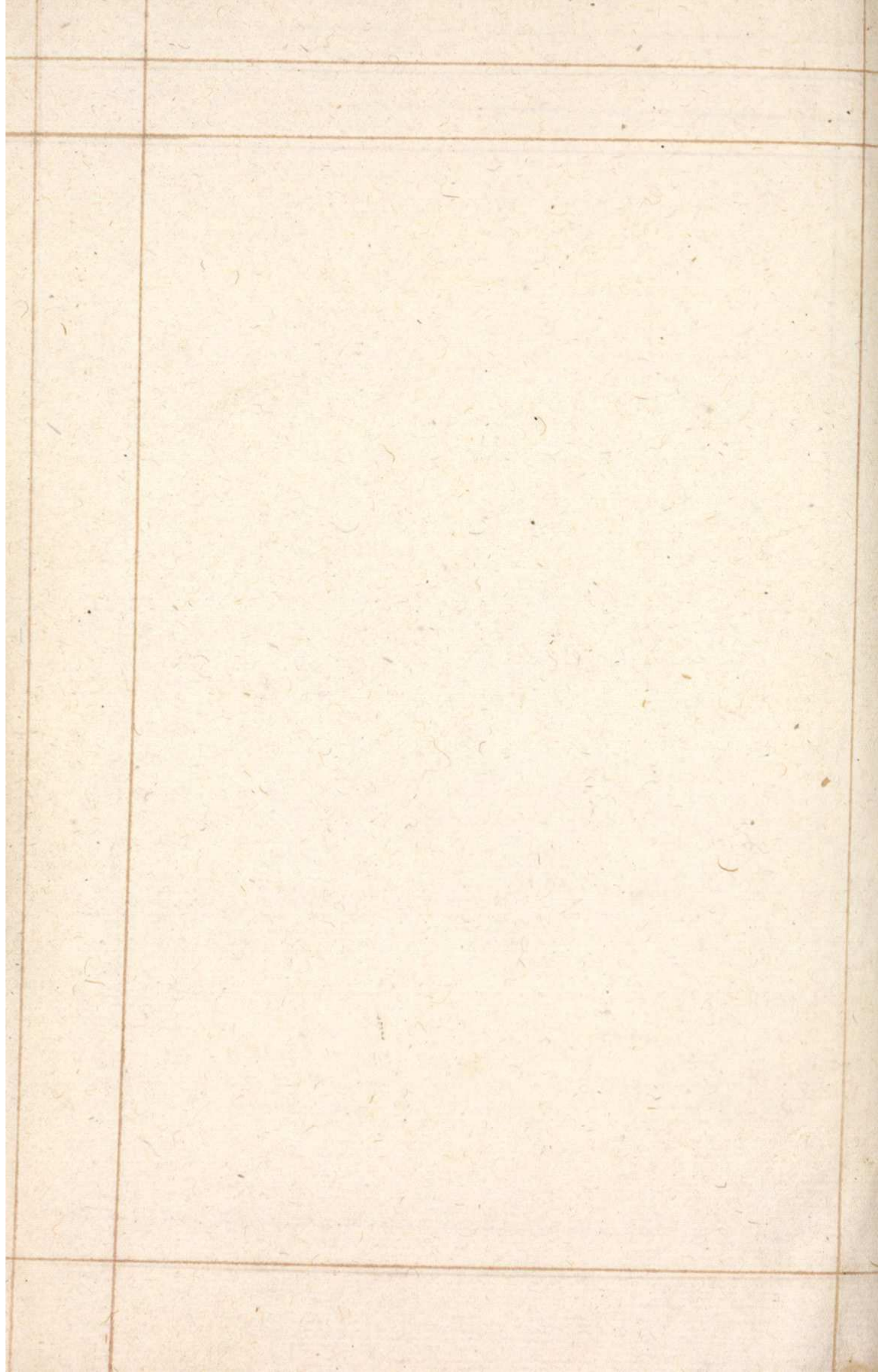

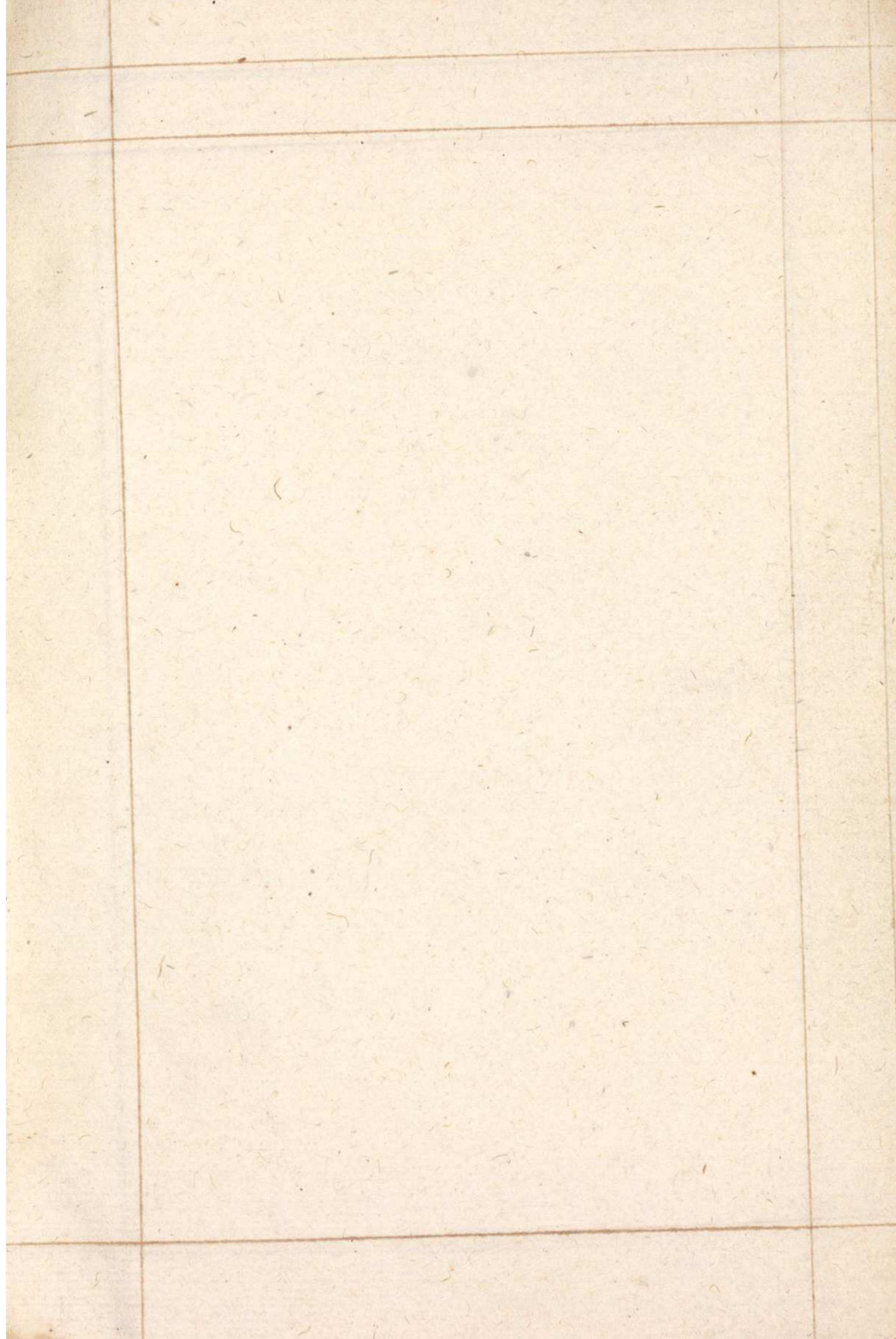

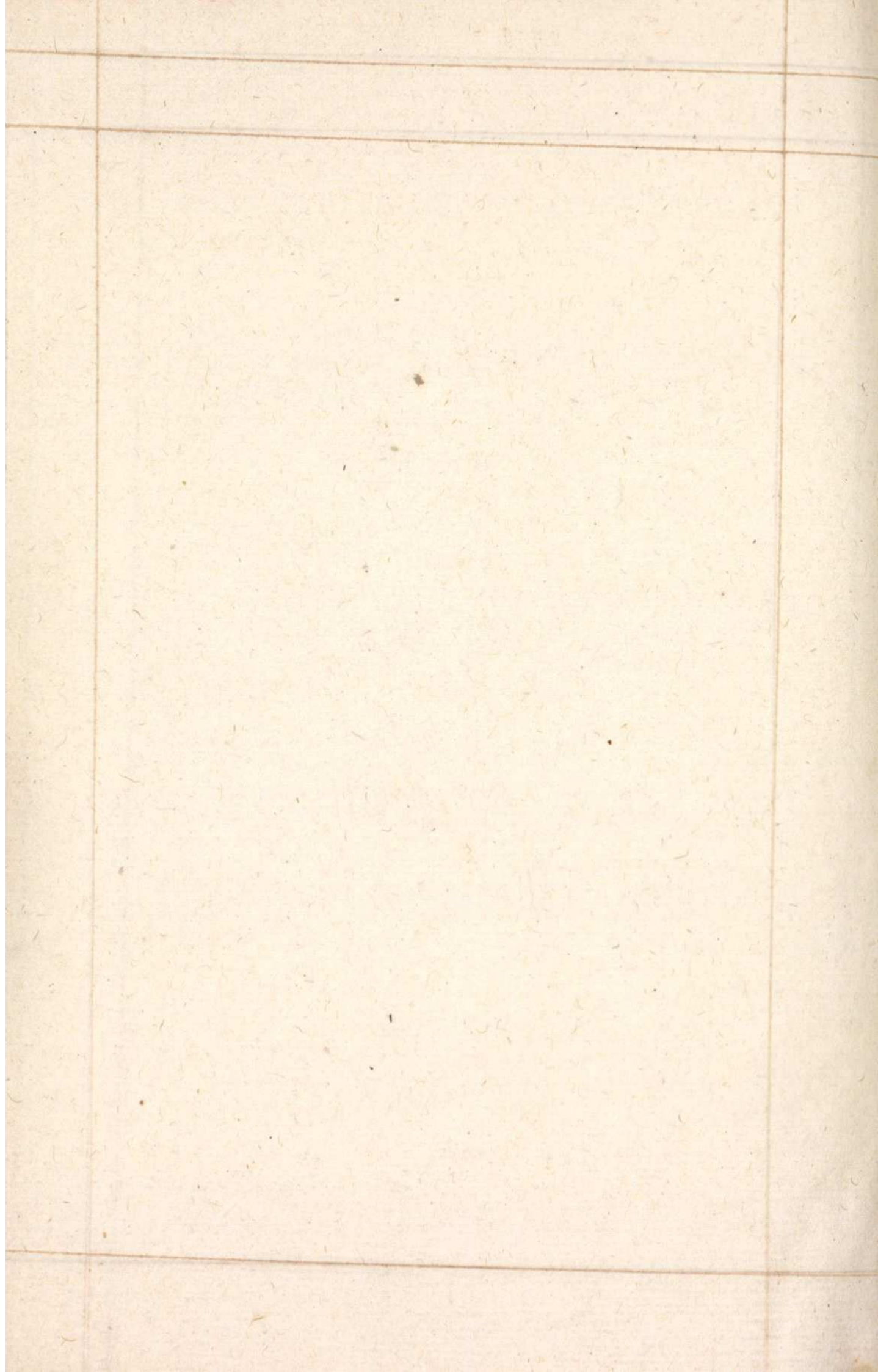

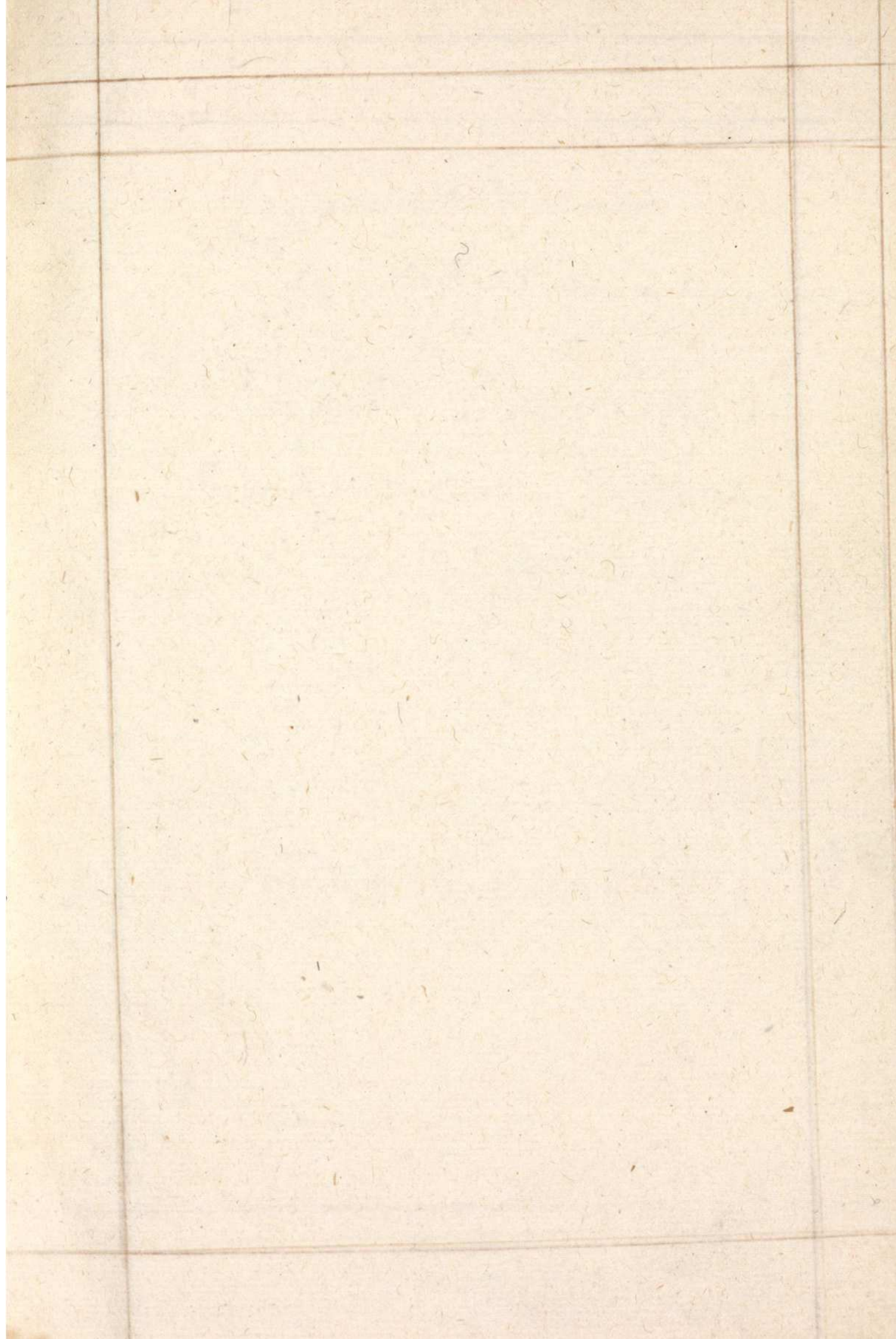

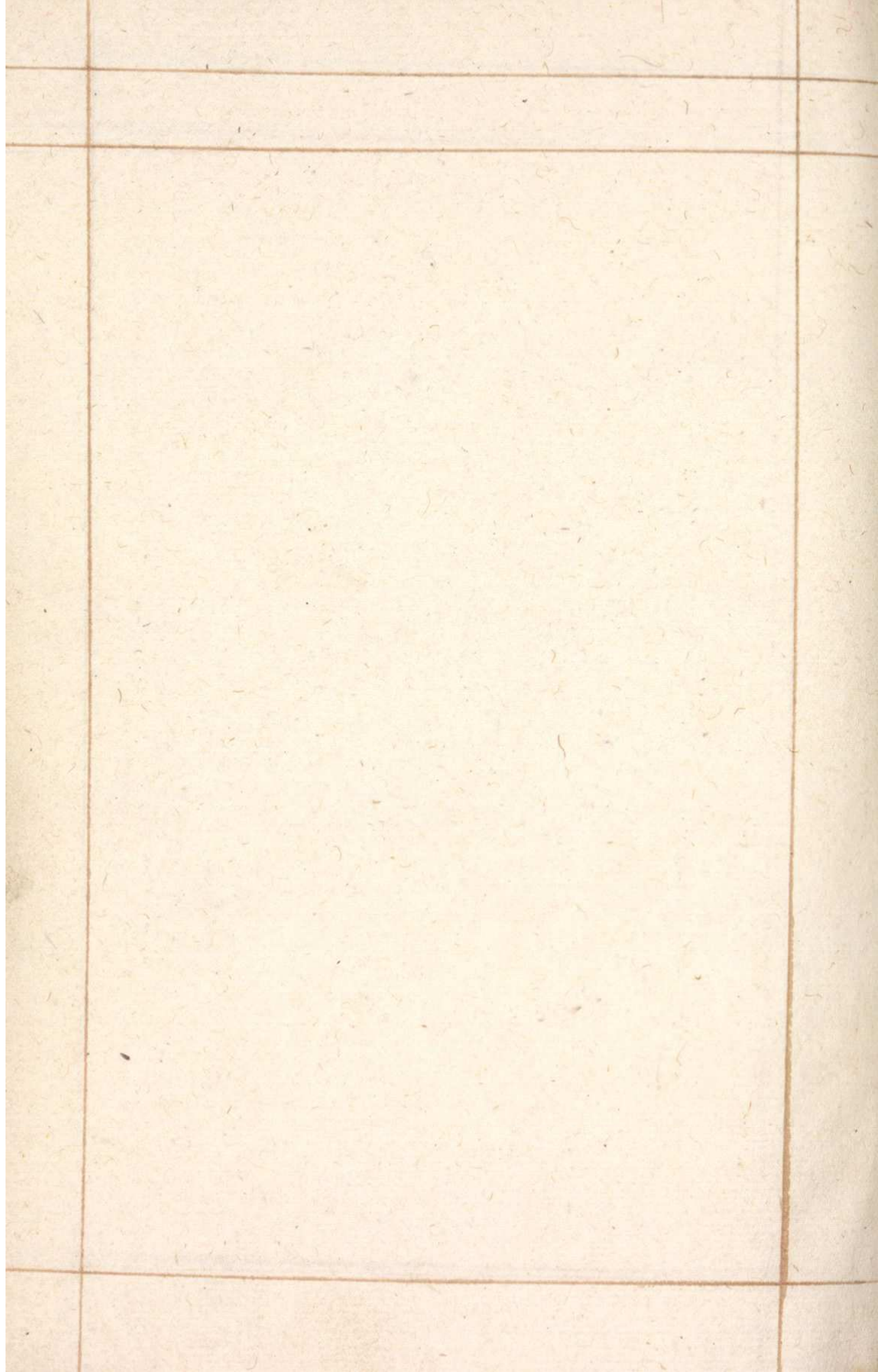

Compendium

philosophiae

scriptae Carolus

Linnaeus

1745

Amstelredamum

apud J. Neaulme

librarium

et Haerlem

Dr. P. M. C. H.

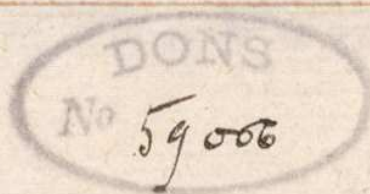
Compendium
philosophiae

Scriptit Carolus
Franciscus Coppel
De Taucey 1675

~~Franciscus Coppel~~

De Taucey

De Taucey

Das ist die erste Seite

Compendium

physiologie

Josephus Carolus

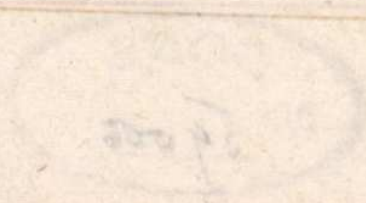
französischer Kaiser

Im Jahr 1677

~~Josephus Carolus~~

~~französischer Kaiser~~

Im Jahr 1677

āia faciliē separata, subtilia,
accidēte, et dicitur qd in Poi.

DICITUR Sonum suarum,
qd et materialium, vel earum, quae
maam qd nesciunt aut respiciunt,
qualia sunt Opera deo naturalia,
qualia etiam et qd anima
faciliē qd Habet Unionē
cum Corpore.

DICITUR Caarum quae quib.
haec vide Continetur, qd et
Cognio Bilcarliua, huiusmodi
vnum de alio, minus notum
de notiori.

AD Articuli pda Botiniter
Cognio certa et iudone dicitur
naturalium pda Caar.

DICITUR Cognio, qd et
vitalis expressio et affirmatio
obti; vel et actuali facultate
cognoscentia videlicet qd et
vnum enim cognoscentia nihil
aliud et, qm vbi qd imaginem
qd et ipso vitator exprimitur.

DICITUR Certa, qd et firma,
Habilis, et Constant, ratione.

obli, subli, et mediū, quæ obtum
subtum, et mediū prædicta firma
de debent, ut nomen prædicta
distinquatur ab opinione et fide
sua, quæ quidam cognoscit
it, sed quæ nunciat facit obli,
subli, et mediū.

DISCIPLINA evidens, quod est clara
et perspicua, ut prædicta distinquatur
a fide, theologia, quæ quidam
it cognoscit certo, sed quæ nunciat
ntore et obscure.

DISCIPLINA verum naturalium,
quod est lumine naturali cognoscibili-
lium, ut prædicta distinquatur a
visione dei intuitiva et sua
intusa, quæ quidam it cognoscit
certo et evidenter, sed sunt
verum naturalium, bene autem
supernaturalium, hoc lumine
supernaturali cognoscibilium.

ADDITION per se, quod est
Cognitio discursiva hoc unum
interius de alio, minus notum
de notiori, ut prædicta distinquatur
a divina et angelica sua, quæ

quidem & cognitio certa et
~~quidem~~ ~~verum~~ naturalium, sed
 in causalibus per causas, bonum
 et angelicum effectum natu-
 ram & cognoscunt per causas,
 sed per causas.

PILOI Definio est per se
 collectiva septa; posterior
 autem est per se distributiva
 septa.

Plbia autem collectiva septa,
 & per se quoniam & collectio
 cum suarum partium simul,
 test tota, ista, et aliarum,
 quo ita bene distincte cognitio
 verum divinarum et suarum
 nihil in ore vel partem simul
 accipiantur, vel dicitur etiam
 teia verum divinarum, ut
 metaphysica; vel verum dante
 et suarum, ut physica.

Plbia distributiva sumpta,
 & per se septa quoniam per se
 in verbo de singulis suis
 partibus locum ab omnium

quo illa p^{ri}ncipia d^{ist}inguitur Cognitio
certa et evidens verum natium
per se autem, a quolibet p^{ri}ncipio
pari sortitur ab alijs et Cognitio
certa et evidens verum
natium et c. sic tota sortitur
ab alijs et Cognitio certa.

P^{ri}ncipia Duplex est, test actualiter
et habitualiter.

P^{ri}ncipia actualiter est q^{ui} p^{ro}pter actus
p^{ri}ncipandi, est q^{ui} p^{ro}pter p^{ri}ncipia exercit
ium, qualiter est p^{ri}ncipia q^{ui} n^{on} so quic
actus disputat aut v^{er}o videt.

P^{ri}ncipia habitualiter est q^{ui} p^{ro}pter
habitu p^{ri}ncipia, q^{ui} p^{ro}pter facilitas
et d^{ist}inctas p^{ri}ncipandi, qualiter
est q^{ui} n^{on} otioso et dormiente p^{ro}so.

UTRAQUE Duplex est, test
theoretica seu speculativa,
et practica seu operatrix.

THEORETICA seu speculativa
est quae suum obiectum cognoscit
ut cognoscat, et autem ut faciat,
seu quae conquisceat q^{ui} n^{on} nuda
cognitio sui obiecti, qualiter est

Metaphysica, quae dum cognoscit et cognoscit, o autem et faciat.

PRACTICA seu operatrix o quae suum obiectum cognoscit et faciat o etiam et cognoscit, seu quae in mera sui obiecti cognoscit o conquiescit, sed transit ad opus, qualiter o ethica quae virtutis actum cognoscit et delectat, o etiam et cognoscit.

SPECULATIVA triplex o scilicet metaphysica, physica, et mathematica.

METAPHYSICA o scilicet speculativa entium ab omni materia separati, qualiter o scilicet speculativa dei, angeli, aether et aliter separatae, substantiae, et accidentia in eis.

PHYSICA o scilicet speculativa eorum naturae ut o naturalis qualiter o scilicet speculativa corporum coelestium et sublunarium.

mathematica & Scientia
 Speculativa quantitativae; et &
 duplex, scilicet arithmetica et
 geometria.

Arithmetica & Scientia numeri
 Speculativi huius magnitudinis
 quae dicitur Biventa quantitativa.

geometria & Scientia Speculativa
 magnitudinis, quae dicitur quantitativa
 continua et permanens.

Philosophia practica duplex &
 scilicet logica, et ethica, huius moralis.

Logica & ars et Scientia practica
 directiva operationum mentium
 ad veritatem; et Scientia directiva
 distinctionis, discussionis,
 et argumentationis.

Ethica huius moralis &
 prudentia et Scientia practica
 directiva actuum humanorum
 ad bonitatem, qualiter &
 Scientia directiva actuum
 iustitiae, fortitudinis, et
 prudentiae.

Compendium
 metaphysicum
 metaphysica, ut
 dictum e modo, e scientia
 speculativa entia ab oi ma
 separati.

OBIECTUM metaphysica
 e entia ab oi ma separatum.

ENS autem pt e ab oi ma
 separatum duobus modis,
 test per nam, ut dicitur, ang
 lus; e per mentis cognitionem
 ut intellectus, auidens, e entis
 generationem.

DE ENTE

Quid et Quomodo.

ENS gratum e quod e extra
 medium nihil, quod Hilgaker
 a vero nullo.

ENS multiplex e, test dicitur

uale et una uacua; una
completum et una incompl
tum, una per se, et una per
accidens.

CNS uale. Dr, quod existit
neminis de se cogitante, ut
lumen solis, calor ignis.

CNS uacua Dr quod habet
tum de obiectis qn qd in se
o una cognitum tanquam
una, ut motus sine ualle,
baculus sine extremis, circulus
conuexus, et similes edymora.

CNS Completum Dr quod o
o per se attribuit parti, quod
de se naa que sua o qn qd dicit
ut compositionem attribuit entia
per se, licet potius o una
completum, quia per se naa
que sua o qn qd dicitur compo
sitionem attribuit entia per
se.

CNS Incompletum Dr qd
per se attribuit parti o, quod
per se naa que sua qn qd dicit
ut compositionem attribuit entia
per se, licet aia uacua o una

Incompletam, quia per se
 scilicet pars, quia per se, nam
 que sua ingreditur compositionem
 alterius entis per se, scilicet
 hominem.

¶ per se Dr quod est unum
 o multiplicia nam; porro pt
 one de unum nam dupl'ter,
 test unitate simplicitatis et
 unitate compositionis.

¶ Dr unum unitate
 simplicitatis, quod simplex
 compositum, ut ea principia
 composita, v. g. genus et
 differentia, materia et forma.

¶ Dr unum unitate
 compositionis quod est compositum
 ex partibus eiusdem generis
 physice, et vocatur unitas v. g.
 ex genere et differentia, ex materia et forma.

¶ per accidens Dr quod est
 multipliciter o unum nam, ut
 ex ordine, cumulus lapidum, quod
 que est eam ordine, et Dr
 one per accidens ordinatum,
 ut ex ordine; vel sine ordine

et per una per aggregationem,
et cum matrice lapideam.

De principiis metaphysicis

Quid et Quot Sint

principium gratum, et
id primum, unde aliquid fit,
aut e, aut cognoscitur, quod
quidem definitio attinetur per
divisionem propriam; a triplex
e primum, scilicet principium
gratum, quod designatur per
particulam, fit; principium
compositum, quod designatur per
particulam, est; et primum
cognitum quod designatur per
particulam, cognoscitur.

principium gratum de
telus, sine quo gratum non
concepi potest, et materia, forma, et
privatio, sine quibus non de, non

concupi pt gras pdylica, qua
 o transitur a o ad substantia
 ad ad substantia q n talto.

PRINCIPILIUM Compositum
 id est o line quo Compositum
 nec de nec Concupi pt, ut mac
 et hoc, et tunc totum pdylici,
 quo ita picipia Compositum, q
 line mac et forma Concupio
 pt Compo pdylica, ut q
 et differtia et tunc totum
 nota pdylici.

PRINCIPILIUM Cognitum
 Et quod dicit q n altitudo
 Cognitum, ut tunc q n
 Cognitum. q g n.

PRINCIPILIUM Et qd
 primum, quia o principium
 prius o picipio, ut origine
 etiam, ut pater q n dicitur
 filio; ut origine et naa sim
 ul, ut sol lumen; ut deniq;
 origine, naa, et duratio simul,
 ut arbor fructu.

PRINCIPILIUM Compositum
 Duplex est, scilicet physicum,
 sine quo nec esse, nec concepi-
 ri potest compositum physicum,
 ut materia et forma; et metaphy-
 sicum sine quo nec esse, nec
 concepi ri potest totum metaphysic-
 um, ut genus et differentia.

PRINCIPILIUM Cognitum
 Duplex est, scilicet complexum
 seu axioma; et simpliciter.

PRINCIPILIUM Cognitum
 Complexum, seu axioma, est
 proprium Constantis et indubitata
 Veritas quae alterius cognitionem
 et ista proprium, est totum maius
 et sua parte.

PRINCIPILIUM Cognitum
 Simpliciter, est seu aliqua
 simplex Veritas quae alterius
 cognitionem, et summe quae
 cognitionem quod non.

De Potentia
et Acti, quid
et Multiplex

Potentia est quod a quo
vere scilicet denominatur potestas
ad agendum aut patiendum
sive recipiendum.

Actus est quod a quo vere deno-
minatur actu talis vel talis,
ut calor quo ignis est scilicet
calidus, vel actus quod est
ac perfectio.

Potentia multiplex est,
scilicet activa et passiva; naturalis
et supernaturalis sive obediens.

Potentia activa dicitur,
a qua vere denominatur
potestas ad faciendum vel
recipiendum agendum, vel
proa scilicet ad illuminandum.

Potentia passiva dicitur,
a qua vere denominatur
potestas ad patiendum sive

describendum, ut si in aere —
 pota ad patiendum seu descri-
 bendum lunam.

POTENTIA naturalis est ea,
 qua attingit effectum naturam
 suam secundum proportionem, et
 potia solis ad illuminandum
 et potia aëris ad lunam
 describendum.

POTENTIA obediencialis
 seu supernaturalis est ea, qua
 attingit effectum supernaturalem
 naturae suae superioris, et potia
 spiritus sancti ad illuminandum
 rationem dei intuitivam,
 et potia aquae baptismatis
 ad producendam gratiam
 sanctificantem.

POTENTIA passiva duplex
 est, scilicet obliqua, et rebus.

POTENTIA passiva obliqua
 est qua dicitur esse possibilis,
 et quae mera possibilitas,
 mera est repugnans ad existen-
 dum, qualis est in anti christo
 possibili, altero mundo ad
 existendum.

POTENTIA passiva subtilis
 e va quae coit vbi actu existenti,
 e va quae gubtar subtili gam
 actu existenti foam recipit,
 qualia e qn aere potia ad
 recipiendum lumen, qn
 aqua ad recipiendum calorem,
 et Capacitas subtili ad foam
 recipiendam.

ACTUS triplex e, scilicet
 primus, ultimus, et medius.

ACTUS primus dr qille qui
 nullum cognoscit se priorem,
 ut qn god aia facit.

ACTUS ultimus dr qui
 nullum cognoscit se ~~posteriorum~~
 ultimum, ut qn god glio.

ACTUS medius dr qui
 priorem se et posteriorem
 cognoscit, ut qn god glio
 qui agnoscit aiam se priorem
 et glioem se posteriorem.

De Essentia et existentia quid et quomodo.

Essentia est quod quo
vis est, quod quod est, et causa radice
proprietas omnium et operationum
essentiae est, et quod sine quo
vis non potest concipi potest
et quod per quod demonstratur ad
quodlibet factam per quod
vis sit, sit causa radicalis et
sola essentia, quia est quod quod
est essentia, quia est causa radicalis et
origo proprietas et operationum
essentiae, quia est quod sine quo
non potest concipi potest essentia.

Existentia est quod quo
vis^{actu} ponitur extra modum
nihil, quod quod dicitur actu
a modo nihilo; essentia est quod
quod ponitur extra modum
nihil; existentia autem est
quod quo.

ESSENTIA et existentia
 totuplex o, quotuplex entis
 generis.

DE MODO ET RE MODIFICATA.

MODUS proprie o tota sic
 affixa suo tabulo ut ne diuin
 itur quidem possit de lineis
 licet tabulum possit de line
 modo, ut limitat quo
 diuinitur de line nato o pt,
 licet natural possit de line
 limitate; ut gentioris digiti
 quo sic affixa o digito, ut
 ne diuinitur quidem possit de
 line digito, quoniam digitus
 possit de line Anteloxione.

RES modificata o tabulum
 aut fructus q plures modi, o
 illud line quo conuipi o pt
 modus, sic ~~limitat~~ o de
 modificata o de limitat
 quia o qd line tabulum,

Digitus est vere modificata
 virtus generacionis, quia est
 generans substantiam, lumen est
 vere modificata virtus
 generacionis, quia est true
 generans.

MODIUS est vere modificata
 totuplex est, quotuplex
 entium generum.

De Subiecto
 et Forma.

quid et quomodo.

SUBIECTUM est quod
 recipit formam aliquam,
 sic spiritus recipit substantiam
 per se quia recipit per se
 aer lumen, aqua calorem.

FORMA est quod perficit
 complet ac determinat substantiam,
 sic per se est forma spiritus, quia
 complet ac perficit substantiam.

forma

FORMA Duplex est, nempe
 Substantialis et accidentalis.

FORMA Substantialis est,
 quae totum Substantiale Mater
 Constituit, sic anima rationalis est
 forma Substantialis, quia hominem
 Mater Constituit.

FORMA accidentalis est,
 quae Substantiam accidentario
 Complecti participat, sic philosophia est
 forma accidentaria hominis, quae
 hominem accidentario Complecti
 participat.

SUBIECTUM triplex est,
 scilicet generativum, individuum,
 et denominativum.

SUBIECTUM generativum
 illud est, quod recipit formam
 accidentalem, ut Mater philosophiam.

SUBIECTUM generativum
 illud est quod recipit formam
 Substantialem, ut Corpus animam
 rationalem.

SUBIECTUM Denominativum

Illud e quod a sua suum
nomen seu appellationem
trahit, sic Doo e substantum
Denominatio p^{ri}ae, quia a
p^{ri}ae nomen habet p^{ri}i;
solum autem suppositum
e substantum Denominatio,
quarta illud, Denominatio
est suppositorum.

DENOMINATIO e
totum voluntaria ex tubto
Denominato e sua Denomin
ante, sic p^{ri}us e Denomin
ao p^{ri}ta a p^{ri}ae, quia e
totum voluntaria ex tubto
p^{ri}ae e ipso p^{ri}ae.

DENOMINATIO Duplex
e, scilicet interna e externa.

DENOMINATIO interna
e ea quae potitur a forma
existente in ipso subiecto
Denominato, ut de Calidum
a calore existente in aqua.

DENOMINATIO externa
e ea quae potitur a forma
existente extra subiectum

Donominatum, ut de Cognitum
a Cognoscit extra rem Cognitam
existentem.

De termino et terminabili

Terminus gratum &
extremum aliquid est,
ut per terminum forte linea.

Terminabile seu res
trata est quod terminum
clauditur ac circumscriptum,
ut trititum modio.

Terminus duplex est,
scilicet internus et externus.

Terminus internus
est quod est in ipsa res
trata, ut latius forte lorum.

Terminus externus
est quod est extra rem
tratam, ut modium forte
tritici, situla extra aquam
cuius est terminus.

De proprietatibus entis

quid et quot sint

proprietates generationis

et attributum narium, ac
et reciprocum ab omnia fluens,
ut via videndi in 800.

proprietates vel simplices
et vel complexae; primariae
vel secundariae.

proprietates simplices
et, quae unico simplici ter
exprimitur, et videlicet
in 800.

proprietates complexae
et, quae multiplici ter
exprimitur, et quod entitatem
distinctionis, necessitatem et contingentiam
et veritatem entis, a se ipsis et
quidem vel distinctum, narium,
vel contingentem.

PROPRIETAS primaria
 est quae immediate fluit
 ab illa dei, sic unitas veritas
 et bonitas et primariae entis
 proprietates, quia eo et imm-
 ediate fluunt ab ente.

PROPRIETAS secundaria
 est quae fluit ab illa dei
 mediante alia, sic digestibili-
 tas et amabilitas et prop-
 ietates secundariae entis, quae
 fluunt ab ente mediantibus
 veritate et bonitate.

PROPRIETATES simplices
 ac primariae entis et tres,
 scilicet unitas, veritas, et
 bonitas.

UNITAS est quod unum est
 et unum est quod est
 quod unum est.

VERITAS entis est sive
 conformitas cum propriis
 et aeternis principis.
ENS verum est quod est
 conforme propriis et aeternis

principia, sic aurum &
aurum quod contorme &
eum ma, foa, lateriel q;
auri qualitatibus propriis.

BONITAS entis & sive
integritas ac perfectio; unde
bonum dr, quod & integrum
& perfectum; sic equus &
bonus, cum integritas ac
perfectus &.

UNITAS opponitur &
multitudo; veritati fallitas;
& bonitati malitia.

MULTITUDO & aggregatio
plurium & unum.

FALLITAS entis & sive
distormitas cum propriis
& internis principis; unde
falsum dr, quod & distorme
proprie & internis principis.

MALITIA entis & sive
imperfectio seu carentia
debitae perfectionis; unde
dr malum, qd & imperfectum
seu qd caret debita perfectione.

PROPRIETATES Complexe
 sunt et idem, et diuerſum,
 ſimplex et Compoſitum, totum
 et pars, abſolutum et ſola-
 tum, finitum et infinitum.

INFINITUM ẽ quod
 quod ſine care et tro, et
 ſolue dicitur.

FINITUM ẽ quod quod
 finem habet, et creatura.

ABSOLUTUM ẽ quod
 cuius de o dr per ordinem
 ad aliud, ſed quod et ſolutum
 et a quocumque alio, et ſine o
 concipi o poſt, et dicitur
 ſo, lapide.

RELATIVUM ẽ quod
 et habet et per ordinem
 et o pt eligi ſine alio, ſic
 pater et filius et, qui o
 pt. eligi ſine alio.

SIMPLEX dr quod quod
 care et ptibus, et dicitur.

Simplicitas & negatio
Compositi, seu diuibilitatis.

Compos eo & plurium
partium simul ppos, de qua
sit unum seu totum, ut
ppos aia cum corpore de qua
sit totum pos.

PAIS & qd quod alteri
conuenientem facit aliquod
totum ut aia facit quae
coniuncta corpori facit pos.

TOTUM gratum, idem
& ac integrum seu cui
nihil desit.

TOTUM pprie loquendo,
idem & ac compositum
seu quod ptebus constat,
sic pos & aliquod totum,
quia constat corpore et
aia.

CONTINGENS id quod
quod aliter et aliter se habere
potest, sic contingens & pos
habere et perdere.

NECESSARIUM id quod &

quod aliter et aliter habere
 o pt, sic narium o o nimum
 Bici valem, quia nullus
 pt dici o o, quin sit valem.

MAIILLM Pr dupliciter,
 absolute test, et hypotestice.

MAIILLM absolute o qd
 quod o pt vlatenue o o,
 ut solue dnu.

MAIILLM hypotestice, o
 qd qd solum narium o o
 aliqua conditione, sic o
 narium cibum sumere, si
 videret vltimue.

JOEM o unum cum
 alio, sic gattia et milderio
 dia et qd o qd o o.

JOENITAT o unitas
 plurium, ut unitas plurium
 aquae guttarum qd o unum
 confluentium.

DIUERSA dicuntur saque
 o o qd o, ut qd nua et aqua.

DIFFERENTIA & **Distinctio**.

DISTINCTIO autem & entium & oppositio seu multitudo, vel negatio identitatis; **Distinctum** quod & oppositum seu multiplex.

DISTINCTIO Duplex, scilicet **formalis** & **materialis**.

DISTINCTIO **formalis** & ea quae existit nominibus cogitantibus, quae & operatur naturae & **Distinctio** plurium quod dependet a mente, sic **Distinctio** Dei & creaturae, **Distinctio** petri & pauli **formalis** & quae dependet a mente, **Distinctio** stianae & creaturae, **Distinctio** petri & pauli **Distinctio** dependet a mente; ea ita **Distinctio** **materialis** quae nominibus cogitantibus sua natura sua **Distinctio** dependet.

DISTINCTIO **formalis** quadruplex & scilicet maior & minor seu

modaliū, formaliū, et virtualiū.

DISTINCTIO modalis maior
 est ea quæ est inter unū potest
 utrum, et aliud unū potest
 inter utrum, et utrum; est ea
 quæ intercedit inter duo
 ab ignicōm, separabilia, ut
 inter duo Diversa supposita,
 quorum unum est proprium
 alterius, sic Dicitio petri et
 pauli est modalis maior, quia
 petrus potest esse sine paulo, et
 paulus vicissim sine petro;
 Dicitio quoque trium personarum
 est modalis maior, quia una
 est proprium alterius, pater
 etiam est proprium filij,
 pater et filius sunt proprium
 spiritus sancti.

DISTINCTIO modalis minor
 seu modalis, ea est quæ est
 inter unū potest utrum, et aliud
 quod potest utrum, inter utrum, et
 modum, ut inter naturam
 et limitatam; ut est ea quæ

Intercedit inter ea, quorum
 unum potest ab aliquo alio, o
 vicissim, ut distinctio modalis
 quae est inter rem et modum;
 hoc etiam modificata potest
 sine modo, et modus potest
 sine re, licet digitus potest
 sine extensione, et flexio
 autem sine digito potest.

DISTINCTIO localis
 localis, inquit scilicet,
 ea est quae est inter plures
 localitates in eadem entitate
 seu scilicet, ut inter anima-
 litatem et localitatem patri.

DISTINCTIO virtualis
 virtualis, inquit et dicitur
 ea est quae videtur inter
 plures virtualitates in
 eadem entitate seu scilicet;
 vel est unius rei aequivalens
 multis rebus sicut distinctio
 seu aequivalens distinctio actualis,
 unde est propria distinctio
 sed distinguishabilis seu fundam.

mentum Difficilis mentaliter.
 Hoc Difficilior proprietas Dei
 Diliguntur, antequam enim
 quicquam noster cogitet, misericor-
 dia et gratia o Diligen-
 tur, sed ut merito Diligibilis,
 viderem quippe Attia Dei, ut
 bonum misericordie succurrit
 vocatur misericordia, et
 bonum cuique tribuit,
 vocatur gratia.

DISTINCTIO facit o sa
 qua unum cogitat et multa
 seu Difficilior viderem a se ipso,
 et Difficilior viderem ex obiectis absonis
 et absonis obiectis; ut o sa
 qua habet etiam et obiectum
 in se.

DISTINCTIO facit
 Duplex o, scilicet una facit
 facinorantia, et altera facit
 facinorosa.

DISTINCTIO rationis
 facinorantia o viderem
 Difficilior a se ipso sine fundam
 ento in se, et Difficilior petri

a patre.

DISPINCTIO rationis
vaccinata est Bistio ruerdum
a se ipso cum fundamento
qn vob, ut Bistio virtutis
caloractiva et illuminationis
qn sole.

QUADRIPLIX est fund
amentum Bistiois glorie.

IUM est sua veri perfectio
ob quam mensura est
vnam, quali multiplicem
apprehendit, quia totam
est per unico conceptu comp
rehendere, sic Ius Ali
maxime vnum, tamen
apprehenditur ut multiplex
De qn de omnipotentia,
sapia, glorie, voluntas, quae
quidem alia perfectione
cogitatio diliguntur.

IUM est multipliciter
offerturum, sic aiam dicit
diligimus qn vegetantem,
sentientem, et vnam,
ob variis offertur vitae,

Intellectus, et rationis.

3UM de Diversitate Errorum
sic distinguitur via et obiectum
ab omni, et ab omni et obiectum,
quia diversi sunt et obiectum
et ab omni.

4UM de Separabilitate
aliquid et obiectum, sic misericordiam
et iustitiam quod deo distingui
mus, quia quod creatura
iustitia a misericordia
separatur.

DISPUNCTIO tum realiter
tum mentaliter duplex est,
scilicet ad æquata et quod ad æquata.

DISPUNCTIO ad æquata
est inter ea quorum unum
est pars alterius, ut
inter partem et partem;
vel est inter ea quorum
unum quod alio includitur
ut totum a toto, vel pars
a parte.

DISPUNCTIO quod ad æquata
est inter ea quorum unum

In alio q̄ncluditur; ut &
 Diffusio partia a toto; sic aia
 vaalid diffitur vvalter q̄nada
 quate a toto god; suaitat
 dilquiter mentaliter
 q̄nada quate a vaalitate.

OLDO & pluriam dispos.
 p̄m. p̄m. et p̄m.

PIIUS Dr quod magis
 accedit ad ium.

POSTERIUS quod magis
 recedit a i.

IUM & q̄d ante quod &
 aliud, et post quod alia it,
 unde dicitur & ium, unde, quia
 nullum & ante ipsum, et
 post ipsum oia it.

OLDO Duplex &, scilicet
 naturalis et arbitrarium.

NATURALIS & que qui
 & a naa, ut q̄nter substantiam
 et accidens, q̄nter godm
 et brutam.

ARBITRARIUS & que qui
 de godm institutos, arbitrio,
 ut q̄nter

¶ In pluribus aliis Anterioribus
 Divisibilibus ē, ut 300 qui
 Coicatur potro et paulo, qui
 ¶ potrum et paulum ē
 Divisibilis.

SUBSTANTIA prima si
 Completa sit Suppositum
 appellatur.

SUPPOSITUM ē Substantia
 singularis tota Completa et
 perfecta, ut potrum, buccapalud.

SUPPOSITUM Duplex
 ē, scilicet psona, et Suppositum
 spirituale Tertium.

PERSONA ē Substantia
 singularis, Completa, et
 perfecta, ut potrum.

SUPPOSITUM spirituale
 Tertium ē Substantia singularis,
 Completa, et perfecta, ut
 ut buccapalud.

¶ In Supposito duo sunt
 Distinctiones, scilicet natura
 Substantialis, et sua Substantia,

nam qm ex isto domino s
naa subtiliora creata s autem
subtilia creata..

SUBSTANTIA s totum
tuum, utrumq; elementum
naa subtiliora qm genere
subtilia, qualia s subtilia
petri; s ac autem subtilia
s personalitatem qm subtilia
spiritualibus; s s subtilia
spirituales spta qm subtilia
q materialibus.

De Accidente
quid et quomodo.

Accidens qd rati s qd
quod s advenit s accidit.

Accidens multiplex s;
scilicet logicum, metaphysicum,
physicum, corpusculum, et
spiritale.

Accidens Logicum s
illud quod predicatur qm
quale, s s s ad

qualitatem, factam per, qualiter
vere sit, sic albedo est accidentis
logicum virtutis panis, quoniam
de eo predicatur quod quale.

ACCIDENTIS metaphysicum,
illud est quod est de essentia rei
sive de eius conceptione formali
ac definitione, quia via videtur
de hoc quod est accidentis
metaphysicum sicut, quia est de
essentia rei, non de conceptione
sive definitione.

ACCIDENTIS physicum dicitur
illud quod virtualiter opponitur,
virtualiter distinguitur a substantia,
ut albedo virtutis panis; hoc
accidentis dicitur quod dependere habet
ut albedo panis, magnitudo
~~virtutis~~ sive potentie.

ACCIDENTIS corporum
dicitur illud quod potest ab
materia tanquam a substantia
dependere, ut magnitudo
virtutis corporis.

Accidens spiritale. Id
 illud quod postulat dependere
 a subto spiritali, ut spiritus
 et ita quod.

Inhabentia est Inhabentia
 accidentis, est unio et plura
 accidentis cum suo subto
 v. g. unio albedinis cum
 pariete.

DE DEO
quid et quomodo.

DEUS est ens quod non dependet
 a quo nihil molius est
 vel cogitari potest, et cum ens
 et ita est.

DEUS unicuique est, a se plura
 sunt dei, nullus eorum continet
 et perfectionem aliorum,
 proinde quod est in eis omni
 perfectionem: sed idem debet
 continere omni perfectionem

90 Deus unicuique, & multiplex.

De Attributis Dei, quid et quod sint

ATTRIBUTA Dei sunt
vires perfectionis ab essentia
sua nata. profluentes.

ATTRIBUTA Dei variatur
perfectio in vires unitatis,
unitatis, bonitatis, simplicis
itatis, immutabilitatis, eterni
tatis, immensitatis, omnip
otentia, sapientia, libertas,
et providentia.

DEUS est unicuique, ut
dictum est supra.

DEUS est infinitus in
omni genere perfectionis, quia non
habet eam a qua limitatur.

ac finire possit, & enim esse
independens.

DEUS & infinitus bonus
bonitate ontol, quia & infi-
nitus perfectus; & etiam
infinitus bonus bonitate
moralis, quia voluntas eius &
affluenter bona, hoc est formae
virtutis facit.

DEUS & simplicissimus
veritas, quia voluit omni
compositionem veritatem.

DEUS & immutabilis,
quia & potest novam formam,
novam perfectionem acquirere
non veterem amittere, cum
esse veritas & portaret sibi
identitatem.

DEUS & aeternus, quia
non finem nec finem
habet suae durationis.

DEUS & immensus,
quia per omnia locorum spatia
diffunditur, & in omnibus per
suam substantiam immediate

operator.

DEUS est omnipotens, —
quia producere potest omnia
possibilia.

DEUS est sapientissimus,
quia seipsum et alia omnia
perfectissime comprehendit.

DEUS est ita liberissimus,
ad extra seu quod actionibus
transcendentibus, ut quod mundi
creatio et conservatio, quia
prohibet omnibus ad agendum
prærequiritur quod indifferenter
ut agat ut agat.

Denique maxime est
providens, quia dirigit omnia
ad proprium finem per congrua
media.

De Angelo

quid et quomodo.

Angelus est substantia
spiritualis et completa, creata,
incommensurabilis, distincta ab aliis

Essentialiam separata, et non
quod angelus sit substantia comp-
lota, anima autem essentialiam
separata sit substantia et incompleta.

Angelus componitur
ex materia et forma, et enim
et immaterialis, componitur ex
essentia et differentia, quia essentia
et differentia continentur in creatura,
quod quo essentia, et generum, quod quo
differentia, et differentia.

Angelus componitur
essentiam ex substantia et accidente,
et non angelo enim plura sunt
accidentia, v. g. species
intelligibilis, habitus et actus
intellectus et voluntatis.

Magnus est angelorum
numerus, scriptum est enim
millia millium, et decem
contingit angelorum millia
essentia domino ministrabant.

Angelorum tamen
numerus est et numerus

nam ut habet eadem scriptura
Sicut oia fecit qn numero,
pondere, et mensura.

ANGELUS multiplex est,
sed angeli omnes a tho Dionisio
distribuantur qn tres gradus
habent, et una quaeque gradus
est qn tres bonos seu
ordinem.

hierarchya autem est
ordo sacrarum personarum
sub aliquo principe.

CHOIRUS autem seu ordo
est collectio sacrarum personarum
eodem munere fungen-
tium, ut collectio scripturino-
rum.

IN 1^a gradus sunt
scripturini, esdrabini, et
isroni.

IN 2^a est dominationem,
virtutem, et potestatem.

IN 3^a est principatum,

et res angoli, et angoli.

QIII In 1^a syngressia
et quali allottore diuina
maiestate.

QIII In 2^a obtinent gratie
regimen solutio.

QIII In 3^a speciale man
abunt, alij regnum genti
rem administrant, alij
provinciam; alij preceptum
saluti et uigilant, et alij
privatorum bonum custodia
deputantur.

De facultatibus
Angelorum
quid et quomodo sint
facultates angelorum
et proxima precepta operum.
TIES et facultate in
angelis, et in intellectibus,

Voluntatis, et hinc motrix.

ANGELI per actum se ipsos
et per se esse naturales et deum
et ipsum propriis viribus
cognoscunt, et tamen unum
et eadem facit, se ipsos deum
et alios angelos localiter
presentes deum quod ipsum
agnoscunt sine speciebus
impressis, et per se naturales
sive presentes sive distantes
intelligunt per species a deo
impressas, et in eis creantur
momento, et subsistent.

ANGELI per voluntatem
bonum libere prosequuntur,
ad bonum et malum pro-
prie et libere possunt, alij
liquidum eorum bono et bono
conducunt vitam eternam
conducunt illi, alij autem
malo eternam damnant illi.

ANGELI mali preceptum
spirituale, v. g. et malicia, et

Carnale, v.g. q̄ntēpōrāntia
admirant.

Angeli per q̄ctum et
coetatum se q̄nuicūq̄ alloquan-
tur, o carnalia vicia vocum
prolatōe, ut sonu, sed cōptum
sola dīrēctiōne.

Angeli Benique per uim
motricem se ipsos movent,
se ipsos a loco q̄n locum tran-
stulerunt, assument corpora,
vel quae q̄pli ex dīrēctōe aērē,
vel alia mātā formant, vel
q̄am tota, ut suspensorum
et mortuorum cadavera sibi
accommodant, quae uero sibi
accommodant corpora, ipsi
movent.

Itē assumptis vō corporib̄
o pōunt uidere, audire, nec
aliam sensu q̄ntēni vel
extēni op̄ratiōem exerceb̄,
quia neque visu, neque audire,
neque alio ita q̄ntēno vel
extēno possunt, solum motum

localium dixerunt prout, v.g.
motum capitis, linguæ,
pedum et manuum, & autem
dixerunt actuali vitali hunc
viventium propriam, v.g. &
prout & in assumptis temporibus
dixerunt voluntatem, auditionem,
vel aliam hunc operationem,
actuali in vitali hunc modum
& prout dixerunt, nisi a tempore
aiato; porro corpus ab
angelo assumptum & & anim
atum, neque in angelum
& aia: go & in corpore assumpto
nequit angelum vitali
operatione dixerunt.

— hanc de ~~de~~
— compendio —
— metaphysico —

Compendium Physicum

physica, et dictum e
sua spectata corporis
natura, et a natura.

OBJECTUM physica e
corpus natura et omnis natura.

COPIA autem natura e
totum constans materia et forma.
et hoc constans ex corpore
et anima separabili.

De Principiis Physicis

Principia physica sunt
de his quibus non de his
concupi possunt et de physica
sive natura.

RES autem psychicae seu
 naturae Duplex Considerantur,
 scilicet quod libri seu generari; et
 quod facta de se et quod componi;
 quoniam principia psychica
 vel sunt principia generabilia, vel
 principia composita, ad se spectata
 sunt generabilia et sunt naturalium
 vel sunt composita, de quibus
 dictum est supra in Compendio
 metaphysico.

GENERATIO psychica est
 transitus a se in substantiam
 ad se substantiam in se; —
 quoniam transitus principia
 generabilia, testis materia quae desi-
 gnatur per substantiam; forma
 quae designatur per se
 substantiam; et privatio quae
 designatur per o se substantiam;

NULLUM autem sunt principia
 composita corporis naturalis

est materia et forma, quia opus
natura ex materia et forma,
et ex privatione componitur.

DE MATERIA, FORMA ET PRIVATIONE.

MATERIA est substantia
corporea et incompleta, totum
omnem physicam capax et
accidens, ut materia ligni, quae
capax et accidens est totum
et ignis, flammam, cinerem, et
aliarum; ut est substantia in
quo recipiuntur omnia forma
physicae, et substantia in quo
recipiuntur forma ignis,
flammam, aerem, et aliorum.

MATERIA duplex est,
scilicet, prima et secunda.

MATERIA prima est materia
per se, secundum se et indurata

§.6

Sortim ab oi. Soa, & maa
per mentem separata ab
cibus formae tum substanti-
bus tum istam accidentali-
bus. Sortim maa ligni conti-
nua sortim a Soa ligni
sortim a liccitate, Calore,
et alijs formis.

MATELLA brunda &
maa tenue disposita & ad
unam soam potius qm ad
alteram, sic maa arida et
sicca & maa qd ignis,
quia disposita & ad soam
ignis, potius qm ad soam
aquae.

FORMA physica &
actus, complementum, et
perfectio mae.

FORMA physica duplex
& nemp substantia et
accidentia.

FORMA substantialis est
 actualis ⁱⁿ materia cum sit
 totum physicum, spirituale
 componens, et a se valens
 in se.

FORMA accidentalis est
 actualis ⁱⁿ materia cum sit
 totum materiale, accidentario
 pertinet, et lux in aere,
 calor in manu.

FORMA substantialis dicitur
 actualis ⁱⁿ materia, accidentalis
 autem dicitur actualis ⁱⁿ materia,
 ordine ⁱⁿ se, et intentionis
 et dignitatis, quia forma
 substantialis prius intentionitur
 et quod dignior sit accidenti
 ali, a substantiali per se
 et tanquam finis et terminus
 intentionitur, accidentalis
 autem per aliud, et tanquam
 medium ad substantiam.

PRIVATIO & absentia
 soæ qñ tacto apto ad soam
 recipiendam, et caetera
 Ide absentia visus qñ soæ
 apto ad recipiendum visum
 tenebræ Ide absentia luminis
 qñ aere apto ad lumen
 recipiendum. Si tactum
 sit soæ Capax, absentia
 gelius dr negao, et absentia
 visus qñ lapide.

DE CAUSIS
 CORPORIS
 NATURALIS

CAUSA

& principium
 per se qñ influens ad qñ
 aliud.

DISCIPLINE per se qñ influens

ut Caa Distinguatur a priuatio
 quae quidem o picipium
 graue, ut terminetur a quo,
 o o tm dicit Caa, quia o
 influunt qn dam; ut itiam
 Distinguatur a morie conditio
 nibus, quae per se o influ
 unt, sed etiam per aliud
 seu per ad iunctae Caa.

DISCIPLINA qn aliud, qd
 o qn vtm naa seu substantia
 Distans; qm vtm pater qn
 diuinit o o Caa filij, quia
 licet sit picipium per se
 influenda o qn filium, o
 influunt tanqm o qn
 aliud substantiale, seu qn vtm
 naa ac substantia Distans,
 filius tm qn diuinit, o
 qm psona, o autem naa
 seu substantia Distincta a
 patre.

CALLIDA quadruplex est, —
 scilicet finalis, efficiens, —
 materialis, et formalis.

CALLIDA finalis hinc —
 finis est quod cuius gratia
 aliquid fit, aut est, et sanitas
 virtus medicina.

CALLIDA efficiens hinc —
 opitatorium proprium, unde
 est mutatio et quies, ubi —
 nomine mutationis dicitur
 actio hinc productio, et nomine
 quietis dicitur tractus hinc
 affectus actione productus,
 sic quod creabile patet est causa
 efficiens filij, quia est cum
 proprium, unde est gratia filij
 et unde est propter filium.

CALLIDA efficiens de
 iure proprium ordine
 operationis.

CALLIDA autem finalis

Dr cum picipuum ordine
 gntentione huius, quia Caa
 officium prius existit;
 et Caa finalis prius
 gntonditur.

CALMA materialis est qd
 de quo tanquam de lubro foa
 ducitur, vel totum comp
 onitur, ut maa dqui, de
 qua ducitur foa dqui, —
 et totum dquum componi
 tur.

CALMA foalis est qd
 per qd effectus constituitur
 et ab oi alio distinguitur, et
 aia faalis, per qm dco
 constituitur, et ab oi alio
 distinguitur.

ALIQUIL addunt Caam
 deimplantem seu qd Caam
 et deimplar; verum deimplar
 ad Caam foalem dducitur,
 ut videt ibi alia.

INCEPIM Caa Septaria
 Botinitur Ioa ad cuius
 similitudinem producitur
 offertur de #ntentione
 agentis, ut Caa ad cuius
 similitudinem producitur
 tabolla de #ntentione
 pictoria.

CAUSA aliter diuiditur
 in #nternam et externam,
 creatam et generatam,
 phylicam et moralem,
 principalem et #ntutalem,
 uniuersalem et aequiuersalem.

CAUSA #nterna dicitur
 ea quae patet o sui offertur
 ut materia et Ioa et spiritus
 corporis naturalis.

CAUSA externa dicitur
 quae o o patet sui offertur,
 quae extra hunc offertur
 ut Caa foaliter et officiones.

feniue et opitose.

CAUSA *Ordata* *Dr da*
 quæ primæ subordinatur,
 quæ pendet a iâ qñ suo
 et operari, et *Oratura*
virtutis dei.

CAUSA *qñ ordata* *Dr*
 va quæ nulli subordinatur
 quæ o pendet ab alia qñ
 suo de aut operari, qualiter
 a solus deus.

Physica *Dr da* quæ
 virtutis, physice, et virtutis
 qñtuit qñ ostendunt, et
 sol virtutis luminis, et
 ignis virtutis caloris.

MORALIS *Dr da* quæ
 moraliter solum, hoc d
 Dirigendo, alliciendo, contu
 ctando, præcipiendo qñt
 uit qñ ostendunt, v. g. qui
 contulit ac præcipit

homicidium & dicitur ea
moraliter.

Principalis & dicitur
quæ proprio nomine, propria
virtute præcise ostenditur,
v. g. quædam quædam,
sol lumen, ignis calorem.

Instrumentalis
& dicitur, quæ alterius nomine
et virtute præcise ostenditur
et virtutem, et glanc
quædam, nomine test
et virtute quædam alteri
vel a qua ducit.

Univoca & dicitur, quæ
præcise ostenditur dicendum
secundum speciem et naturam, et
hoc bonum, quædam quædam.

Æquivoca, & dicitur,
quæ præcise ostenditur alteri
a bono et speciem, et
quædam cum alina, multum.

obiectum autem
 gratum & utile circa quod
 facultas aut disciplina
 aliqua occupatur, sit *epur*
maale & *obtum* *psychica*
 quia *psychica* circa ipsum
 occupatur.

obiectum multiplex
 & scilicet *maale* & *totale*;
totale & *partiale*; *prox*
imum & *remotum*; *per*
se & *per accidens*.

obiectum *maale* &
 id quod attingitur, quod
 consideratur, ut *suave*
actus & *ethica*, *corpus*
maale & *psychica*.

obiectum *totale* &
 id sub quo, *modum* sub
 quo attingitur *obtum*
maale, ut *bonitas* & *ethica*.

obiectum maale loci
 & pluribus disciplinis aut
 facultatibus, et quod dicitur
 maale; locale autem proprium
 & ac peculiaris alicui discip-
 linæ aut facultati, et quod dicitur
 locale; maale explicatur
 per particulas, qui, quæ, quod;
 locale vero per particulas
 quatenus, & quantum,
 & duplicatibus, ut sic.

obiectum totale hinc
 ad æquatum dicitur quod continetur
 ore obiecti præter, vel officialiter
 nempe materialiter & formaliter,
 et dicitur totale officialiter; vel
 ore præter & integranter,
 et dicitur totale integranter.

obiectum partiale
 hinc & ad æquatum dicitur præter
 obiecti totaliter, præter quod dicitur
 officialiter, test materialiter et

foaliter; ut patet & ntogra
nec ut alia quacumque.

OBJECTUM proximum
est illud quod proxime &
immediate attingitur, ut
in medicina corpus
suum sanandum.

OBJECTUM remotum
est illud quod remote &
mediate attingitur, ut in
medicina, calor naturalis
solvendus.

OBJECTUM per se dicitur,
quod huiusmodi aliter
consideratur.

OBJECTUM per accidens
dicitur quod aliter, o huius
gratia consideratur ut
portatur.

DE MAPHA.

MAPHA physica dicitur
ut recipiunt et eam motum
et quietem viam quoniam
est per se, et per accidens.

DISCIPLINA recipiunt et
eam, ut dicitur a privatione
quoniam quidam et recipiunt,
et eam motum et
quietem.

DISCIPLINA motum et
quietem, hoc est mutatio vel
et habet naturam, sic nam
aqua est recipiunt et frigoris
et frigoris et caliditatis.

DISCIPLINA recipiunt
motum et quietem viam
quoniam est, et est totum
naturam, quoniam est tanquam
par.

QUANTITAS Dilecta da
 q qua rōndetur ad quātionem
 factam per quot, hūc cuius
 partem ab q nūicem ¶ Dilex
 ita ac copulata, qualis ¶
 nūicet et oꝛao.

QUANTITAS Continua
 Et da qua rōndetur ad
 quātionem factam per
 qtam, hūc cuius partem
 continua ¶ ac copulata,
 qualis ¶ linea, superficiem,
 corpus mathematicum,
 motus, tempus.

QUANTITAS gterum
 duplex, scilicet finita, et
 infinita.

QUANTITAS finita,
 Et da qua terminat ac
 finibus continetur ac
 clauditur, ut qtitas blna.

QUANTITAS *Quantitas*
 sive ea quae nullius triae
 finibus clauditur, qualis
 foret linea *Quantitas* longit-
 udinis, superficiem *Quantitas*
 & latitudinis, & profunditatis
Quantitas altitudinis, qualis
 etiam foret baculus sine
 extremis.

QUANTITAS *Quantitas*
 sive *Quantitatum* actus Duplex
 est, scilicet *Quantitatum* Catego-
 rematicum sive *Quantitatum*
 actus perfectio; & *Quantitatum*
 syncategorematicum sive
Quantitatum potentia.

MAXIMUM Catego-
 rematicum sive actus
 perfectio sive illud quod est
Quantitatum sive eorum
 quae possident actus, sic dicitur

et infinitudine categoriatrica
quia infinitudine ratione
varum perfectionum quae
contingit actu.

MINIMUM Synca
categoriatricum seu potentia,
illud est quod est infinitum
ratione varum quae continere
potest, et varum quae continet
actu, cui infinito addi
potest aut detrahi secundum
partes minores ac minores,
quo tunc quae uel minima
quantitas est infinita, quia
in infinitum addi potest, et
vali continua sit et in
infinitum detrahi potest
secundum partes minores
ac minores.

LOCUS est receptaculum
ubi locata, et spatium
occupatum a re locata,

LOCUS multiplex est, scilicet
 internus et externus
 plenus et vacuus seu
 vacuum.

LOCUS internus dicitur ille
 qui vni locatam intimè
 pervadit ac penetrat, sic
 immensitas divina est
 locus internus omnium
 rerum, quia intimè perva-
 dit ac penetrat vni eorum.

LOCUS externus dicitur
 ille qui vni locatam
 extrinsecus circumambit
 dicitur quoque ab eorum superficiem
 corporis ambientia vni
 locatam, sicut et immobilia
 qualiter est aqua circum piscium
 et aer circum avium.

LOCUS plenus dicitur ille
 qui repletur corpore cuius
 continendi capax est, ut

Solium vino planum.

LOCUS vacuum Dr. gllle.

qui corpore oi d. stituitur
~~happu~~ tamen v. p. l. o. r. i. s.
 sit solium d. vacuum, si

oi corpore, vino, aqua,
 aere, d. stituitur.

MODUS d. actus entis

in potia, q. tonus in potia
 ut caliditas manus, qua

d. actus, q. negatur test,

et q. d. quo manus calidit.

DISCIPLINA entis in potia

q. d. d. subti. lapax, puta

manus ad recipiendam

formam puta calorem q. tonus

in potia, q. d. d. q. tonus d.

capax ultioris formae,

puta ultioris calorem.

RECURSUS d. scribi post

mutas successiva et

continua.

MILITATIO ē transitus
a o ad ad ad, vel ab ad ad
o ad, et transitio ē transi-
tus a o ad se ad ad
se; obliuio autem ē
transitus ab ad se ad
o ad se.

IN motu spectantur
tria, scilicet motor seu
mouens, mobile, et tri-
motus.

MOTOR ē qd quod mouet
vel mouere potest, et angelus
mouens caelos, et ignis
qui calfacit, aut calfacere
potest.

mobile ē qd quod
mouetur aut moueri potest
et lignum calfactibile.

TERMINI motus
sunt extrema motus.

NULLO sicut tri motus sunt

trunc a quo et trunc ad
quem.

TERMINUS ad quem
et quod ad quod desinit motus;
trunc a quo et quod a quo
motus incipit, ut frigus
a quo fit caliditas.

DEXTERALEX et motus
secundum gradum et corruptio,
accessio et decessio, altitudo
et latitudo secundum motus locum.

GENEALIS et transitus
a de substantia ad de substantiam
in debito, ut transitus a
igne ad ignem in ligno;
consequitur a causa, quia
creatio est productio ex de
nihil, hoc est sine debito, ut
angelus productio.

CORRUPTIO et transitus
ab de substantia ad de substantiam

In subto, ut ab hoc ad o-
 hominem in cadauere; differt
 ab annihilatione quia annihilatione
 & solutio est nullo subto
 remanente. v.g. si angeli
 destruantur a deo, & est
 corruptio sed annihilatione, quia
 totum perit angelus nullo
 remanente subto.

ACCRESSIO seu augment-
 acio est motus a minori quantitate
 ad maiorem, ut a quantitate
 pueri ad quantitatem viri.

DECCRESSIO est motus
 a maiori quantitate ad minorem,
 ut a quantitate viri ad quantitatem
 senis decrepiti.

ALTERATIO est motus
 ad qualitatem contrariam
 habentem, ut trinitas.

LAPSO seu motus localis
 est motus in loco in locum
 & ambitus.

QUIES Latè ē priuatio
motus siue vbi sit qñ loco
nati, siue o sit, sic perman
entia lapidie qñ manet in
quies.

QUIES pprie tpta ē per
manentia vbi qñ loco ē
statu nati, ut per mania
terre qñ mundi medio.

TEMPUS ē Duratio
motus, ut dambulatio.

TEMPUS definitur ab
Arte nūmque huius mensura
motus secundum prius et
posterius, qd ē secundum
ptas priores et posteriores,
ut hora quæ ē mensura
horarū secundum partes
diue priores et posteriores.

ACTIO natiua ē operatio vbi
natiua ut calidatio.

ACTIVITAS Corporum
agendi vel, sic vel calfaci-
endi & igne, & activitas
igne.

SPATIA activitatis
spatium intra quod vel agere
potest, et ultra quod non potest, et spatium
intra quod laxa illuminare
potest; et ultra quod non potest & ipsa
activitatis facie accendit.

QUANTITAS continua
duplex est, scilicet permanens
et successiva.

QUANTITAS permanens
est ea cuius omnes partes
simul et eodem temporis
momento existunt, ut quantitas
brachii.

QUANTITAS successiva
est ea cuius partes non
continuo fluxu, sed cuius
partes continuo fluent ac

libi quicquid succedant, et
Dixi, gora.

QUANTITAS permanens
triplex est, scilicet linea, super-
ficialis, et corpus mathematicum
sive solidum.

LINEA est longitudo latitu-
dinis et profunditatis repens
sive fluxus puncti.

PUNCTUM est quod cuius
pars nulla.

SUPERFICIALIS est latitudo
et longitudo sine profunditate.

CORPUS mathematicum
sive solidum est tria dimensionis,
scilicet longitudo, latitudo, et
crassitudo, sive profunditas.

SUCCESSIVA duplex,
scilicet motus, gora et mutatio
continua successiva, et

Calofactio manuum; et
tempus, hoc est duratio
ipsius motus, ut duratio
calofactionis.

QUANTITAS Dilecta
duplex, scilicet numerus,
hoc est multitudo unitatum
in certam summam collectarum;
et oratio, hoc est
multitudo vocum aut caracte-
torum; Vocum quidem, si sit
oratio vocalis, caracterum vo-
si sit oratio scripta, a oratio
mentalibus et de genere
quantitatis.

quoniam. Corpus
naturale

CORPUS naturale bitariam
duplex, scilicet simplex et
mixtum, corruptibile, et

et incorruptibile.

SIMPLEX Dr qd quod
constat ex elementis, et
sol, et igne.

MIXTUM Dr qd quod
ex 4^{or} elementis componitur,
ex igne, et aere, aqua, et
terra, et lapide, etc.

CORRUPTIBILE Dr qd quod,
quod ab agente naturali destrui
potest, et lapide, et igne.

INCORRUPTIBILE Dr
qd quod ab agente naturali
et creato destrui non potest, et
corpora caelestia, et g. sol et
luna.

INCORRUPTIBILE

Duplex est, nempe caelum,
et hydra.

CAELUM est grande corpus
elementa omnia circumuolans.

et suo ambitu Continetur, et
caelum planetarum, firmam
entum, et empyreum.

STELLAE seu attractum a
corpore lucidum quod aliqua
regione caeli locum habent,
ut stellae errantes quod caelo
planetico, et fixae quod firm
amento.

CORPUS simplex corrupti
bile seu elementum, et
ignis aer.

ELEMENTUM autem
ab arte definitur corpus
ex quo quod existente actu vel
potentia mixtum componitur,
quod plenum autem et immutabile
quod alia species corpora, et
ignis, aer, aqua, terra.

ELEMENTUM quadru
plex est, scilicet ignis, aer,
aqua, terra.

Ignis

IGNIS est Elementum
calidissimum, rarissimum,
levissimum, et insigniter
siccum.

AER est Elementum summi-
ssimum, insigniter calidum,
rarum, et leve.

AQUA est Elementum
summi-dissimum, frigidissim-
um, insigniter humidum,
densum, et grave.

TERRA est Elementum
siccissimum, gravissimum,
densissimum, et insigniter
frigidum.

IN quo uel elemento
ut duae primae qualitates
quarum una est intensissi-
ma, et altera insigniter
intensa, v. g. si ignis
est calor intensissimus, et
siccitas insigniter intensa;

¶ In aëre humiditas intensi-
 ssima est et calor fortissimè
 intensus; In aqua frigues
 fortissimum est, et humiditas
 ad fortissimè intensa; In
 terra denique siccitas
 fortissima, et frigues
 fortissimè intensus.

QUATUOR quatuor
 sunt primæ qualitates altera-
 bilis, scilicet calor, frigues,
 humiditas, et siccitas.

DE MIXTIONE

ET MIXTO

MIXTO est miscibilium
 seu elementorum alterator
 unio.

MIXTUM est illud
 quod constat ex elementis;
 scilicet ignis, aëre, aqua, et

terra.

MIXTUM Duplex ē,
scilicet portectum et compositum.

PEIAECTUM Dr gelud
qd habet formam substantiam
ab elementaribus distans,
ut sol, aia, et aether.

IMPEIAECTUM Dr
gelud qd o habet formam
substantiam ab elementaribus
distans, ut nix, grando,
glacies, et alia motuora.

MIXTUM portectum
Duplex ē, scilicet animatum,
et inanimatum.

ANIMATUM seu
vivens dr, qd ex corpore
et aia componitur, ut planta,
bestia, etc.

INANIMATUM Dr
gelud qd ex materia et forma
componitur, seu qd habet aia
et lapides, metallum.

De Anima

ANIMA gratum & actu
 iue corporale organi
 potestate proxima vitam
 habentia.

DICITUR Corpore
 organi, hoc & variis et
 heterogeneis organi
 et ad variis et heterogeneis
 functiones vitae obdundas,
 v. g. Corpora oculi et
 aures instructi ad
 videndum et audiendum.

DICITUR potestate
 prima vitam habentia
 et habentia ipsam animam
 quae & vita substantialis, vel
 animae operationem, quae & vita
 accidentalis.

ANIMA triplex est, scilicet
 vegetativa, sensitiva, et

Facile.

DE Anima Vegetativa, et eius Facultatibus?

Anima Vegetativa dicitur
actus cuius Corporis organici
potestate prima Vegetativam
vitam habentia, seu cum
principium nutriendi, crescendi,
et generandi, et alia plantarum.

Triplex est anima Vegetativa
principia et propria Facultates,
scilicet nutritiva, augmentativa,
et generativa.

Multiplicativa dicitur ea per
quam vivens convertit alimen-
tum in propriam substantiam.

Augmentativa dicitur
ea per quam vivens elargitur
sui magnitudinem.

GENERATIIA & facultas
per quam viuentia aliud sibi
simile gnat ac producit.

SACULTATES animæ
vegetantia minus propria se
famulantes, 4. s. scilicet
attractrix, retentrix, concoctrix,
et expultrix.

ATTIACTIIX & ea per
quam viuentia alimentum
trahit ad locum coctioni
destinatum.

RETENTIIX & ea per
quam viuentia retinet alimen-
tum donec coctio perficiatur.

CONCOCTIIX & ea per
quam viuentia coquit ali-
mentum et ad viuendi formam
disponit.

EXPULTRIIX & ea per
quam viuentia inutile ab
utili separatum foras
mittit.

De Anima Sensitiva, et eius Facultatibus

ANIMA sensitiva est
actus cuius corporis organici
potestate proxima vitam
sensitive habentis, huius
est primarius sentiendi, appet
endi, et loco movendi
per se ipsum.

FACULTATES animae
sensitive tres sunt, nimirum
sensitiva, appetitiva, et vis
motrix.

SENSUS est facultas
corporis cognoscitiva, et
vitalis, auditiva, et imaginativa.

APPETITUS sensitive
est facultas appetitiva corporis
sensitive huius obnoxia.

VIS motrix est facultas
per quam ad organorum
vitalium beneficio, se
mouet quod omnem loci differ-
entiam.

SENSUS duplex est, scilicet
internus et externus.

SENSUS internus dicitur
ille cuius organum intus
latet, qualis est imaginatio
cuius organum intus latet
in cerebro.

SENSUS externus dicitur
ille cuius organum
exterioriter patet, ut visus
cuius organum, scilicet
oculus exterioriter patet.

SENSUS externus
quintuplex est, scilicet visus,
auditus, tactus, gustus,
et tactus.

VISUS est illius externus
circa lumen et colorem.

occupatur.

AUDITUS & ita dicitur
circaplorum occupatur.

OLFACTUS & ita dicitur
determinat odorem perceptum.

GUSTUS dicitur &
ita dicitur occupatur circa
saporum.

TACTUS & ita dicitur
determinat circa tactile
qualitates occupatur, ut
circa calorem, frigus,
humiditatem, siccitatem,
asperitatem & levitatem.

VISUS & ita dicitur oculo;
auditus & ita dicitur aures;
olfactus & ita dicitur
naribus; gustus & ita dicitur
lingua & palato; tactus
denique & ita dicitur toto corpore.

SCIENTIA dicitur
apud nonnullos quinquas.
& nimirum dicitur coelestis

Imaginatio, memoria, phan-
tasia, et estimativa; apud
alios vero quadruplex et dicitur
taxat, nempe sentus coelestis
Imaginatio, memoria, et
phantasia; et et sit.

SENTUS coelestis est sentus
internus qui percipit obiecta
sentuum exteriorum, ut
praesentia, ea quo discernit
ab alienis, ut sentus in
cane discernens colorem
panis ab eius sapore.

IMAGINATIO est sentus
internus qui percipit obiecta
sentuum exteriorum abstra-
hendo ab eorum praesentia
et absentia.

PHANTASIA est sentus
internus qui percipit obiecta
sentuum exteriorum, ut
absentia.

MEMORIA est sensus
 Internus qui species rerum
 sensu externo perceptarum
 allervat et quod retinet ad
 recordationem; vel qui
 percipit obiecta sensuum exte-
 rorum, et praeterita, rerum
 quae species allervat.

IMAGINATIO est sensus
 Internus qui percipit
 praeterita et sensata.

RATIONES autem sunt
 sensata dicuntur ea quae
 nullo sensu externo percepta
 sunt, talia est sensus quo omnia
 amicum, alterum omnia et
 inimicum lupi percipere
 vulgo creditur, quod nam
 aliqui vocant instinctum
 belluarum; sed nullum est
 quod bellum est modicum
 et instinctum demonstrabitur

aliae.

Sensibile est quod circa quod
illud tanquam circa obiectum
occupatur, ut lumen, calor,
sonus.

Sensibile aliter dicitur
ab Acto, et singulari,
corporeum, et sensibile, et
motivum illud, quia nomen
illud vertitur illud circa
et singulari, corporeum,
et sensibile, et autem circa
et et, neque circa et
verum, et corporeum, et
et sensibile.

ADDITUM motivum illud,
quiaibile dicitur movere
illud, et et sui speciem
imprimere sensui.

Sensibile duplex est,
scilicet et et proprium.

Sensibile est et et illud

quod multiplex est et externo
 percipitur, ut quantitas,
 numerus, motus, quies,
 figura, et magnitudo.

SENSIBILE proprium est
 illud quod unico est externo
 percipitur, ut color solo
 visu, sonus solo auditu,
 odor solo odoratu, vapor solo
 gustu et calor solo tactu.

SPECIES intentionaliter
 est idolum, et imago, et similitudo
 obiecti, qualis est ea quam
 intuitur in speculo.

SPECIES intentionaliter
 duplex est, scilicet impressa et
 expressa.

IMPRESSA est ea
 quae ex parte obiecti cum
 facultate concurrat ad
 cognitionem, et quae impressa

quia imprimi huc & mitti
 solent ab obto; tot & de qua
 & proprium cognitionem, quo
 que ab obto facultati solent
 imprimi tanquam vicem
 vicaria; unde & de hinc
 obto, quia recepta & facultate
 tam fovendat, quod
 que ad parandam cognitionem
 obto, sicut & Augustini,
 a facultate cognoscente &
 obto cognito pariter notitia.

EXPLICIT De qua
 que per cognitionem immediatam
 producit.

IMPLICIT & depresta
 & deprestant obto, sed
 diverso modo; & deprestantem
 & deprestant habitualiter obto
 & in actu 1.º; & depresta
 & deprestant actualiter obto &
 actu 2.º; & depresta lo-

habet ut penicillae; exposita
autem sicut tabula.

De Anima Rationali

Anima facultas & actus
cuius corporis organici potest
esse proxima facultas vitam
habentis, huius & principium
primum intelligendi & volendi
ex praesupposita sensu
operatione.

Facultates animae
facultates duae sunt, scilicet intellectus
& voluntas quae.

Intellectus quae
& facultas intelligendi ex
praesupposita sua operatione.

Quapropter sunt quae intellectus
operatione, scilicet apprehensio

inuentio, Dilectio, et
methodus.

APPREHENSIO simplex
sive est mentis operatio et nuda
sive cognitio affirmativa et
negativa, sive, ut dicitur
auri notitia.

ENUNTIATIO est oratio
affirmativa aut negativa,
attributiva et unguenda, aut
separativa a subiecto, ut homo
est animal, homo est planta.

DISCURSUS sive
argumentatio est transitiva ab
una cognitione ad aliam, a
notiori ad minus notum,
sic transitiva signatur per
particulas, ergo, igitur,
itaque, et si dicatur, homo est
animal, ergo est sensibilis.

METHODUS est quidam
ordinis plures disciplinae pars.

Ad istum

Ad Ictum suum
spectant memoria et
reminiscentia.

MEMORIA est
cognitio, et notitia rerum prius
cognitarum, postquam aliquam
temporis intervallum, et
ut cognoscimus carminum
Virgilij, quae olim
didicimus.

REMINISCENTIA est
cognitio prius habitae
tum oblitteratae et in quiete
et stupore per plentem
memoriam, et in quiete
et stupore notitiae
suae, cuius obliuio non
cepit, per memoriam
sermonum, locorum,
votum, et locorum.

VOLUNTAS sua
et facultas appetitiva

Spirituali, & facultas
volendi ex praeapposita
sententia et intellectu
operatione.

- **IN** voluntate & libere
arbitrium.

LIBERUM autem
arbitrium & facultas
indistincta ad agendum
vel ad agendum, politica
visus ad agendum, prae
requiritur, ut facultas
indistincta ad loquendum
vel ad loquendum, politica
visus requiritur ad
loquendum.

- **hac de** —

- **Compendio** —

- **Physico.** —

Compendium

Moralium

Moralia

Practica

Oblatum

bonitas

Recta

...

...

...

...

...

Compendiū morale

MORALIA seu *ethica*
 & *ethica* qua morales diriguntur,
 seu cuius opus officia vitas
 reguntur; & *prædicta* & *ethica*
practica dicitur sua actuum
 suorum ad bonitatem.

OBJECTUM *ethica* &
 actus suorum ad bonitatem
 dirigendum.

HONESTAS seu bonitas
 moralis & conformitas
 cum verba verba.

RECTA *verba* &, aut *recta*
verba, aut *lex naturalis*, aut
 certe *judicium* *quod* *actuale*
et practicum quo examinatis
 oib; circumstantiis, sic et nunc
ita agendum & statuiendum.

DE ACTU humano

ACTUS suauis est actus
ab hoc delectatus cum aduer-
tentia et sola ratione, et actus
procedens ab hoc quod tenetur
et hoc, ut actus virtutis
sunt iustitia, fortitudo, temperantia
et temperantia; quod motum actus
suauis et actus sunt differ-
unt quod id quod actus suauis
sit deliberatus, actus vero
sunt et quod tenetur.

ACTUS suauis, ut est a
voluntate sicut ut quod imp-
eratus, ut circa finem
ut circa modum.

ACTUS sicut sunt sunt
imperant et illi qui ab
ipsa voluntate, per se, proxime
et immediate delectatur,

Ut Intentio finis, et
 Actio mediorum.

ACTUS Imperatur
 Ille qui ab ipsa voluntate
 ducitur per aliam facultatem
 ad illam, ut meditatio per
 intellectum, et ambulationem per
 vim motricem.

ACTUS suavit circa
 finem, et ille qui circa
 finem tanquam circa prop-
 rium obiectum vertitur,
 ut gaudium de fine
 possessio.

ACTUS suavit circa
 media, et ille qui circa
 media tanquam circa proprium
 obiectum vertitur, ut Actio
 unius mediæ pro alio.

ACTUS suavit circa
 finem triplicem, scilicet
 voluntatem seu volitionem, intentionem,

et fruitio.

VOLUNTAS seu
 voluntas est amor effectus
 et conditionalis finis
 licet et utrumque finis sit
 possibilis aut impossibilis;
 solutque duplicari per
 verbum optativum, volens,
 scilicet est amor logica
 dignitatis et in deo plures.

INTENTIO est amor
 effectus et absolutus finis
 scilicet est amor logica dig-
 nitatis et in seipso qui est
 pullus est; volitio hoc
 voluntas est utiam idem
 impossibile, et intentio
 autem possibilis duntaxat;
 volitio est movere ad quatenus
 da media, et intentio autem
 movere.

PLENITUDO est gaudium
 complacentia, voluptas

loquitur collatue Alexio.

De Principiis humanorum

Actuum

Principium actus
sui est quod primum, unde
fit, hoc prout actus
sui.

Principia duorum
actuum vel sunt interna, hoc
est quod in ipso deo sunt polita;
vel externa, quod sunt extra
deum et plura polita.

Principia interna
vel sunt congenita, hoc est ab
ipsa origine et natura, qualia
sunt omnia facultates; vel sunt
acquisita, quod sunt actuum

decretio comparata, et
habitu.

Principia externa
actuum suorum, et bonum,
finis, et beatitudo, de quibus
dicendum est sigillatim.

DE BONO

BONUM est quod quod perfectum
est in se, vel est alterius
perfectivum; nam bonum
vel sumitur absolute, et
bono definitur quod quod est
perfectum in se ac integrum,
vel sumitur relative, et est
quod quod est alterius perfectivum.

A notariis bonum describitur
quod quod omnia appetunt seu quod
ab omnibus est appetibile.

BONUM multiplex est,
scilicet verum et apparent, per
se et per principium,
metaphysicum seu transcendens.

phylicum seu naturale, morale,
et artificiale, bonitatem, —
quendum, et utile.

BONUM verum dicitur
quod recipit tale et quale videtur,
et sapientia, virtus.

BONUM apparetur dicitur
quod, quod recipit tale et
quale videtur, et vitium,
venenum, omnia veneno
condita.

BONUM per aliam et
quod quod et a se ipso et ab alio
bonum, et dicitur solus.

BONUM per participationem
quod ab alio bonum et, et
creatura.

BONUM metaphysicum
seu transcendens dicitur quod
quod perfectum et in hoc genere dicitur
quo tunc bonum est dicitur, et
in genere dicitur et perfectum.

BONUM physicum dicitur
 naturale. Id est illud quod per se natura
 contentandum est, et coeundum est,
 ut calor igni, frigus aequo.

BONUM morale dicitur quod
 virtuti rationi contentandum est
 ut actus virtutis.

BONUM artificiale dicitur
 illud, quod arti cuiusque regulis
 contentandum est, ut elegantia
 tabulae, arti pictoriae et formae.

BONUM honestum dicitur
 illud quod virtuti rationi et formae
 est, dicitur quod morale.

BONUM suaviter dicitur
 illud, quod blanda sui fructione
 per se appetitum, ut cibum
 et potum et fructus.

BONUM utile dicitur illud quod
 quod ad alterius et suum, dicitur
 quod medium, ut potio quae quod
 ad sanitatem contentandum.

De fine

FINIS est quod cuius gratia
aliquid fit aut est, et sanitas
cuius gratia fit aut est
medicina.

FINIS duplex est, scilicet
finis, cui; et finis, qui,
scilicet cuius gratia.

FINIS, cui, est persona,
in cuius commodum vel
aliqua eddit, sic aeger est
finis, cui, virtus medicinae,
quia in eius commodum
eddit medicina.

FINIS, qui, scilicet cuius
gratia est illud bonum quod
exprobitur ab alio, et sanitas
virtus aegri.

FINIS, qui duplex est, scilicet
ultimus et medius.

SINIS ultimus dr ille qui
 pr se o pr aliud repetitur,
 et sanitas forte medicinae.

SINIS modius dr ille
 qui pr aliud se pr ultionem
 finem repetitur, et potio pr
 sanitatem.

SINIS ultimus duplex d,
 nempe ultimus simplex, et
 ultimus secundum quid.

SINIS ultimus simplex,
 ille d, qui nullatenus refertur
 ad ultionem, et dicitur optim.
 maximus forte christianorum.

SINIS ultimus secundum
 quid dr ille qui ultimus
 d qn aliquo gre, o tm qn
 oi, v.g. sanitas d finis
 ultimus qn gre medicinae
 o autem qn gre theica.

SINIS ultimus simplex
 ultionem duplex d, nempe
 simplex

simples ultimus politicus,
 et simplex ultimus negativus.

SINIS simplex ultimus
 politicus. Et ille qui ad
 ultimum videretur, et ad
 quem cetera prout oia
 referuntur, ut dicitur optimus
 maximus.

SINIS simplex ultimus
 negativus. Et ille qui ad
 nullum ultimum videretur
 sed ad quem aliqua oia
 referuntur, ut honor,
 aut divitiæ, virtus ambiciosa
 et avaritia.

DENIQUE finis ad quem
 duplex est, scilicet physicus
 seu naturalis, qui est artium
 et operum; et finis moralis
 qui est artificum et opera-
 ntium.

FINIS physicae huius nunc
 est de illis ad quem vult
 aliqua pars et nunc sua
 virtutis, ut sanitas virtutis
 medicina.

FINIS moralis de illis,
 ad quem vult aliqua virtutis
 de libera agentia voluntate,
 ut lucrum virtutis medicina,
 et nunc gloria et virtutis
 et molina.

DE BEATITUDINE

BEATITUDO est status
 omnium bonorum aggregatio.
 perfectus, et completio omnis
 boni, et carentia cuiuslibet
 mali.

BEATITUDO multiplex
 est, scilicet obiectiva et formalis;
 naturalis et supernaturalis;
 contemplativa et activa.

BEATITUDO *obtinere* d
 summum felicitatem bonum, quod
 sui possessione non addit
 beatitudo, ut dicitur optime
 maxime.

BEATITUDO *localiter* d
 possessio summi boni, v.g.
 dei possessio, testis vivit
 cognitio intuitiva et amor
 fructivus.

BEATITUDO *naturaliter* dicitur
 quod dedit naturae vivere,
 quod sine gratuito auxilio
 potest comparari, ut dicitur ab
 intellectu seu per creaturam
 cognoscendum seu amandum.

BEATITUDO *supernaturaliter* dicitur
 quod dedit naturae vivere de
 dit, quod sine gratuito auxi
 lio dei comparari potest, ut
 dicitur intuitivus seu ^{ut} ~~ut~~ ^{ut} ~~ut~~
 cognoscendum.

BEATITUDO contemplat
iva dicitur ea, quae polita est in
contemplatione veritatis, qualis
est beatitudo eorum, qui solitari-
am vitam degunt.

BEATITUDO activa dicitur
ea, quae polita est in actione
virtutis civilis et politicae,
v. g. iustitiae, hospitalitatis,
magnificae et ceterarum.

De Principiis congenitis Actuum humanorum

PRINCIPIA congenita
actuum humanorum sunt
facultates naturales, scilicet sensus
voluntas, libertas, appetitus.

sentientiel, et imaginatio, et alia
facultates intellectus subordinatae.

QUIII sit et etiam, quid
voluntas, quid appetitus sentien-
tial, quid et imaginatio dictum
est supra. Sic dicendum de
voluntario, voluntario, libro
nono de passionibus; antequam
finis.

IN etiam morali ff. lyndentiel
de naturalibus, contra moralibus,
prudencia, et etiam prudencia.

QUIII sit moralibus et prudencia
dictum est supra; de
prudencia dictum est contra.

SYNOPSIS et cognitio
primorum principiorum moral-
ium, et. g. et horum, omne
bonum et faciendum, et ad
malum et fugiendum.

LEX naturalis et aut ipsa
natura naturalis, aut actualiter
mentis dictum est, quo natura
duo agenda fugienda quibus

novissime, ut actualiter
notia, qua novissime colendos
de parentibus, mendacium
fugendum.

CONSCIENCIA est applicatio
sive detraho synderesem ad
factum particularem, particularem
eatum, particularem etiam,
ut applicatio sive principij
ad bonum et faciendum,
ad hanc particularem etiam,
so sic et nunc absolvendum
et ignominia.

ILLI PRUDENTIA est
cognitio divini sive q; quicquid
a nobis gignitur, ut illi
sentire quoniam ore sive de
religione, sacramentorum
preceptis, et magistratibus
habent.

CONSCIENCIA duplex
est, scilicet vera, et erroncia.

VERA est ea quae dicitur
sic et nunc ad agendum

aut fugiendum, qd tripla
agendum et fugiendum &
e.g. idem de colendum,
honorandum parentem.

CITONEA & ea quae
dictat sic et nunc de agend
um et fugiendum, quod
tripla & agendum aut
fugiendum, ut conscientia
dictand, parentem pmo
confertur & ostenditur.

CITONEA tota & inui
nabitur erranda, hoc &
adiunctum habet errorem
& noctarium et inuincibilem;
tota & inuincibiliter erranda,
qd & adiunctum habet error
um voluntarium et inuincibilem.

CONSCIENTIA &
testificatur, quatenus
reprehendat aliquid a nobis
factum aut & factum, quo
tu & conscientia mille testis;

Dr. *gentigane*, quatenus
 deprecatur aliquid faciendum
 aut fugiendum; Dr. *exulan*
 aut *aculan*, quatenus
 deprecatur aliquid boni vel
 mali a nobis factum.

COLLUTIVUM Dr.
 illud quod fit ab *interno*
 principio cognoscente singula
 in quibus est actio.

OLLUTIVUM quod fit ab
interno principio, sed a *terreno*
 propria, vel *inclinatione*,
 e.g. *in* *do* *terreno* *voluntate*,
in *voluntate* *secundum*
 appetitum *sentientem*.

ADOLLUTIVUM cognoscente
 singula *in* quibus est actio,
 sed a cognoscente, obtem,
 finem, et circumstantialia, qua
 oia loquenti *verba* exprimant.
quid, *quid*, *ubi*, *quod* *auxilium*,
cur, *quomodo*, *quando*,

VOLUNTARIUM —

multiplex ē, scilicet obiectum
et totale, portitum, et
imporitum, Directum et
indirectum, liberum et
narium.

OBIECTIVUM ē obiectum

secundum maiorem actum voluntarij;
qualiter est oculus actus imperatoris
a voluntate.

FORMALE ē quod pertinet

actui voluntarij, qualiter
est oculus actus imperatoris
voluntatis, et quod intentionis finis
et deservio medicorum.

PERFECTUM, quod ē

a principio interno singula
partibus et totaliter cognoscens,
quod ē cognoscens finem et
medicam totaliter septa, quale
voluntarij ē quod dicitur,
angelus, et Iod.

Impetrectum quod
 ē a p̄cipio gntorno lingula
 q̄ m̄p̄t̄etē cognoscente, hoc
 ē cognoscente finem et media
 maator t̄pta, quale voltarium
 ē q̄ n̄ stantibue, amontib.,
 et bolluie.

Directum hoc totale
 q̄ q̄ n̄ lo iplo totalor, explici
 tē, et q̄ m̄mediate ē
 voltarium, et somiciūm
 voltarium.

Indirectum quod
 virtuator, q̄ m̄p̄licite, et
 modiate voltarium ē, et
 somiciūm ab obrio
 commillum, hoc q̄ n̄
 voltarium ē q̄ n̄ sua caa
 duntaxat, test q̄ n̄ stritak.

Libellum quod q̄ n̄ d̄t̄
 ordnē et q̄ n̄ stratam
 politica oibue ad agendū
 praeuquilitie, et d̄ ambulas

post Canonem & n. placita.

NECESSARIUM qd
o o qd differendū sed deter-
minatum, ut amor & iustitia
beatitudo.

VOLUNTARIUM
gloriam duplex ē, scilicet
simples, et beatitudinem quid.

VOLUNTARIUM
simples dr gloriā quod beatitudinem
principalem & iustitiam & inclinātionem
et moderatōem passionum & n.
viro continente, quā ē
beatitudinem principalem dicitur
& inclinātionem, nempe
voluntatem.

VOLUNTARIUM
beatitudinem quid dr gloriā
qd ē beatitudinem minorem
principalem & iustitiam & inclinātionem
et passionum aliter & n.
viro continente quā ē
beatitudinem & inclinātionem dicitur.

minuere principiam videlicet
appetitum. Sentiendum.

ALIQUANDO potest de Coactu
duobus modis, nimirum
simpliciter et secundum quid.

COACTUM simpliciter dicitur
illud quod est contra principiam
sive potissimum quod inclinationem
v.g. contra voluntatem quod in hoc.

COACTUM secundum
quid est illud quod est contra
minuere principiam quod inclinationem,
ut proinde moriamur quod in
mare, motu naufragij.

LIBERTAS arbitrij sive
liberum arbitrium est facultas
aut indifferens ad opposita
posita obuiam ad agendum
prærequiritur, ut facultas
indifferens ad amorem
et odium, ut ad amorem
et amorem negationem sive
repulsionem.

LIBERTAS Duplex est,
scilicet libertas contrarietatis,
et contradictionis.

LIBERTAS contrarietatis,
est facultas quod indifferenter
ad actus contrarios, testatur
amorem et odium.

LIBERTAS contradictionis
est facultas quod indifferenter
ad contradictoria, testatur
amorem et odium, ad
odium et odium.

LIBERTAS contrarietatis
aliter dicitur, spirituales, quae
est ad actus spirituales diversos;
libertas autem contradictionis,
aliter dicitur, decretiva, quia est
ad decreendum, vel non
decreendum.

INNOVATIONEM dicitur
quod sit a principio eterno.

nullam vim contrahente
 patto, sed potius veniente,
 et condictio dicitur in eadem;
 et quae duplex testatur quod voluntar-
 ium negativum, quod est et actu
 et de facto voluntarium, quo
 illa voluntaria sunt quaecum-
 que fiunt a nobis et inde
 et ignorantibus, et motus
 peccatum in mari; et quod
 voluntarium positivum, quod actu
 et de facto voluntarium

.
POSITIO Duplex est quod dicitur
 tria ad agendum vel est
 agendum, testatur quod dicitur tria
 potius, quae est potius agendi
 simul cum potius agendi,
 et hoc est agendum; et
 quod dicitur tria actuali, quae est
 et ipsa actio simul cum
 negatio actionis, et hoc est
 consequens.

INDIFFERENTIA

moraliter & caria bonitatis
et malitiae moraliter; actus
quod differtur moraliter qui
neque bonus neque malus
est moraliter, neque politice
formis, neque politice
differtur & verba faci, id
est, negativus.

PROPOSITIO actus potest quod differtur
moraliter. Quodvis
modus, scilicet per se hoc
speculativus qui verba
quod differtur est, vel per
accidens hoc potest, hoc
qui bona fide estimatur
quod differtur, tunc autem
aliquid bona fide estimatur
tale, quod post allatam
diligentiam estimatur
tale.

DEFINITIONE actus potest
quod differtur vel ratione

obti. seu qn. specie, qd d.
 qui est obtus. qn. dithronus,
 ut velle id ambulare, totu
 cam attollere, barbam
 fricare; ut facere sinu
 seu qn. qn. dithronus qui
 est sinu. ut murem qn. dith
 thronum.

CIRCUMSTANTIA

actual. seu qn. qn. quali totu dith
 thronum accidit.

VIII Circumstantia

ut qn. physica, quae nihil
 oio faciunt ad bonitatem
 et malitiam, ut manuum
 dextra vel sinistra qn.
 homicidio; ut qn. moralis,
 qn. quae aliquid etiam
 ad bonitatem et malitiam,
 ut locum sacrum qn. homici
 dio.

CIRCUMSTANTIA

moralis
 qn. qn. duplici. qn. qn.
 test. mutante. specie,
 et specie.

et speciem tunc augentem
seu minuentem.

III^a mutant speciem quæ
habent peculiarem Coidentiam
aut Discoidentiam, cum
verba facta, sic locum sacer
et circumstantia mutant speciem
simpliciter furti in sacrileg
ium.

III^a autem augent vel
minuent tunc speciem,
quæ ita augent vel minuent
bonitatem et malitiam
ut o habent peculiarem
repugnanciam cum verba
facta, nec peculiarem
coidentiam, sic quæ sita sit
ablata auget tunc speciem
furti, o mutat.

CIRCUMSTANTIA speciem
mutantem o clidantur quæ
circumstantia proprie loquendo, et
potius quæ in materia sunt obiectum
actus sui.

IGNORANTIA gratiam
 o Caria bre ablitia Cognicio.

IGNORANTIA multip.
 o Id qdum ad proleone
 g nstitutum, vel e negativa,
 vel privativa; Fund aut
 facti; antecedent, concomitant,
 et Consequens.

NEGATIVA o Caria
 Cognicio o Debita, vel
 Caria Fund prudice qn
 rustico.

PRIVATIVA o Caria
 Cognicio Debita, vel Caria
 Fund prudice qn qdide;
 prior qn culpabilis o;
 posterior autem culpabilis.

IGNORANTIA Fund
 o Ignoraa legid lata,
 qn politi pcepti, et Ignoraa
 mandatorum dei et salutis.

IGNORANTIA facti,
 & Ignorantia veri quæ agitur,
 seu Ignorantia veri quæ agitur,
 v. g. si quis venantur
 struunt quæ sylva regia,
 notione prohibitam de
 venantem, laborant ignorantia
 quæ de lege lata; si vero
 scienda prohibitam, eductor
 um venantem venantur
 eductor putanda se venari
 legem, laborant ignorantia
 facti, ignorantem enim quæ
 agit de extra legem.

ANTECEDENS va
 & quæ nullo modo voluntaria
 & neque fortiter seu quæ
 sponte, neque virtualiter seu
 quæ sua causa, ut ignorantia
 veri qui feram quæ antrum
 fugientem occidere volens,
 amicum quæ doli doli doli

occidit.

CONCOMITANS

qua voluntaria o o, sed o
 o facti oaa; qm obrem
 Concomitanda dicitur al
 andente, qd andente sit oaa
 facti, o o concomitand;
 qui volens occidere foram,
 inimicum, dicitur deontem
 occidere, agere cum
 Ignorantia concomitantes,
 o andente, quia Ignorantia
 o o facti, a licet
 cognovisset o inimicum
 o minime occidisset.

CONSEQUENS

o qua voluntaria o o
 oator seu in te o pla, aut
 virtutator seu qn sua oaa;
 Ignorantia mandatorum dei
 qn o qui o vult aut negligit
 da audire, Consequens e,

quia voluntaria & fortiter, tunc
 que dicitur affectata; aut
 virtualiter tunc que dicitur
 crassa sive lapina.

JUDICIUM dicitur
 vel & speculativum, quo
 dicitur cognoscit et cognoscat;
 vel primum, quo dicitur
 cognoscit et agat.

PRACTICUM duplex
 est, scilicet generale, quo dicitur
 generaliter dicitur agenda et
 fugienda; et particulare,
 quo dicitur dicitur agenda et
 fugienda in particulari,
 sive in dicitur et illud circu
 mstantiis.

PARTICULARE dicitur
 duplex est, scilicet absolutum,
 quo dicitur dicitur absolute,
 hoc est sine ulla conditione
 agenda et fugienda in
 particulari, ut dicitur et nunc

de Colendum Idem, sic &
 nunc a facto aut mendacio
 de abstinendum, et hoc
 quid iudicium de pte pteum;
 vel conditionatum, quo
 pteum qd iudicat sub conditione
 quae sint agenda et legienda
 v. g. sic et nunc servanda
 de dei mandata, si tunc
 saluum fidei.

PRIMO quid iudicium pte
 pteum vel a conditione, hoc
 a extra liborum voluntatem
 contrarium; vel eloquentia
 hoc post liborum voluntatem
 concordantem.

MEDIUM est quod
 ducit ad finem.

MEDIUM duplex est
 nempe. narium simpliciter,
 sine quo finem obtineri non potest
 et narium secundum quod
 sine quo finem non potest obtineri

lam facile. et commodè.

OMISSIO gratum est
operatiois suspensio, hoc est
cessatio ab operando.

OMISSIO duplex est,
scilicet pura ac simplex, quae est
suspensio cuiuslibet actus
voluntatis, et quae hoc voluntatis
est habere se pure negativè
quia nullum actum positivum
sive amoris sive odij deest,
et impura seu mixta, quae
adiunctum habet positivum —
actum voluntatis, v.g. positivum
amorem aut positivum odium;
omissio laevi est pura quae est
qui per Deum totum est
otiosus; et autem impura
seu mixta quae est qui per
Deum integrum audit.

De Principiis Acquisitis humanorum Actuum

Principia *acquisita*
homo in actu et habitu.
HABITUS autem est qualitas
dispositiva potestatis naturalis
ad operandum, ut
habitus temporales.
HABITUS duplex est scilicet
proprie et improprie dictus.
HABITUS proprie dictus
est illi qui per se facit
ad operandum, ut habitus
fidei ad credendum, qui
per se facit ad actum fidei

Idem ad idem politice et
 immediate concurrunt.

HABITUS improprie

dicitur esse qui per
 actionem suam ad facultatem
 suam ad agendum, hoc est qui
 remouet actionem improprie
 mota, ut habitus videndi
 et audiendi.

HABITUS vel est in

actu, vel est voluntate, de
 quibus dicendum.

De habitibus

Intellectus

HABITUS est triplex

et, nempe semper verus,
 semper falsus, et mixtus.

HABITUS semper verus

est ille qui semper inclinat
 ad verum, ut habitus
 scientiae.

habitus semper falsus
 de illis qui semper ad falsum
 Inclinat, et habitus erroris
 et ignorantie.

habitus mediū de
 illis, qui nunc ad verum
 nunc ad falsum Inclinat,
 et habitus opinionis et
 fidei suae.

OPINIO est habitus
 cognoscitivus per rationem
 probabilis, et conariam,
 et habitus quo iudicio volup-
 tatem de bonum, quia
 plerique sic iudicant.

FIDES suae est habitus
 quo veritatibus propositis
 assentimur per auctoritatem
 hominum, sic credimus fuisse
 coelorum per auctoritatem
 scriptorum.

habitus semper verus
 qui est virtus intellectus de,

quintuplex est, scilicet et eligia,
sapia, Teja, prudia, et aud.

INTELLIGENTIA est habitus cognitivus eorum
principiorum sine divisa,
v. g. habitus cognitivus
eorum principiorum, et in partibus
est eodem simul et eo et
et totum et maius sua
parte.

SAPIENTIA est habitus
cognitivus eorum
altissimarum per altissima
principia, et est eorum a
maxima veritatem, per eadem
et altissima, et habitus
cognitivus dei et angelis,
substantiae et accidentis et
entia gratiam.

SCIENTIA est habitus
cognitivus eorum
per eadem, qualis est physica
cognoscere et mixtum et

Corruptibile, quia constat
de contrariis elementis.

PRUDENTIA est habitus
vera cum ratione actiuus
circa ea quae sunt boni bona
vel mala, quod est habitus
dirigens actionem liberam
et honestam, qualiter est
ethica.

ARS est habitus vera cum
ratione ~~actiuus~~ effectiuus
sive dirigens operationem
minime liberam et honestam
qualiter est architectura
dirigens aedificationem.

OBLECTUM proprie dicitur
actio, et obiectum artis dicitur
effectio.

ACTIO proprie est operatio
dirigibilis ad honestatem
et actus virtutis.

AFECTIO proprie est
operatio dirigibilis ad alium

finem qm ad honestatem,
 et operatio mentis, et bene
 dirigibilis ad veritatem;
 aditio ad commodam
 habitationem.

HABITUS vel naturalis
 qui naturae virtuti o dedit,
 et praeia; vel supernaturalis
 qui naturae virtuti dedit, et
 fidei, spei, et charitatis
 theologica; vel imperatoris
 qui alteri dominatur, et
 charitatis recte aliarum
 virtutum; vel imperatoris
 qui alteri obloquitur, et
 ceterae virtutis recte
 charitatis.

INTENSIO qualitas
 et acquisitio maioris pro-
 portionis qm eadem parte
 subti; qualitatem fatendi
 nihil aliud qm acquirere

maionem perfectionem
In eadem pte subti.

REMISSIO seu
diminutionem qualitatis
et amissio perfectionis in
eodem subti pte.

COLLUSIO qualitatis
et vnde totalis destructio seu
totalis obstructio.

EXTENSIO habituum
scilicet sicut dicitur
modis, tunc vnde obli,
cum habitus ad plures
obli partes extenditur
vel vnde subti, cum ad
plures subti partes exten
ditur.

De habitibus

voluntatis

HABITUS voluntatis duplex
et, nempse semper bonus

qui dicitur virtus moralis; et
semper malum, qui dicitur
vitiū morale.

VIRTUS moralis est
habitus rationalis consistens
in moderatitate rationis, quae ad
bonum est, determinata iudicio
virī prudentis.

DISCIPLINA habitus
rationalis, quod est quædam
ad actus liberos.

DISCIPLINA consistens
in moderatitate, hoc est
prosequens moderatitatem
sui obiecti, neque ad excessum
neque ad defectum
intentionis.

DISCIPLINA est quæ ad
bonum est, quod est qui affirmat
habitu rationis nostri, et
autem detrimere, a
virtute moralis est in medio
rationis in medio.

ADDITION Adhuc quod iudicio
 viri prudentis, a solenne
 & viri prudentis destinare
 modum habitum virtutis
 spectat ad omnia loci, temporis,
 & personae circumstantias.

VITUS moralis duplex
 & scilicet cardinalis & o
 cardinalis.

VITUS Cardinalis
 va & cui tanquam cardini
 generatur vita moralis
 qualis est prudentia, iustitia,
 fortitudo, & temperantia.

VITUS o Cardinalis
 de qua quae minus propria
 & est cardinali subordinatur
 ut liberalitas quae o &
 quidem iustitia, sed iustitia
 subordinatur.

VITUS moralis & o
 moralis directus, quae

Dirigit

Dirigit mores et praeiudicia;
 et moralia foat, quae
 proloquitur bonum morale
 et bonum morale, donostum
 et bonum donostum, et fortitudo,
 et temperantia.

VIRTUS moralis foat,
 et est acquirita humana,
 quae proprio Marte, proprio
 labore preparatur; et est
 gentilis seu humana,
 quae a solo Deo funditur.

VIRTUS Cardinalis
 quadruplex est, scilicet praeiudicia,
 fortitudo, et
 temperantia; de quibus
 agendum.

De Prudentia
Prudentia est dictum
 et habitus ad rationem

actiuum circa ea quae sunt
bona vel mala; dicitur per
excellentiam opponitur calliditas
astutia; et per defectum
imprudens, quae quidem
quadripliciter est, scilicet, praecipitatio,
quae minus considerat;
et inconsideratio, quae o latius
attendit ad singula; et inconstancia,
quae o manet in
proposito; et negligencia, quae
o attinet diligentiam ad opus
requerendum.

PRUDENCIA Duplex
est scilicet gratia et specialis.

PRUDENCIA gratia
est ea quae tradit nobis ueritatem
huiusmodi bene uiuendi precepta
cuiuslibet status tota, qualiter
est ea quae docet ad bonum
et faciendum, et ad malum
et fugiendum.

PRUDENTIA specialis
 est ea quae tradit bene
 vivendi precepta alicui statui
 propria, qualis est ea quae
 dirigit officium solius privati;
 qualis est ea quae docet
 patrem familiarem tendere ad
 liberos summa cura insti-
 tuendos.

PRUDENTIA specialis
 triplex est, scilicet monastica,
 oeconomica, et politica.

MONASTICA est
 prudentia dirigit officium
 viri probi erga se ipsum
 qualis est ea, quae docet
 proprium bonum ad alterius
 privati bono antepponendum.

OECONOMICA est
 prudentia dirigit officium
 viri probi erga familiam,
 qualis est ea quae docet,

liberos et Cura et Educand
os, et Institueudos.

POLITICA est prudentia
dirigens officium Viri
boni et recte Civitatem, ciuita-
tem, Rempub. qualiter ea
quae docet fortiter se pugn-
andum pro patria.

DE JUSTITIA
JUSTITIA est perpetua
et constans voluntas
suum cuique tribuendi.

JUST autem est libera
potestas disponendi de re
aliqua pro suum vel suorum
commodum.

JUSTITIA quadriplex
est, scilicet legalis, distributiva,
vindictiva, et commutativa.

JUSTITIA legalis he-
retur et constans voluntas

tribuendi quae sunt Civitati,
et Civitati solvendi decemal
pro sustentandis reipublicae
ononibus.

IUSTITIA Distributiva,
et Civitati distribuendi bona
Civita pro cuiusque meritis
et dignitate, qualiter et
Civitati In pape Distribuendi
bonificia et magistratus
pro cuiusque meritis et
dignitate.

IUSTITIA vindicativa
et Civitati de ordinandi suppli-
cia pro criminibus gravitate,
et ea quae legibus adaequat
supplicia, quae servat
mediocritatem Intractorum
et verum.

IUSTITIA commutativa
et Civitati tribuendi quae sunt
alibi privato per contractus
impionis, conditionis,

locatio, commutatio, et similia.

TALIO est passio aequalis actioni, ut cum daretur pro dente, oculus datur pro oculo.

TALIO duplex est testis, moralis, quae est talis passio moralis et laudans iudicium viri prudentis, quia fuit actio; et physica, quae est talis passio praeteritae et physicae, quia fuit actio, et habita ratione dignitatis personarum.

INIURIA est id quod furi et contrarium, quod contrarium est questio.

INIURIA duplex, testis factus, hoc est iniuria actualis; et materialis, quae est iniuria materialis, actualis tamen, et de facto.

o o In iuria, r. g. si quis
noluit damnum patiatur
ab alio, patitur In iuriam
factum; si autem voluit
damnum patiatur, patitur
In iuriam factum.

DE FORTITUDINE

FORTITUDO est virtus
moralis ponens modum
timori et audaciae quoniam
pericula mortis, et periculum
vollicis.

FORTITUDO duplex, scilicet
aggressio et sustinentia.

AGGRESSIO est fortitudo
provocans hostem quando
debet et oportet.

SUSTINENTIA est
fortitudo hosti aggredienti
resistens cum debeat et
oportet, quoniam obediens est.

aggressio, et in obsequio
 Hæti nōtia.

DUELUM est multorum
 de conuictio; quod motum si
 quid alium de improbitate
 aggradiatur, eorum pugna
 dicitur duellum, quia dicitur
 de conuictis.

DUELUM porro
 duplex est test publicum
 et priuatum seu vulgare.

DUELUM publicum
 est quod publica auctoritate
 et publica de eâ suscipitur,
 ut duellum dauidis cum
 goliath.

DUELUM priuatum,
 seu vulgare est illud quod
 priuata auctoritate et priuata
 de eâ suscipitur, v.g. ad
 vindictam et iniuriam
 priuatam, ad vindictam
 veritatem et in re dubia, ut
 olim fieri solbat, et denique

ad artia gladiatoria ostentationem.

De temperantia

Temperantia est

virtus ponens modum
voluptatibus corporis,
potum & tactum.

Temperantia quoad

est, test abstinentia, sobrietas,
castitas, & pudicitia.

Abstinentia est virtus

ponens modum voluptatibus
corporis in stultitia, &
in cibis.

Sobrietas est virtus

modum ponens voluptatibus
corporis in potulentia,
& in potu.

Castitas est virtus

modum ponens voluptatibus
venereis; & quae triplex, test
virginalis, quae virginibus;

Coniugaliter, quae Coniugibus;
 et Educative, quae Educant
 Coite

PUDICITIA est virtus
 ponens modum signis
 honoris, verbi, et spectibus,
 gustibus, oculis, et carnis.

DECENTIA est ea
 quae turpitudinem temperat
 et rariam signis exterioribus
 vestire demonstrat; et
 honestas, quae decorum et
 gustibus pertinet loquitur.

CONTINENTIA, est ea
 quae est moderata temperantia,
 quae quae motum voluntatis
 de passionis impetu commo-
 dat reprimit; damnetur,
 quae praestat non deo propria
 bonis offeratur; mansuetudo
 seu moderatio, quae ponit
 modum et rationem; clementia, quae

ponit modum punitioni;
modestia, quæ ponit modum
gottibue; et simplicitas, quæ
ponit modum cottibue.

VIIII moralis q̄torum
vol o p̄fecta vol q̄m̄p̄fecta,
sive q̄n̄ statu p̄fecto, et q̄n̄
statu q̄m̄p̄fecto.

VIIII p̄fecta d̄r, quæ
ē firma stabilit̄ et constans,
quæ suo munēre exp̄dit̄
et quolibet q̄n̄ casu fungitur.

VIIII q̄m̄p̄fecta d̄r
ea, quæ q̄n̄ firma, q̄n̄ stabilit̄,
et inconstans ē, quæ suo
munēre ō p̄t facile, et
quolibet q̄n̄ casu fungi.

ACTIONES virtutis
sequuntur, laus, honor, gloria,
meritum, præmiu, et amicitia.

Prævia actiones, viceptium,
Infamia, Contemptus, —

Demonstratum, odium, et supplicium.

TRIASQUE fama, voluptas, et dolor.

LALUS est oratio virtutis magnitudinem manifestans.

BONORI est cultus in excellencia huius virtutis summatus testimonium.

GLORIA est frequens de aliquo fama cum laude, huius clara cum laude notitia, huius contentione laus bonorum.

MERITUM est dignitas praeii, et opus distributio dignum.

PRÆMIUM est meriti stipendium.

De Amicitia

AMICITIA definitur, mutua duorum et o latens

bonuotia de probitate
notitia. Contrungunt.

DISCIPLINA mutua, hoc est
reciproca, nili enim uterque
gabet et amicia, sed amor
simpliciter, et inquit plato.

DISCIPLINA est latens, quia
amicia utriusque manifesta
esse debet.

DISCIPLINA bonuotia,
complacitae testis et indicij
simul; Complacitae quidem
quod sonum amicum gaudet de
probitate et in amice, quasi
et in se ipso staret contentus; Indicij
vero, quod sonum amicum
amico optat bona quibus
cari.

ADDITIONE de probitate
notitia contrungunt, ut vera
amicia diligatur a secunda
quae de voluptate, et ab utili,

quæ ex utilitatis spe nascitur.

CONCORDIA

est consensio
plurium in agendis et
suggerendis, v. g. in bello
gerendo aut pace faciendis.

AMICITIA

est
æquiparata, hoc est inter
personas æquales, ut inter
civem et civem; vel dis-
parata, hoc est inter personas
inæquales, v. g. inter
regem et subditum, patrem
et liberos, virum et uxorem,
dominum et servum.

AMICITIA

est honesta, quæ in
virtute, vel quæcunda quæ
in voluptate, vel utilitate,
quæ in utilitate fundatur;
honestam inter viros probos;
quæcundam inter quædam;
et utilitatem inter mercatores
reperitur.

VIPERILLUM &

oras turpitudinem malofac
torum seu vitij manifestand.

INAMIA & clara

cum vituperatio notitia.

CONTEMPTUS &

disprectia qñ testimonium
turpitudinis.

DEMERITUM &

dignitas supplicij, & opus
supplicio dignum.

ODIUM &

aversio &
fuga orta ex improbitatis
notitia.

SUPPLICIUM &

stipendium demeriti.

TAMA & multorum Be
aliquo sermo.

COLIPTAS &

comptacia
orta ex actione congrua,

Vol e Inclinao. appetituel,
 q n bonum plene orta de
 viue cog nio pfecta.

COLUPTAS bitariam
 Dupl de vult corpora et
 spiritalia; honesta et turpia

CORPOREA e ra qua
 pcepitur de vultu sponit,
 v.g. de cibo et potu.

SPIRITUALIS e ra qua
 pcepitur de vultu qm maa
 libue, v.g. de dco.

HONESTA e ra qua
 pcepitur de vultu honestis,
 v.g. de actione virtutis.

TURPIS seu qn honesta
 e ra qua pcepitur de
 turpibus et qn honestis
 vultu v.g. de actione
 qntemporia.

DOLOI e Dilplicitia orta
 de actione dissimulanda.

Modum

medium quodam
duplex est, scilicet medium veri
scilicet mathematicum, et
medium rationis scilicet morale.

medium veri scilicet
mathematicum illud est, quod
aequaliter distat ab utroque
extremo, scilicet medium blun.

medium rationis scilicet
morale illud est, quod defini-
tur a virtute rationis spectata
sive circumstantiis, loci,
temporis, et personae, quale est
medium temperantiae; medium
veri est prout est invariabile
et aequum apud omnes; medium
autem rationis variatur pro
varietate loci, temporis, et
personae, proinde et quod
varium est apud varios.

DE PECCATO ET VITIO

VITIUM gratiam &
quolibet defectum, quomodo
claudicatio & vitium.

VITIUM proprie & in
moribus & habitus recte
faci difformis; peccatum
autem & actus aut omisio
recte faci difformis.

VITIUM diffinitur
habitus eluctivus & in
recte aut defectu positus,
qui habentem facit malum
et sine opae reddit malum
simpliciter.

PECCATUM a sancto
Augustino, diffinitur factum,
dictum, vel concupitum —

extra legem, ubi per factum
 scilicet per peccatum operis,
 ut furtum; per dictum
 scilicet per peccatum moris, ut
 mendacium; et per concu-
 pitum scilicet per peccatum
 cordis, ut peccandi propoli-
 tum.

VITIUM et peccatum
 duplex est, scilicet per excessum,
 quod est contrarium virtuti
 per excessum maiorem, ut
 prodigalitas liberalitati; et
 per defectum, quod est contrarium
 virtuti per defectum maiorem,
 ut avaritia liberalitati.

PECCATUM est
 commissionis, quod repug-
 nat precepto neganti, sive
 prohibenti, ut furtum,
 mendacium et homicidium;
 et omissionis, quod repugnat

precepto affirmanti seu impo-
nenti, ut omittio sacri die
festo.

PECCATUM igitur
vel actuale est, quod propria
voluntate seu proprio consensu
admittitur, utfurtum; vel
est originale, quod ab Adam,
in cuius viciis posteritas deriva-
tur, et nihil aliud est quam
privatio gratiae sanctificantis,
in qua tenetur habere deo in
iis conceptionibus instanti;
vel est mortale, seu pecca-
tum grave, quod deo de
mortale, quod mortem morte-
lem affert aeternae, ut
homicidium; vel est veniale
seu peccatum leve, quod
vel veniale est, quia venia
dignum est, ut mendacium
officium.

DE CALIO TITII

STATI

VITILLUM pt dō q n
triplici Hatu, scilicet Incontinētia,
Incontinentia, et Incontinentia.

VITILLUM q n Hatu
Incontinētia, q dō q quod
sōm ad turpia qmpellit,
et pugnante ad huc vāo,
quale ē vitium q n qd,
qui pcedendo Conducit
Himuloe ex oriente.

VITILLUM q n Hatu
Incontinentia, q dō q quod
sōm qmpellit ad turpia,
ordinaria tamen, vāone
nulla tamen pugnante,
quale ē q n qndatibul,
oblocatibul, et datibul q n.
et pugnante.

VILLUM qñ Hatu-
 feritatu, illud & quod
 goem ad turpia extraordin-
 aria & impellit, & hoc nullatenus
 repugnante, quale fuit qñ
 Montio, & quo posita dicit
 virtutibus

Corpora quinq; stiam fungit
 mortua vivit
 Componunt manibusque
 manuum atq; oribus ora
 tormenti genus, et tamen
 tabo q; fluitant
 Complexe qñ miliro longa
 sic morte mirabat.

INCONTINENS go-
 pr, qui fertur ad turpia
 repugnante & hoc; Intemp-
 erant, qui fertur ad turpia
 ordinaria tm, nullatenus
 repugnante & hoc; Idem
 denique, qui fertur ad turpia
 extraordinaria, & hoc nulla

sonne de pagnant; Ar q;
 sonne, quia gntat terarum
 gnta sonne sonne de pagnant?

INCONTINENTIA

Sup. & test sonne de pagnant
 p reuolant, qui passionis
 gntatam loquitur & de p
 tato sonne contilio, qualis
 & bilioli, quorum gntatam
 & sonne, & melancholici, quor
 um approposito sonne de p
 & ; test gntatam qui
 sonne contiliam gntat
 de pagnant, sed qn de non
 permanet.

De Passionibus

PASSIO sic & motus
 appetitus sonnentis circa
 bonum aut malum libile
 cum aliqua motione temporis
 ut gra qn sonne.

SINIS passionem &
 Individui & speciei
 & speciei.

CALIDA officium passionum
 & appetitus sentientium,
 qui in corde tanquam organo
 suum exercet operationem.

OBIECTUM primum
 passionum & bonumibile,
 seu bonum secundum;
 secundarium autem &
 malum. Bibile seu molatum.

SUBIECTUM primum
 seu organum appetitus
 sentientia, additur de cor.

QUI sit appetitus
 sentientia dictum & supra.

APPETITUS sentientia
 duplex & scilicet concupiscens
 & rationalis.

CONCUPISCENS
 & illa qui tractatur circa

bonum et malum Tibile,
abstrahendo ab viue arguitate
sive difficultate.

TRIACCENS Dr q' ille qui
tristatur circa bonum et
malum Tibile quatenus
arduum et difficile.

PASSIONES Undecim
vulgo dicuntur, sex q' n
appetite concupiscentie, sex
et quinq' q' n gratie.

PASSIONES concupiscentie
concordia, amor, desiderium,
gaudium, odium, fuga, et
tristitia.

AMOR e passio appetitus
concupiscentie circa bonum
abstrahendo, ab viue p'tentia,
vel absentia.

DESIDERIUM e
passio appetitus concupiscentie
circa bonum ut absens.

GALLIDIUM est passio appetitus cupiditatis circa bonum ut potentia, vel actus mollior fluens.

ODIUM est passio appetitus cupiditatis circa malum abstrahendo ab eius potentia et ablatia.

ILLQA est passio appetitus cupiditatis circa malum ut ut ablatum.

TIANTIA est passio appetitus cupiditatis circa malum ut potentia.

PASSIONES irascuntia et spes, despectus, timor, ira, et audacia.

SPES est passio appetitus cupiditatis irascuntia circa bonum ablatum, difficile acquiritur, stabile. Tris.

DESPECTATIO est passio

appetitue & ratiocinatio circa
bonum Difficile, et acquiribile
& imptibile.

TIMOR est passio appetitus
& ratiocinatio circa malum
ablatum Difficile, et vitatum
& imptibile, quod tamen
geminere & educatur.

IRA est passio appetitus
& ratiocinatio circa malum prout
Difficile superandum.

AUDACIA Denique est
passio appetitus & ratiocinatio
circa malum ablatum, Difficile,
et vitatum ptibile; quod metu
timor eddit malo & minenti
et audacia quod ipsum & largit.

Breviis delineatio oeconomica et Politica

MORALIS sicut et prudentia
triplex est, scilicet monastica,
oconomica et politica.

MONASTICA est prudentia
directiva actionem privati
homo ad bonitatem.

OECONOMICA est
prudentia dirigens officium
viri boni erga familiam,
id est erga domesticos.

POLITICA est prudentia
dirigens officium viri boni
erga civitatem id est erga
civiles.

SOCIETAS sua est Civitas

plurium ad eum bonum
conspirantium.

SOCIETATES suae
stant nisi quidam imperent
alii parvant.

IMPERIUM dicitur
ius ad agendum applicatio
cum consentientia et firmitate.

IMPERIUM multiplex
est, scilicet applicativum et
directivum, despotivum, et
politicum, directum et
indirectum.

APPLICATIVUM dicitur
illud quo superior imperat
inferiori v.g. pater subdito;
est quoque efficax, quia vim
habet cogendi, seu potestatem
obligandi.

DIRECTIVUM illud
dicitur quo aequaliter aut inferior

q̄mperat æquali auct̄ superiori
vel potius dirigit, et q̄mper
ium medici q̄n agrotant,
consiliarij q̄n p̄cipiunt, Trq;
finale, quia hoc q̄mperium
p̄ponit duntaxat finem ac
bonum.

DESPOTICUM seu
serile ē q̄ dicitur, cui v̄tillit
o p̄t, q̄t q̄mperium domini
q̄n mancipia.

POLITICUM seu
civile ē q̄ dicitur cui v̄tillit
p̄t, et q̄mperium p̄cipit
q̄n subditos.

DIRECTUM ē q̄ dicitur
q̄d proximum et q̄mmediat
um ē; q̄ndirectum v̄o
q̄d remotum et q̄mmediat
um ē.

Ūt sint perfecta societate
quæ vitæ v̄quirantur
idcirco et possessione.

seruiant, dicuntur quæ
conductitij; alij et fructuarij
qui quid respondent a volente
seruiant.

SCILICET fructuarij fuerunt
aliqdo multiplices scilicet, test
origine, iure civili, et
iure gentium.

SCILICET origine dicebatur,
qui parentibus seruum nascebatur,
plurimum a serua matre,
partum suum dicebatur contrarium
serui, qualiter et pona.

SCILICET iure civili
dicebatur, qui certo pretio
libertatem vendebatur, vel qui
mortis dignum seruituti
addicebatur, qualiter etiam
apud christianos serui et
fructuarij, qui nimirum
ad trinum damnantur,
vel denique qui soluendo
imparere et seruitutem
a creditoribus

a creditoribus adducunt
ur.

INSTRUMENTUM

apud artem d'aploze, test
actuum et officium.

ACTIVUM

Instrumentum d' de quo nihil
quaeritur praeter totum, qd
volunt opus post se

libile, sic totum et instr
um totum actuum, quia

de de nihil quaeritur praeter
totum, cythara pariter et

instrutum actuum, de de
nihil quaeritur praeter

totum.

CASEIVM

quod de quo aliud quaeritur
praeter totum, sic p'ctum,

quod si totum, hanc et
instruta officia, quia de

quod quaeritur aliud praeter
totum, et p'ctum et

radice, quæritur folia, et
pannus; ut videri
seannum et catagora.

SCILLIPIUS est ea quæ
jure civili aut jure
gentium contraditur, et
logali; quæ autem est ab
origine, et naturalis.

POSSESSIONES sunt
gentiata separata locusta
ti, et opere.

DOMINIUS est ille
qui servus aut possessionem
habet; Dominium est
potestas disponendi de
aliquo.

OCCONOMICA est
scia familia ad gentiata
directiva.

FAMILIA est locustae
plurium sub eodem tecto
viventium quotidiani usus

^{graa.}
OECONOMIA est ordo,
 forma, et dispositio familiae;
 nulla est societas familiae
 prior, a 1.^a societatibus
 suarum, et societas viri et
 uxoris; 2.^a et parentum et
 liberorum; 3.^a Domini et
 servi; 4.^a Civium et civium,
 de quibus multiplex, puta ad-
 cultum pacis et belli vel
 ad alia.

¶ Viro et uxori, parenti-
 bus et liberis, Domino
 et servis sit familia
 perfecta, maxime si perfectior
 ad vitam naturalem accedant.

¶ Familia pauperum dabit
 antibus sit pauperum; unde
 dicitur incola dicti sunt
 pagani.

¶ multa familia collectiva

Sit Vicus; de pluribus
vicis sit Civitas; de
civitatuibus provincia et
regna.

POLITICA o scientia
civitatu ad constitutionem
directiva.

CIVITAS o societas
multarum familiarum
sufficientis vitae gratia; Nam
finis civitatis o ut
sufficientem vitam, quam per se
singuli habere o possunt, civium
ope consequantur.

CIVIS Er qui gaudet
jure civitatis, qui que
habet ad magistratus et
caetera bona loca; q. mobrem
o o civem qui etiam habitat
in civitate, sed non enim
habitant in civitate, pro
civem o non.

MATERIA civitatis o

gode diuinae artis et
inductio.

JOINTA Civitatis et
ordo seu regimen.

II ordo seu respublica.

RESP. triplex et test
monarchia seu calidia,
aristocratia, et timocratia.

MONARCHIA in qua
unus imperat.

ARISTOCRATIA in
qua optimates imperant.

TIMOCRATIA in
qua mediocres regunt.

TRES autem sunt oppositae
sive, scilicet Tyrannia seu
populi universi proprium
bonum spectantis; oligarchia,
seu populi paucorum pro
divitiarum et potestate, et virtutis
monstrum impetantium; et
democratia, hoc est populi

Dominantia plebscula.

LEX autem in civitate
principae consistuntur, sunt
principa, Consilium, leges
iudicia, militare praedictum,
et religio.

Princeps est ille
ponere quem et summam
legem, quae servandam
auctoritatem; et est ille qui
summam in seipso potestatem
sive auctoritatem habet, et
est in monarchia, optima
est in Aristocratia, et
populi in Timocratia.

CONSILIUM est
quorundam optimatum
collectum, quod in commune
consilium adhibet princeps.

LEX est ordinatio principis
in bonum promulgata.

LEX quadruplex est, scilicet
aeterna, naturalis, divina, et humana.

ALCINA & Summa Fac
 7^a oium pape dco existens
 cui semper obtemperandum
 & Inquit I. tua Augustinus.

LEX naturalis & iudicium
 Facit & imperand, da, quae
 per se bona st, & prohibenda
 da quae per se mala st.

LEX Divina & lex a dco
 lata ad bonu dirigend & 7^a
 finem supernaalem; & q;
 duplex, scilicet vetera, quae
 iudicia a dco lata &, &
 per Moysen promulgata;
 & nova, quae a cristo dno
 mundo orto, lata &, & per
 apostolos promulgata; prior
 qdm erat bona sed imperfecta,
 unde & dr lex timoril,
 servitutis; posterior &
 perfecta, unde & dr lex
 amoril, filialis.

LEX humana & da, quae ab ho

fortis; & quæ duplex, & est
 velotistica, quæ, ab velotica
 prætorica, & a summo politico,
 conciliis, & episcopis fortis;
 & civilis quæ a principibus
 secularibus, & ab Imperatoribus
 & Regibus fortis.

ILLORUM & legum & inter
 præ, ac dispensator, & rimor
 dia civium contentione
 prætoribus.

MILITARE prælidium
 & Coetus fortium, ad hostiles
 & impetuum propellendos, &
 civitatis ordinem aduersus
 & hostia contumptores tuend
 um & institutum; ad qd
 prætorum & doni & nobiles.

MOBILITAS & virtus
 & riu ad actionem & ostentat
 prætorum publicam, a parentibus,
 & n postmodum transmissa &
 propagata.

nobilitas simplex
dicta triplex & distinguitur
scilicet nobilitas civilis, nobilitas
ad morem, et nobilitas
generis.

nobilitas civilis
& quoddam praeminia inter
civiles valet privilegium,
jurium, et dignitatem;
nobiles nobilitate civili sunt,
qui gaudent quibusdam privilegiis
juribus, et dignitatibus;
haec autem nobilitas a
parentibus sine ulla sua aut
maiorum virtute per traditionem
obtinetur.

nobilitas morum &
praeminia valet virtutis
actualis aut moralis; nobiles
nobilitate morum, qui virtute
excellunt, etiam si ex obscuris
parentibus nati sint.

nobilitas generis, &
generis virtute a parentibus

In libris Juris Sacerdotario
trant nulla; & inclinatio ad
actum bonum per generosum
a parentibus accepta; &
congruentem virtutem bonam.

RELIGIO et Cogniti num
 inia benedictio Corda legibus
 et Ceremonijs adstricta;
 Religionem per doctum
 opponitur impietati, et per
 doctum laportitio.

Impietas & Dei
Diuiniq. cultus Opprobria.

Supra ΠΠΟ
vibitum quo vobis dicitur cultus
Corruptitur; ea que multip.
o e d p t f n f r i n i t u m
q a m o n d a c i u m m u l t i p . d e p t .

UCLIA Religio una duntaxat
et pt, qd scripta e una s, unus
domus, una fidelis.

*hac de
compendio
moralium*

Compendiū Logicum

Logica est dictio et ars
et sua propria directiva
operationum mentis ad veritatem
eius; ut a nomine, λόγος, et
sermo, quia sermonem
dirigit.

sermo est manifestatio
cogitationis et rei cogitatae;
est quoque duplex, scilicet interior
et exterior.

interior est operatio
mentis aliquam rem cogitans
apud se.

exterior est operatio
mentis declarata aliquo exter-
iore signo, puta voce, scriptura,
et pictura.

Obiectum maale
 loci et operatio mentis; locale
 et veritatis et in rationem et inducenda;
 totale et operatio mentis ad veritatem dirigenda.

Veritas Cognitio et
 simul obiectum cum proprio
 obiecto.

Operatio mentis et
 actus et etus circa obiectum
 intelligibile; et et quadruplex,
 scilicet apprehensio, iudicatio,
 discursus, et methodus,
 de quibus dictum et in
 Compendio psychico.

Seco quia mentis operatio
 per se et et mobilis sed et
 beneficiis signi alicuius b.g.
 vocis, quod dicendum et de
 signo, voce, et etro.

De signo
Signum et quod

facultati cognoscenti aliud
a se videri sonat, ut Campana
sonus, prandium vel conam.

Signum bitariam
duplex est, scilicet formale et
instrumentale; nate et
arbitrarium.

Signum formale dicitur,
illud quod prius cognosci
debet, quam ducat in alterius
cognitionem, sic videlicet cognitio
signum formale videtur obli-
cogniti, quia cognitio prius
cognosci debet quam ducat
in obli cognitionem.

Signum instrumentale,
dicitur illud quod prius cognosci
debet, quam ducat in alterius
cognitionem, sic Campana sonus
est signum instrumentale
prandij, quia prius audiri
debet, quam ducat in cognitionem
prandij.

Signum naturale. Id
 quod per se et quod dependet
 dicitur ab homine et instituto
 signat, ut fumus ignem.

Signum arbitrium
 frequenter quod ex libera
 institutione voluntate signat,
 ut quodam foribus appensa
 vinum, bonale signat, aqua
 baptismatica gratiam, thitican
 bonum.

DE VOCE

VOX proprie dicta est
 sonus ab ore alicuius procedens
 cum intentione aliquid
 signandi, ut dicatur de
 intentione significandi
 solorem.

Quia mobitem vox
 prolata sine intentione
 signandi, ut a phlegmaticis
 solent

Solus, vox est etiam improprie
et male dicitur, o autem
proprie et foale.

VOX est articulata vel
inarticulata, signativa et
non signativa, simplex et
complexa.

VOX articulata dicitur,
quæ cum ore, dentium,
lingua, et aliorum vocalium,
instrumentorum apparatus proferitur
et ista vox, dicitur.

VOX inarticulata dicitur,
quæ sine ore, dentium, ling
ua, et aliorum vocalium
instrumentorum apparatus
proferitur, et gemitus ac
suspia.

VOX signativa dicitur,
quæ proferitur ex intentione
signandi, et ista vox, dicitur,
ex intentione signandi, aial
foale.

VOX o signatua dicitur
 quae proferitur sine intentione
 signandi, ut illa vox, blitri,
 quae est vox o mactur, o
 foaldr, qd o quae nihil signat.

VOX simplex o unica
 simplex dictio, ut goo.

VOX Complexa seu
 composita o congerie seu
 compoo multarum vocum
 ut aial faale.

SCRIPTURA o figura,
 character, seu nota ad hominem
 arbitrio signanda vocem,
 rem, et conceptionem
 scribentis.

SCRIPTURA vel o
 sydroglifica, vel non
 sydroglifica.

SCRIPTURA sydroglif
 ica o ea, quae proxime et
 immediate per se placet signat.

ut si utamur oculo, cuius
extremum oculo sit illustrata
signabimur dei providiam,
et hac scriptura uti consue-
verant aegyptij.

SCRIPTURA non
hydroglifica est ea qua signat
verba et placet mediante voce
et memoria, qualis est scrip-
tura gallica, italica, et
similiter; hac porro longum
commodior est quam hydroglifica,
quia facilius potest fieri, dici,
et recipi.

GESTUS est certus corporis
motus et habitus ad signandam
vocem, rem, et conceptionem.

DE TERMINO

TERMINUS apud
Logicos est extremum alicuius
procedens, et subiectum, vel

attributum alienum propositum,
 sic quoniam ista propositio, homo est animal,
 homo est animal est tri logicum, quia
 est extrema illius propositio,
 homo est substantia, et animal
 predicatum seu attributum.

TERMINUS seu
 duplex est portio, nempe
 substantia et predicatum seu
 attributum.

SUBIECTUM propositum
 est id de quo aliquid dicitur, et
 id cui aliquid tribuitur, sic
 quoniam ista propositio, homo est animal,
 homo est substantia, quia de
 homine dicitur quod sit animal.

PREDICATUM
 seu attributum dicitur illud quod
 alteri tribuitur, de alio dicitur
 ac predicatur, sic quoniam allata
 propositio, animal est predicatum seu
 attributum, quia de homine
 predicatur, quia homini
 tribuitur.

Subiectum Dr maa
ppooice, quia dstratur ab
attributo, sicut maa dstratur
a soa; attributum Do Dr
soa, quia q nllar soa dstrat
subtium.

Terminus autem
sive copula verbalis, est
o o true, sed nraue tronem,
o o detromem, sed vinculum
glorum.

Terminus proter
da multiplex o, scilicet
mentalis, vocalis, et scriptus,
catogoromaticus, et lythical
gornaticus, et mixtus,
coia, et pticularis, equivoque,
univoque, et analogus,
positivus, et negativus,
finitus, et infinitus,
concretus, et abstractus,
ia et I^o q ntonoia, pti ntonoia
et q mpti ntonoia

TERMINUS mentalis
 & Conceptio mentalis substantum
 aut predicatum & spontaneum
 ut Conceptio boni & spontaneum
 nunc, & nunc & ac proinde bonum &
 aal.

TERMINUS vocalis
 & vox substantum aut predicatum
 signatur, ut & nunc allata proinde
 vox, bonum, aut vox, aal.

TERMINUS scriptus
 & Character signatur substantum
 aut predicatum, ut bonum & aal
 & nunc epistola scriptum.

TERMINUS categoricus
 materialis & ille qui per se
 ac solitarie significat aliquid
 & strate signat, qualia sunt
 nomina substantiva, ut bonum,
 & quum, aal.

TERMINUS syncategoricus
 materialis ille & qui per se

ae solitarie septuē nihil
 potest signat, qualia
 non adiectiva, et omnia,
 nullum, bonum.

TERMINUS mixtus,
 illi qui categoriam et
 syncategorematicam æquivalens,
 et tunc illi, nemo æquivalens
 illi duoque, nullum duo.

TERMINUS totus illi
 et, qui totus multum, et duo
 potest et paulo.

TERMINUS particularis
 illi et qui tunc etiam totus, et
 potest, paulo.

TERMINUS æquivocus
 illi et qui totus multum, sed
 in eodem modo ac signat,
 et tunc moniti et aati
 magister.

TERMINUS univocus,
 illi qui totus multum, in
 eodem modo ac

signat, et hoc forte petri
et pauli, aut forte socii et
bruti.

TERMINUS analogus
ille est qui coit multa, partim
in eadem, partim in diversis
laetitia et signat, et tunc
ille, lanum, coit ad aial,
pharmaco, et brina, et tunc
oia dicuntur lana ab eadem
lanitate, sed diverso modo,
aial quod est Puberum; pharm
acum, et tunc officium; et
brina, et lignum.

TERMINUS politicus
ille est, qui politicum, et
signat, et tunc, lumen.

TERMINUS negativus
ille est qui negat, aut
privat, signat, et tunc, tenebrae.

TERMINUS finitus
ille est qui nulla negat
et immediate praestatur, sed

qui certum aliquid ac
determinatum signat, nec
de illo alio vnde dici potest,
ut, *God*, *o quem*, *leo*.

TERMINUS *Indistinctus*
que est cui negatio immediate
præfigitur, hoc qui certum
nihil ac determinatum signat,
ut *o God*, *o quem*, *o leo*:
prior est finitus, quia
vni solum entia *græ* *Coit*;
posterior indistinctus, quia
vbius oibus *Coit*, et solum
excepto cui negatio præfigitur
immediate, sic *o God* *Coit*
oibus vbius excepto *God*,
a *quem* et *o God*, *leo* et *o*
God et cetera oia excepto
God.

TERMINUS *Concretus*,
que est qui *foam* et *luctum*
signat, *foam* *Edm* *explicitè*,
et *ditte*, *luctum* *Go* *implicitè*.

et Contutē, ut trua qste,
pduē, signane explicitē
pduam, et qmplicitē lictum
gelluē, puta 800m.

TERMINUS abstractus
qde o qui solam formam
o lictum gelluē signat, ut
pduā.

TERMINUS primus
qntentionis qde o qui
signat rem ut o a parte
sui, lictu qnd opndendū a
mentis opndendū, ut qste
trua, 800,

TERMINUS 2°
qntentionis qde o qui
rem signat, ut o a parte
mentis, lictu ut o dependendū
ab actu, ut lictum, pducatur,
andendū, et conloquendū.

TERMINUS pntionis
br qde, qui alteri repugnat
ut de eo loquitur, alteri

quidem repugnat ut calor
 contra frigorem, quia si
 repugnat; et visibile contra
 inaudibile, quia de eo loquitur;
 qui repugnat alteri et
 pertinet ad repugnata; qui
 autem de alio loquitur et
 pertinet ad loquela.

TERMINI pertinent ad
 loquela duo sunt, nempe conuer
 sibilis et non conuersibilis.

TERMINI conuersibilis
 dicuntur qui reciprocantur
 hoc de hoc mutuo gratum affirm
 antur, ut homo et felicitas.

TERMINI non conuersib
 ilis dicuntur quorum unus
 de alio loquitur, non vice versa,
 ut homo et animal.

TERMINI non conuersibilis
 duo sunt, scilicet antecedens et
 consequens.

TERMINUS *condone*,
 o *ille* ex quo sequitur aliud
 ut *goc* *dictu* *alii*, a *dictu*
 sequitur o *goc*, *go* *aat*.

TERMINUS *eloquent*
 o *ille* qui sequitur ex alio,
 sic *aal* sequitur ex *goc*.

TERMINUS *importin*
one *dr* *ille*, qui *not* *altori*
opugnat, *not* sequitur ex
alio, ut *frigue* *et* *spice*
humiditate, a *frigue* *neque*
opugnat *humiditate*, *neque*
 sequitur ex *dr*; *q* *tonus* *altori*
 o *opugnat*, *dr* *importinone*
opugnaa; *q* *tonus* ex *alio*
 o sequitur, *dr* *importinone*
 sequela.

TERMINUS *Coia*
triple o, nomen *supertrans*
condone, *transcondone*, et
trile.

TERMINUS *Coia*
supertranscondone *ille* o

qui coit cuilibet enti seu vero
seu ficto, ut dicitur Eligibile,
aliquid.

TERMINUS coit

transcendens illud qui
quidem coit ei enti vero sed
tamen ei soli, ut de verale.

TERMINUS coit

verum ut qui coit multis
uniuersis et diuersim; uniuers
quidem, hoc est quod eadem
propter hoc; diuersim vero,
hoc est cum sui diuisione ac
multiplicatione, ut hoc forte
potri et pauli.

De iis quae specta
nt ad iam mentis
operationem

ILLI tractatus spectant
ad iam mentis operationem
dirigendam, sed tractatus

De virtutibus, hoc est de genere,
specie, diffinitione, proprio, et
accidente sui; et tractatus
de Categoria, hoc est de
substantia, quantitate, qualitate,
relatione, actione, passionibus,
quando, ubi, sive, et habitu.

TRACTATUS De virtutibus
hucusque monitus dirigatur ad hoc
ut per se similes generat
et nunc appropinquat, et g.
per se deinde generat et nunc;
tractatus de Categoria
dirigatur ad hoc ut per se
generat plurimum appropinquat,
et g. substantiam, et
quantitatem generat plurimum.

DE UNIVERSALIBUS

Utrum gratum est unum
et simpliciter multa, et hoc
potest et paulum.

Utrum duplex est testis et plerumque
et incompleverum.

U **L** **C** **O** **m** **p** **l** **e** **x** **u** **m** **e**
 Congruere plarium **U** **r** **l** **i** **u** **m**
U **t** **a** **i** **a** **t** **p** **a** **a** **t** **e**.

U **L** **C** **I** **n** **c** **o** **m** **p** **l** **e** **x** **u** **m** **e**
U **n** **i** **e** **u** **m** **e** **s** **i** **m** **p** **l** **e** **x** **U** **r** **l** **i** **u** **m**,
U **t** **a** **i** **a** **t**.

U **L** **C** **I** **n** **c** **o** **m** **p** **l** **e** **x** **u** **m** **q** **u** **i** **n** **t**
u **p** **l** **e** **x** **e**, **t** **e** **s** **t** **I** **n** **C** **a** **u** **s** **a** **n** **d** **o**,
I **n** **S** **i** **g** **n** **a** **n** **d** **o**, **I** **n** **S** **e** **p** **t** **e** **n** **t** **a** **n** **d** **o**,
I **n** **S** **e** **n** **d** **o**, **e** **t** **I** **n** **P** **e** **d** **i** **c** **a** **n** **d** **o**.

U **L** **C** **I** **n** **C** **a** **u** **s** **a** **n** **d** **o** **e**
C **a** **a** **S** **r** **l** **i** **e**, **U** **t** **D** **e** **r** **u** **e**, **S** **o** **l**.

U **L** **C** **I** **n** **S** **i** **g** **n** **a** **n** **d** **o**, **e**
S **i** **g** **n** **u** **m** **U** **r** **l** **i** **u** **m**, **U** **t** **C** **a** **m** **p** **a** **n** **a**
S **o** **n** **u** **e**.

U **L** **C** **I** **n** **S** **e** **p** **t** **e** **n** **t** **a** **n** **d** **o**, **e**
I **d** **e** **a** **S** **r** **e** **I** **m** **a** **g** **o** **U** **r** **l** **i** **u** **m**, **U** **t**
I **d** **e** **a** **a** **n** **i** **m** **a** **l** **i** **a**, **U** **t** **S** **i**.

U **L** **C** **I** **n** **S** **e** **n** **d** **o** **e** **S** **o** **n** **e** **m**,
a **p** **t** **u** **m** **I** **n** **d** **e** **m** **u** **e** **t** **i** **a** **U** **n** **i** **e** **u** **s** **e**,
e **t** **D** **i** **u** **i** **l** **i** **m**, **U** **t** **S** **u** **a** **i** **t** **a** **U** **r** **l** **i** **u** **m**

potri et pauli, albedo et tene-
bractia et nives.

Unde qn predicando a
vnum aptum predicari de
multa vniuersali et diuinitate,
ut soo forte potri et pauli;
vnde qn vnde exprimitur
pro abstracto, ut suauiter, et
ideo de metaphysicum.
vnde autem qn predicando
exprimitur pro concreto,
ut soo, et de circulo et loco.
metaphysica omnia spectat
proa a maiori abstracta.
logica pro proa concreto,
subiungibile et predicabile.

QUADAM metaphysici
et perfectione et alia sibi
subordinata, qn ista superior
et inferior, vltima
et minus vltima, qualia et
natura grica, spiritica, et
natura, ut subtilia, corpora,
virescentia, aet, soo, et potius.

Sicentur

DICUNTUR gradus,
quia per eos gradimur de
alio condimur ab individuo ad
supremum genus, a petro ad
substantiam; et eogredimur de
subcondimur a supremo ge-
re ad individuum, a substantia
ad petrum.

DICUNTUR metaphysici
o qd abstrahant ab oī materia,
sed quia faciunt compositionem
solum metaphysicam et
virtualem verbum metaphysicū,
v. g. angelus o repugnantem.

VIZ cum qn dendo cum
qn predicando quintuplex ē,
scilicet genus, species, historia,
proprium, et accidentia eorū;
de quibus agendum ē.

DE GENERE
GENUS ē bonum aptum

7 non multae species differunt
 ibiue, ut eorum pars magis
 coeque, maxime fundone, et de
 ipa predicari quod quid, ut aalibae
 aut aal. et ibiue dicitur et bruti.

SPECIES differre dicuntur
 in qua sub eodem genere
 distat habent diffinitas illas,
 ut homo et brutum sub quo
 aalibae et aalibae et aalibae.

GENUS triplex est, scilicet
 supremum, subalternum,
 et intimum.

GENUS supremum est illud
 quod nullum supra se genus
 agnoscit, ut substantia quod arbor
 porphyry.

GENUS subalternum
 per medium, scilicet est quod
 supra et intra se habet
 aliud genus, ut dicendum quod
 habet supra se corpus, et
 intra se aal.

GENUS intimum est

Ultimum & aliud quod intra
se & habet aliud genus, sed
speciem solam, et ad totam
societatem.

De Specie
Species vel consideratur
quod genus & speciem, vel quod genus
& totum.

Species quod genus &
speciem determinatur quod quod
directe et immediate subter
gri, licet hoc & speciem, quia
directe et immediate,
subter gri, sunt aali.

Species quod genus totum,
bene determinatur unum apud
quod multum solo numero
differentiis, ut tota illa
societas, et de qua predicari quod
quid, ut quod aut aut hoc
totum potest et pauli.

Solo namque differente dicantur
da, quia sub eadem specie

habent eandem differentiam
 essentialem, propriam, et
 operativam, ut potius et
 paulum; quod dicitur de multis
 speciebus, speciebus autem de
 multis solo numero differentibus.
 predicatur.

SPECIES quatenus
 species, duplex est, nempe
 subalterna et intimata.

SPECIES subalterna seu
 media est ea quae habet intra
 se aliam speciem, ut aal,
 quod quoniam species est vivens,
 sed est intra se idem.

SPECIES intimata seu
 specialissima est ea quae habet
 intra se individua sola,
 ut homo habens intra se
 potius et paulum.

DE DIFFERENTIA
DIFFERENTIA est

Consideratur, quatenus
 diffinitur, ut quatenus est ens.

DIFFERENTIA quatenus
 diffinitur bene definitur quod
 quo unum ab alio differt,
 seu distinguitur, ut facultas
 qua homo differt a brutis
 a brutis.

DIFFERENTIA quatenus
 est ens bene definitur unum
 aptum quod multae tanquam
 pars minus totae formae
 rationis, et de qua predicari
 quod quale quid, ut facultas
 aut facultas potest et
 pauli.

DIFFERENTIA quatenus
 diffinitur triplex est, scilicet tota
 propria, et maxime propria.

DIFFERENTIA tota
 est accidentis separabile, quo
 unum differt ab alio, ut
 propria qua doctus differt ab
 ignaro.

DISSIMILITUDINE propria
 & accidentis proprium, quod
 unum dicitur ab alio, et
 dissimilitudo qua homo differt
 ab equo.

DISSIMILITUDINE maxime
 propria, & pars specialis, qua
 unum ab alio differt, et
 dissimilitudo, qua homo differt a
 bruto.

DISSIMILITUDINE quoniam
 triplex duplex est, scilicet generica et
 specifica.

DISSIMILITUDINE generica
 est ea quae habet aut predicatur
 de multis speciebus differentibus,
 et identitatem habet hominem
 et brutum.

DISSIMILITUDINE specifica,
 est ea quae habet aut predicatur
 de multis solo numero differentibus.
 Ut scilicet Petrus apostolus et
 Paulus.

DIASCIENCIA glorum
 et Constitutionum et Divisi-
 ua, simplex et complexa.

DIASCIENCIA Constitu-
 tiva est ea quae per modum
 partium minus coelum
 antea constituit, et realitatem
 suam, potestatem potrum.

DIASCIENCIA Divisiva
 est ea quae dividit, contrahit,
 et dilatat, gradum ordinem,
 et realitatem aat, potestatem
 potrum.

DIASCIENCIA simplex
 est ea quae de multis copulata
 est, et realitatem.

DIASCIENCIA compo-
 sita est ea quae componitur
 de multis differentijs,
 et reale, languendum,
 bipere si multum est.

GENIUS Per Rondere, ma
 et Differria sua, quia sicut
 ma solum se ad plures et
 oppositas suas Indifferre,
 sic genus ad plures et opposit
 ad differria, ut aut ad reale
 et generale; sicut sua dicitur
 nam, et cum ea totum
 reale constituit, sic Differria
 dicitur genus, et cum ea
 constituit speciem, sic
 reale dicitur aial, et cum ea
 constituit solum.

DE INDIVIDUO
INDIVIDUUM
 Sumitur duobus modis
 scilicet logicis et metaphysicis.
INDIVIDUUM
 Logicè dicitur quicquid est quod
 directe et immediate habetur
 specie, ut potius dicitur.

INDIVIDUUM

metaphysice scriptum est illud
quod est se ipso individuum
et, ut dicitur.

INDIVIDUUM

a porphyrio describitur quod cui
collatae accidentium
congruunt, qualiter nulli
alteri, licet sint duo individua,
ut duo ova sibi simillima
videntur, et tamen sunt uno
quoddam accidentium congru-
unt, quod oportet quod
alio, a muliere et fabula
Bello, Conspicuo quolibet
ovo, cuius gallina partur-
it, facile discernunt
inquit porphyrius.

HAEC pro congruentia accidentium
vorticulo loquente dicitur.

forma, figura, locus,
stirps, nomen, patria, tempus.

Individuum

quadruplex ē, test Bagam,
quod Contulē signat aliqd
singulare, ut quādam dō;
pprium, qd signat singulare,
Ditte seu pprio nomine
deprossum, ut potius;
de suppoō, qd signat
aliqd singulare de Dei
aut dōrum Contulē, ut
Romaneus orator, Cicero nū;
et de demonstracō, quod
signat aliqd singulare pr
adueniam demonstracōem,
ut sic dō, doc aat.

De Proprio

Proprium

clidratat, qd tenet ē pprium
ut qd tenet ē rēle.

Proprium

qtenet

pprium sumitur quatuor
modis, scilicet 1.º, 2.º, 3.º, et
4.º modo.

PROPRIMUM 1.º modo,
scilicet & quod Coit soli, o
oi soi, sic & grammaticum,
& stonum, psum, pprium
& soi 1.º modo, quia soli, o
oi Coit soi.

PROPRIMUM 2.º modo,
scilicet & quod, Coit oi, o
soli, sic & bipodum, & n
a ptitudine pprium & soi,
2.º modo, quia Coit oi, o
soli soi.

PROPRIMUM 3.º modo
scilicet & qd Coit oi et soli,
sed o semper, ut Candore
quod Coit oi et soli soi, o tm
semper, sed & n sola pndicta.

PROPRIMUM 4.º modo.
scilicet & quod Coit oi, soli, et

Semper, et de visibile,
quod coit oi, soli dei, ac
semper.

PROPIUM et A. cum
Orle distinctar unum
aptum quod multum, et
accidens narium ac recipro-
cum, et de ipa predicari in
quale, et visibile et de
petri et pauli.

TERMINI reciproci
dicuntur, qui ita aequal
Orle, qui de se mutuo
Orle affirmantur, deo
pacto, oia deo e visibile,
et de visibile de deo.

PROPIUM duplex
scilicet genericum, quod coit
multum speciebus differentibus.
et illud videtur deus et beatus;
et spirituum, quod coit
multum solo nare differentibus.
et videtur deus, et deus petri,
et pauli, genericum cum gre,

spirituum cum specie
reciprocantur.

ALIQUILLO autem predicatur
De alio tribus modis, scilicet
In quid, In quale quid,
et In quale simpliciter.

PREDICATIO In quid,
et predicari, scilicet substantiue
ut ait De Iod, et Iod De
petro; Illud predicatur, scilicet
substantiue De alio, quod et
In eadem recta linea cum
Ipso, sic quod De specie, et
specie De In eundem
predicatur In quid, quia
generis, et In eadem recta
linea cum specie, et specie
cum In eundem.

PREDICATIO In quale
quid, et predicari scilicet
adverbiale, ut scilicet De
petro et paulo; Illud
predicatur scilicet adverbiale

quod e in linea adiacente
de Collatorali, qualiter it
ore diffinita, ut reale,
sitium, et alia.

PREDICATI in quales
simples e predicari accidenta
rio, siue ut proprium, siue
ut accidentis loco, ut visibilit
as et albedo de deo.

De Accidente Communi

Accidens loco ut
consideratur quatenus e
accidentis loco, ut quatenus
e reale.

Accidens loco quatenus
loco e id quod potest adesse et
abesse a suo subiecto sine vi
interita, ut propria, quae
adde et abesse sine interitu
albedo recte parietis,
nigredo recte corui.

Accidens quatenus
 tres definitur unum apud
 quod multae contingunt
 et de qua predicari quod quale,
 ut albedo aut album, viri
 parietis, lactis, nivis.

Accidens est bifariam
 duplex, scilicet genericum
 et specificum, separabile
 et inseparabile.

Accidens genericum,
 quod est quod est multae
 speciebus differentibus, ut
 albedo parietis, lactis, et
 nivis.

Accidens specificum
 quod est quod est multae
 solo numero distinctae, ut gramm
 atica petro et paulo.

Accidens separabile
 est quod quod separatur a
 physice, potest separari a suo

subto, o quod potest existere
sine suo subto, sed quia
subtum vultur existere pt
sine illo, qualiter e calor
vultu aquae.

ACCIDENS Inseparabile,
br qd vultur e p dylit o
pt separari a suo subto,
et nigredo vultu et hyopiel,
aut Corui.

DE CATEGORIIS

CATEGORIA

e nactia
ordo hie dylpoo alieuiue
supremi grad, et dorem,
qua sub pto et in ontar,
et nactia dylpoo subltia,
corporid, viciuntid, aalid,
soiel, et petri qy a ro ro
porpdyri.

CATEGORIA Vulgo
dylpoo e, nimirum
subltia, quantitat,
qualitat

qualitas, & ratio, actio,
passio, ubi, quando, situm,
et habitus, qui per Distinctio
repleantur

substantia, qualitas, & ratio,
arbor, sed, prout,

qualitas, actio, passio,
ardore, & frigiditas, ubi
ubi, quando, situm,
fieri, etiam, habeo, sed

habitus
tunicatus est.

De quibus agendum &
sigillatim de suo loco.

De Substantia et Accidente

quid et quotuplex sit
substantia et accidentis dictum
et in Compendio metaphysico.

Sic tamen observandum,
 accidens logicè separari
 quatenus predicatur quod quale
 aut mota psychice, quatenus
 de illis subtilia i. a. o. autem
 sumi psychice, hoc quatenus
 vultur distans a subtilia,
 quatenus alteri vultur indare
 a subtilia o. accidens, ut sic
 sumitur, neque tamen alteri
 vultur indare, cum sit
 bona subtilia.

ACCIDENS dicitur
 quod novum gra, scilicet qualitatem,
 qualitatem, et alia.

De qualitate dicitur o. quod
 Compendio psychico.

De qualitate
QUALITAS o. accidens
 quo vultur denominatur
 proprie et simpliciter qualia,

ut albedo & tene parietis,
niveus & lactis.

QUALITAS Dividitur
in 4or species, quarum
unaquodque bimembria est,
scilicet in habitum & dispositionem;
potentiam & impotentiam;
patibilem qualitatem &
passionem; formam &
figuram.

HABITUS & Dispo-
sitio qualitates, quibus uti
bentur vel male se habent,
vel in ordine ad se, vel
in ordine ad aliud, ut
sanitatem & morbum; salutem
& iniuriam. Habitus &
Dispositio differunt in eo quod
habitus sit difficilis mobilis
& inconstans, vel sanitas
firmata, Dispositio autem
facilis mobilis sit, vel —

Infirmia Calorudo.

POTENTIA et *Impotia*
 est qualitas congenita, ad
 agendum, patiendum, aut
 resistendum, ut calor,
 mollitudo, duritudo; ad
 agendum quidem, ut est
 ad intelligendum; ad patien-
 dum vero ut mollitudo in
 cera ad recipiendam figu-
 ram; ad resistendum denique
 ut duritudo in lapide ad
 resistendum divisioni.
 potentia et *Impotia* distin-
 gitur in duo, quod potentia sit
 vegeta; *Impotia* vero sit
 sensibilis.

PATIBILIS qualitas
 et passio, est qualitas
 unico the exterioro perceptibilis,
 ut calor, odor, sapor,
 sonus et calor. patibilis

qualitatem et passio differunt
 qn do qd, patibilis qualitas,
 multum durat; passio autem
 parum.

FORMA et figura ff
 qualitate et itatem moditie
 antea et terminantur, et
 triangulum, quadrangulum.
 forma et figura differunt qn
 do, quod forma se habet
 arte tactile, figura autem
 se habet visibilib. dicitur.

DE RELATIONE

RELATIO q ratio et
 habitudo, ordo, et respectus,
 comparatio unius ad
 alterum v. g. patris ad
 filium; quoniam motum et statum
 nunquam de se concipi potest
 sine duobus.

RELATIO multiplex et,

est *relativum* et *transitivum*,
transcendens et *Categorica*,
mutua et *non mutua*,
equipariva et *disquipariva*.

RELATIO *relativum* est
 quod nomine cogitante
 existit, ut similitudo
 parisorum alborum.

RELATIO *transitivum* est
 quod dabitur et obtineat
 in se, ut *relatio* substanti-
 ae predicatur.

RELATIO *transcendens*
 est quod *abstractum* est
 substantia, vel quasi substantia, ut
relatio *quantitativa*, *qualitativa*,
 et *actualis* ad suum obiectum.

RELATIO *Categorica*
 est quod suo substantia aut
 quasi substantia *accidentaliter* est,
 seu est sine qua substantia
 esse et concipi, sic *plurimum*
 est *relatio* *Categorica*, quia

subto test patri accidentaliter
 o, pt t m, 800 de e e Coniugi
 line paternitate; prior de
 transcendens, quia transcon
 dit ore Categorica, quia
 & operitur in oibus Catogo
 riae; posterior de Catogori
 ca, quia peculiariter sane
 & claudet Categoriam Consti
 uit.

RELATIO mutua o va
 qua sibi & ondentem sabel
 in tro & claudet, ut
 paternitas, quae sibi & ondo
 ntum sabel in homine
 genito filiorum.

RELATIO o mutua o va
 qua o sabel sibi & ondentem
 in tro & claudet, ut
 & claudet Cognoscit ad ore
 & claudet Cognitum.

RELATIO aequiparantia
 o va, quae in utroque

extremo e diuersum facit
nominum, et appellationem
et similitudo quoniam duobus
similibus.

RELATIO Si quis pariter
et ea quae sunt utroque
extremo e diuersa facit
nominum, et appellationem
et paternitatem et filiam.

HIS addunt Peritiam
duplicem voluntatem quoniam
una ab ipse deus est et
adueniunt, et alia deus
adueniunt.

RELATIO Interuenit
adueniunt, et requiunt
Peritiam, et ea quae posito
fundato et tunc exurgit
etiam peritiam et alia
Conditione, et similitudo,
quae posito duplici pariter
albo exurgit et manet quoniam
et manet duplici pariter
albo.

RELATIO interuenit
ad adueniunt & ea quae p[ro]p[ri]o
fundato et t[er]ro & exurgit,
nisi ponatur aliqua d[ist]inctio
d[ist]incta, sic & n[on]o corporis et
aia & v[er]itas interuenit
ad adueniunt, quia p[ro]p[ri]a
mae et t[er]ra h[ab]ent
v[er]it[as] & exurgit, nisi ponatur
aliquid aliud, ponunt d[ist]inctio
et corporis et aia sine
v[er]it[as].

DE ACTIONE

ACTIO est id a quo res
denominatur agens, sic
caliditas est actio, a ab
illa q[uod] n[on] denominatur
caliditate.

ACTIO multiplex est,
scilicet creata et increata,

Immanens et transiens.

ACTIO Creativa est, cuius finis est creatio et conservatio productionis mundi.

ACTIO Generativa est, cuius finis est generatio et conservatio verbi divini et productio spiritus sancti.

ACTIO Immanens, est cuius finis manet in suo principio stante, et actio et volitio, cuius finis manet in intelligente et volente.

ACTIO transiens est, cuius finis non manet in suo principio stante, et cal factio, cuius finis non manet in agente cal factiente, sed migrat in alium cal factum.

ACTIO Creativa duplex est, scilicet creatio et deductio.

CREATIO est productio
 ex nihilo sui et ex
 nihilo subiecti, ut productio
 angeli et hominis rationalis.

COLLECTIO est productio
 ex nihilo sui, et ex
 nihilo subiecti, sed ex
 subiecto praesistente, ut
 productio generis ex ligno.

DE PASSIONE

PASSIO est quae a quo
 recipitur denominatur passionem
 seu recipiendum, ut Caliditas
 per quam aer recipit passionem
 seu recipiendum calorem.

AD ~~et hoc~~ dicitur actualis quia
 in hoc, quod est perceptio tri-
 gna subiecto, scilicet g. Calorem in
 aere.

AD eodem modo actio

Distinctor actus dicitur
 ab hoc, quod est fluxus tri
 ab agente, v.g. Calor ab
 igne; quoniam motum actio et
 passio est una et eadem
 res, quae est actio, quoniam
 est ab agente; et dicitur
 passio, quoniam est in
 patiente, sic calfactio
 est actio, quoniam est ab
 igne calfactante, est
 autem passio, quoniam
 precipitur in aere cal
 facto. quemadmodum
 eadem doctrina quoniam
 est a magistro; et disciplina
 quoniam est in discipulo.

DE Ubi

Ubi est quod a quo res est
 de aliquo loco in aliquo
 loco, v.g. in foro, aut

In templo, ut e potentia
vixit in loco.

¶ multiplex, nomen
Circumscriptivum,
Determinativum, et Completivum
per manentem et Successivum.

¶ Circumscriptivum
quod e quo vixit et divisi-
biter in loco, ut potius
in classe.

¶ Determinativum quod
e, quo vixit existit in loco
finito et indivisibile, ut
angelus, anima rationalis, et
corpus Christi domini sub
speciebus. Nec determinativum.

¶ Completivum quod
e, quo vixit ubique existit
et indivisibile, ut Deus
solus.

¶ manentis quod
vixit habet in quibus.

Ubi suavitissimum genus
 & quod vix dabitur in morte,
 et alio nomine, dr, ubi
 fluens.

**De quando
 sint et habiti**

quando & qd a quo
 vix dr & aliquando,
 in aliquo tempore, et
 nunc, tunc, cras, hodie.

SINT & qd quo vivunt
 proutem, certo modo ponit
 in loco, et Hare, dicitur,
 superius dr.

habiti & circumpos
 prout ornantia aut
 tegentia circa corpus,
 et circumpos vestium,
 annulorum, et armorum

Circa Idem; Et ad idae
 entia eorum quae sunt
 circa Corpore.

De oppositis
OPPOSITA gratim
 Hic, quae sibi quo modo
 canque repugnant, quo
 He membra videtur
 Dictione dicuntur et
 opposita, et tunc et nunc
 eorum o. o. aliud.

OPPOSITIO et duorum
 aut plurium peculiariter
 repugnans et anticipata,
 et repugnans calorem et
 frigorem.

OPPOSITIO Duplex
 et, scilicet Completa et
 Incompleta.

Opposita Complexa &
 & repugnata duarum propter
 de qua dicitur & intra,
 ut opposita altitudinis,
 oia duo & altitudinis
 nullum duo & altitudinis.

Opposita Incomplexa
 & opposita simplicium
 eorum, ut Calorem &
 Frigidum, humiditatem &
 siccitatem.

Opposita Incomplexa
 tota propria vel inpropria

Opposita propria & opposita
 de repugnata quoddam
 specialia, ut opposita Calorem
 & Frigidum.

Opposita Impropria
 & opposita de repugnata
 quoddam generalia, qualia &
 intra

gnter ea quorum Unum
 o aliud, et gnter membra
 eundem Divisionis.

OPPO propria quae.

o ~~est~~ Contradictoria,
 privativa, et stativa, et
 Contraria.

OPPO Et contradictoria

o **oppo** entis et o entis
 fœ et negaciv, et fœ
 et o fœ; Et contradictoria

Ita quae opponantur
 tanq̃m ens et o ens, et
 fœ et negac.

NEGATIO autem o

mora absentia fœ sine
 ullo subto sine apto sine
 fœ apto, et absentia sine
 fœ lapid.

OPPO privativa o
 oppo fœ et privaciv,

ut oppositio videtur et latitudinis
Luminis et tenebrarum:
opposita privationes, quae se
habent, ut sol et privatio.

DIFFINITIONE autem
absentia sol in tubo apto
ad solem recipiendam,
et absentia videtur in sol,
luminis in aere.

OPPOSITIO Volatua
oppositio duarum voluntatum
et oppositio paternitatis et
filiationis in eodem domino
virtute videtur; opposita
volatua sunt ea, quae sibi
invenientur opponuntur prae
mutuam voluntatem, verum,
et ordinem, et ea quae se
habent, ut duo correlata,
v. g. pater et filius.

OPPOSITIO Contraria
oppositio duarum locorum

absolutarum, sub eodem
 gre maxime distantium
 et ab eodem subto se se
 expellunt, nili altera
 sit a naa, ut oppos Calorie
 et frigorie; opposita
 Contrarie et entia absoluta
 sub eodem genere maxime
 distantia, et ab eodem
 subto se se expellunt,
 nili alterum sit a naa,
 ut calor et frigus.

De modis Prioris, Poster ioris et simil

Unum per alio prae
 multae modis, test origine,
 naa, tempore, et indi

Conlocatione, ordine, et
dignitate.

ILLUD ^{alio} prius origine,
quod dat originem alteri, et
pater ^q n. digne filio.

MAIUS quod altior
est, et sol lumen.

TEMPORE prius tempore
quod antiquius est, et pater
^q n. creatur filio.

ORDINE quod ^q n. aliqua
dispositio prius est, et secundum
narrat.

ESSENDI Conlocatione
quod prior est, et aet. sol.

DIGNITATE quod est
alio dignius, et aureum
argento.

TOPIDEM vero
modis ^q n. et alio posterius
aut ^q n. simul, quod ^q n.
modis ^q n. oppositorum.

tot eodem modis et a alterum
opposita quae videntur finitur.

De nomine nomen

est vox et
constituitur signans sine
tempore, cuius nulla pars
signat separatim, finita et
posita.

DICITUR est constituto
signans, quod est et libera
constitutio voluntatis, et
signum, arbitrium.

DICITUR sine tempore
quia nomen per uarietas
sui casus et signat varia
tempora, et quo nomen
a verbo distinguitur.

DICITUR cuius nulla
pars signat separatim, quia
pars nomen simpliciter sortitur
tempus vel nihil oco signat, vel
et signat quidem quod a natura

Coniuncta signabat, In quo
nomen ab eadem distinguitur.

DICIPIII finita, qd
cui nulla negao partigitur
immediate, et excluditur
noa infinita, quae nihil
signant determinate.

ADICIPIII Verba doc
In verbo prae nominatio
Case polite, genitive, dative
Dat. et C. Et nomina
nominum Case, sic doc
nomen, quia e vox
instituta signant, et C.

DE TERTIO

TERTIUM e vox de
instituta signant cum
tempore cuius nulla pars
signat separatim finita et
verba, e quae nota verum
quod d. et alio dicuntur.

DICIPIII signant cum

Cum tempore, quia verbum
per variationes sui flexiones
signat variationes temporum
historiae, test praesentis,
praeteritum, et futuri,
in quo verbum a nomine
differt.

DICTION dicta hoc est
indicatio et praesentis
temporis, licet nomen
vox dicta quod est in nomin
ativo casu, ita verbum
in verbum, cum est in
indicativo et praesentis modo.

ADDITION est quae nota
verum quod de alio dicitur
quia verbum signat attribut
am Coire vel Coire habito,
licet vox, Carrit, et verbum
in loquenti pro eo, potest
carrit, quia est vox in
instituto signandum cum
tempore.

De oratione

ORATIO apud logicos
 a vox est constituta signans
 cuius pars signat separationem
 ut simplex dictio, id est autem
 ut affirmatio aut negatio.

DISIUNCTIO cuius pars
 signat separationem, quia
 partes orationis horti sunt
 quodam signant quod conuenientem
 in quo oratio a nobis et verbo
 distinguitur.

ADDITIONALIS ut simplex
 dictio, id est ut affirmatio vel
 negatio, quia partes orationis
 logicae sunt attributum et
 subiectum: porro attributum
 et subiectum sunt simpliciter
 dictiones, id est affirmatio vel
 negatio, in quo oratio logica

Differt ab oratoria Quia
partes significant separatem
etiam et simplicem dictio
sed etiam et affirmatio
et negatio.

ORATIO Duplex,
scilicet perfecta et imperfecta.

ORATIO Perfecta dicitur
ea, quae perfectam habet
sententiam, et perfecta est 800.

ORATIO Imperfecta dicitur
ea, quae sententiam habet
imperfectam, quae laesit
eius bene audientis aures,
et illa, quod ego et c.

APPROBATIO Duplex.
scilicet simplex et complexa.

SIMPLEX dicitur Quia
obtinere brevem et
simplicem, et approbatio
800.

COMPLEXA sive
 cuius obtinere & Cognitionem
 sive compositionem, ut appropinquatio
 ad alia & alia; de qua
 duplex & plerumque, scilicet
 definitio & descriptio, de
 quibus dicendum est.

DE DEFINITIONE
DEFINITIO est oratio
 explicans nomen, sive
 qualiter est quodammodo, sive est alia
 parte.

DEFINITIO duplex
 est scilicet accurata sive essentialis,
 et descriptiva sive
 accidentalis.

ACCURATA sive essentialis
 est de qua sive nomen
 explicat per viam partium
 essentialium, per genera et
 differentiam, namque etiam

et cum definitur hoc, aut
factum, ut totum constans
ex corpore et anima facti.

DESCRIPTIO he
accidentalium et ea quae tri
nam explicat per accidentia
et adiuncta quaedam, ut
cum hoc definitur anima
sensibile, admirativum,
disciplinæ capax, et c.

DEFINITIO accurata
duplex est, scilicet physica et
metaphysica.

Physica est ea quae
tri nam explicat per
vnde partem essentiae physicae,
scilicet per materiam et formam,
et sic definitur hoc totum
constans ex corpore et
anima facti.

metaphysica est
quae tri nam explicat

per partem cuius officialis
metaphysicae, hoc & per
quodammodo et diffinitionem, et
si diffinitio per se aial
valeat.

Leges bonae diffinitionis

1° ut diffinitio constet ex
re proximo et diffinitione
maxime propria, ut certe
de aliquo, quod sit generis
proximi, et diffinitione
maxime propria.

2° ut sit clarior diffinitio
quia debet explicare nomen
illius, et explicat autem
nisi clarior sit: ergo et c.

3° ut sit reciproca cum
diffinito, hoc & neque
latius neque strictius
patet ipso.

Denique ut sit
brevis etiam libri pro

et *dei* *naa* patitur, a
Definitio *dei* *naam* explicat
 optimo modo, proindeque
Dei *allatae* *conditiones*
 habere.

DEFINITIO auident
 alia quae vulgo dicitur
descriptio, quae quod pertinet et
 oratoribus familiaris est,
 sit octo partium modis.

1. *per* *terminum*, sic *geometria*
describitur *arte*
factum *ad* *quod* *inducendum*
horum.

2. *per* *causam* *efficientem*
 sic *luna* *eclipsida* *describitur*
inter *propter* *terrae* *solis* *inter*
et *lunam*.

3. *per* *exemplar*, sic *Deus*
describitur *aut* *ad* *imaginem*
dei *producentem*.

4. *per* *propriatum*, sic.

600 Describi potest aut sociabi-
le, capax, sagax, et provi-
dum.

50 per affectum, sic
Christae Describitur som-
nium libidine, sapia
bonum, continentium
et planum.

60 per accidentium
congruum, sic homo
Describitur aut doctum,
providum, sagax et c.

70 per metaphoram et
analogiam, sic Christae
Describitur Caligo mentis,
sapia bonum et c.

80 per negationem, sic
Dicitur de a. Ito augustinus
de bonitate aut iustitia
supra bonitatem et
iustitiam.

DE DIVISIONE

DIVISIO est oratio
distribuenda totum in
suas partes, v. g. dat
in formam et brevitatem; quoniam
obrem totum loquor et divisio
quotum loquor et totum.

TOTUM ab arte
distinguitur quod extra quod
nihil est quod sit divisum, quod
est quod habet esse suum
partem.

TOTUM multiplex
est totum totum per se et
per accidentem; totum
potiale et actuale; totum
physicum et metaphysicum;
officiale et contrarium; homogeneum
et heterogeneum.

ΤΟΠΙΟΝ per se illud
 & quod & unius nae, vel
 compositae et potia et actu
 eundem, quod hae categoriae,
 ut corpus nae; vel
 compositae et partibus
 homogeneis et valiter
 unitis, ut continuum.

ΤΟΠΙΟΝ per accidens
 illud & quod & multiplici
 nae, vel ordinatae, ut
 in circuitu domus, & vel
 inordinatae, ut accidens
 lapidum.

ΤΟΠΙΟΝ potiale illud
 & quod potia solum,
 continet suae partem,
 et tunc de qua hae dicto
 hae nominatio predicari
 potest, licet aut & solum potiale
 forte sociis et brevis, de
 quibus hae dicto predicari
 potest

potest hoc pacto, hoc
 aut, brutum & aal.

TOTUM actualiter,
 quod actu & formaliter continet
 hanc partem, nec de iis
 quod verbo predicari potest, sic
 hoc & totum actuale,
 forte spiritus & anima
 formaliter, quia actu & formaliter
 corpus & animam formaliter
 continet, nec de iis quod
 verbo predicari potest, dici debet
 & potest anima formaliter & hoc,
 id etiam patet de iis.

TOTUM physicum
 illud & quod constat ex
 partibus physicis, quod &
 de materia & forma, ut corpus
 naturale.

TOTUM metaphysicum
 illud & quod constat ex
 partibus metaphysicis,
 scilicet ex essentia & existentia,

de genere et diffinitione, de
natura et substantia.

ΤΟΠΙΜ Affialiter quod
est quod constat partibus
affialibus ut duo per dylice
sportatur quatenus constat
de corpore et anima rationali,
metaphysice vero de aualitate
et rationalitate.

ΤΟΠΙΜ integrale
quod est quod constat de
partibus integrantes
ut duo quatenus constat,
de partibus, brachia, et
caeteris diversis modi partibus.

ΠΑΙΤΕΣ Affialiter dicun-
tur duo lineae quibus totum
nunc de nunc concipi potest et
corpus et anima rationalis,
lineae quibus duo nunc de
nunc concipi potest.

PAITES *Integritas*,
 dicantur *de* lineis quibus
 potest quidem concipi, sed
 potest *de* integra, et brachia
 et *de* lineis quibus
 potest quidem concipi, sed
 potest *de* integro.

TOPIMUM *Homogendum*
 id est illud quod constat *de*
 partibus homogeneis, *de*
 eadem *de* facie, materia,
 et officio, et aqua quatenus
 constat *de* pluribus aqua
 guttis.

TOPIMUM *Heterogendum*
 id est illud quod constat *de*
 partibus heterogeneis, *de*
 diversis *de* facie, materia,
 et officio, et *de* quatenus
 constat, *de* partibus, brachiis,
 et similibus.

Leges bonae dictionis
 1^a.

1° ut sit immediata, i. e.
 et proxima, et immediata
 aut remota.

2° ut duo membra sint
 opposita.

3° ut unum membrum
 quod aliud non includatur.

4° ut dicitio sit reciproca
 cum dicitio, taliter et dicitio
 corporis sui et per se
 superiorum, et inferiorum,
 et mediam.

De illis quae
 spectant ad
 tam mentis
 operationem
 et mentis operationem dicitur

proposiōe seu enūtiāōe.

ΠΡΟΠΟΣΙΤΙΟ seu
enūtiāō o ratiō affirmatiue
vel negatiue vnum de alio,
sive coniungendi aut separandi
ne attributum a subiecto, et
poterit o sive, poterit o o
verum

ΕΝΙΠΠΙΑΠΙΟ seu
simplici vel composita.

ΣΙΜΠΛΕΞ seu quæ
simpliciter subiecto et simplici
attributo constat, et poterit
o sive.

ΚΟΜΠΟΣΙΤΑ seu
complexa seu quæ
multipliciter subiecto, vel multip-
lici attributo constat, et
poterit et paucius et sive,
poterit o grammaticum et
orator; quedam tamen
composita videntur quæ
ipsa simpliciter et, cum

nempe plures tri it pte
 & nunc et eundem pte,
 aut & nunc aut eundem
 attributi, sic Composita
 videtur loquens pro pte,
 Jode, qui it pte, it misericord
 de, & ipsa tamen simplex
 e, quia si tri, qui it pte,
 it pariter eundem pte,
 Cum 4to tro, Jode.

PROPO simplex tot
 absoluta tot modalis.

ABSOLUTA it ea quae
 explicat modum quo
 attributum pte coit aut
 repugnet, & potest e Jode,
 potest e & brevis.

MODALIA ea quae
 explicat modum quo attrib
 utum pte coit aut repugn
 at, & potest Jodem modum
 e, potest de brevis.

impossibile o.

ABSOLUTA triplex o
 scilicet *naria*, *Contingens*,
 et *impossibilis*.

NECESSARIA triplex o
 cuius attributum *nario*
 et *immutabiliter* *Coit Subto*,
 et *potest* o *Sub*.

CONTINGENS triplex o
 cuius attributum *Contingens*
 et *variabiliter* *nario*
 et *immutabiliter* *Coit Subto*, et *potest*
 o *Sub*.

IMPOSSIBILIS triplex o
 cuius attributum *repugnans*
 et *Subto*, cuius attributum
Subto *Coit* o *pt*, et *potest*
 o *Subto*.

CONTINGENTIA *simp*
 de *multiplex* o, *scilicet* *affir*
mans et *negans*; *utra*
et *falsa*; *ut* *ut* *et* *et*

particulari; qd indistincta
 tot singulari. Directa &
 indirecta, Bo 1°, 2° & 3°.
 adiacente.

Affirmans Dr ea quae
 jungit attributum
 cum subto, ut potius &
 800.

Negans Dr ea quae
 separat attributum a subto
 ut potius & lapis.

Ucia Dr ea quae confo-
 rmiat & hoc obto, ut potius
 & 800.

Falsa Dr ea quae obto
 hoc difformiat &, ut
 potius & lapis.

Univialis Dr ea
 cuius subtum aliquo
 signo universaliter afficitur,
 ut oia 800 & aal, nullum
 800 & lapis; duo autem

Et ligna universaliter, test
~~oia~~ et nullum.

PARTICULARIA Dr

va cuius subter aliquo
 ligno particularitatis afficitur
 Et aliquis dicitur o dicitur,
 aliquis dicitur o o dicitur.
 Ligna autem particulari
 tatis, et quidam, et aliquis.

INDEFINITA Dr

va cuius subter nullo
 universalitatis aut particularita
 tis ligno afficitur, et dicitur
 currit, dicitur o currit.
 propter quod infinita vulgo
 dicitur æquivalere toti,
 sicut in materia, et
 æquivalere autem propter
 particulari si sit in materia
 contingenti; sed molius
 Dr quod qualibet materia
 æquivalere propter toti.

Si non veritate metaphysica,
 saltem veritate morali, hoc
 e secundum maximam partem
 quod movetur cum de hoc non
 incipit, hoc currit, sententia
 e, omni modo, si o metaphysice,
 saltem moraliter
 loquendo currit.

SINGULARIS Dr
 va cuiuslibet substantia a aliquo
 singulari determinatum
 ut potius currit.

VI Diligenter observab
 ut proinde dici verum,
 particularem, quod finitum,
 e singulari a solo subiecto
 veri, particulari, quod finitum,
 e singulari, o autem ab
 attributo; quod movetur pro
 verum e dum modo substantia
 sit veri, licet attributum
 o sit veri, ut oia hoc e
 aal.

DIRECTA seu nactive
 Et va qn qua superius
 de inferiori, aut hoc de
 subto predicatur, ut hoc o
 aat, hoc o pque

INDIRECTA o va,
 qn qua inferiori de super
 iori, vel subto de hoc,
 predicatur, ut quoddam aat
 o hoc, oie grammaticum
 o hoc.

PROPO de primo
 adiacente Et va qn qua
 uniuersum et nunc aequiuale
 subto, predicato, et copula,
 et pluit, et pluuia o
 cadere.

DE 2.º adiacente Et va
 qn qua uerbum aequiuale
 predicato et copula, et pstrue
 currit, qn qua uerbum,
 currit, aequiuale qstue

Quibus, et Curritur.

De 3° adiacente Dr
 va qⁿ qua tubum,
 predicatum, et Copula Disti
 nctio tria replicantur,
 ut Doo et aal.

De Proprietati
 bus

enunthiationum

Proprietates

enunthiationis est absolute
 et relative.

AUJOZIIIP Dicantur

3^{ae} quae Coiunt enunthiationi,
 sine Comparatione ad aliam
 enunthiationem; et duae sunt, scilicet
 quantitates et qualitates enunthi
 ationum.

QUANTITAS inuenta
 dicitur et sive veritas aut
 particularitas, extensio aut
 restrictio subti, de qua
 superius.

QUALITAS inuentio
 et sive affirmatio aut
 negatio, veritas aut falsitas;
 affirmatio et negatio dicuntur
 qualitates essentielles; veritas
 et falsitas dicuntur qualita-
 tes accidentales, quia
 affirmatio et negatio sunt
 essentia inuentiois, veritas
 autem et falsitas sunt
 essentia accidentalis.

PROPRIETATES
 voluntariae dicuntur quae,
 quae volunt inuentio cum
 voluntate seu operatio ad aliam
 inuentioem; et tunc sunt
 vel oppositae, et equipollentes,

et Conuersio. De quibus
superius agendum, quod notandum
sit.

De opposicione

ΕΠΙΝΠΙΔΟΙΜ

ΟΡΡΟΙΠΟ

conueni-

entiam et contrarietatem

habentem et attributo constantem

idem, quod et contrarietatem,

qualitatem, vel utramque

simul, et contrarietatem

habentem, id est deo et gustum,

nullum deo et gustum.

ΕΠΙΝΠΙΔΟΕΣ

oppositae dicuntur de qua

idem habent et attributo

constant, pugnant tamen

idem qualitatem,

qualitatem, vel utramque

si mel; horundum
 et statum, quidem, cum
 una & tria & altera
 particulari; horundum
 qualitatem, too, cum una
 & affirmantem et altera
 negantem, cum una &
 tria & altera falsa.

oppoo enuntiationum
 quae repleta &, scilicet
 contraria, sub contraria
 sub alterna, et contradi-
 ctoria.

CONTRADICTORIA & oppoo
 quarum enuntiationum
 trium, quarum una
 & affirmantem et altera
 negantem, ut oppoo sanum
 enuntiationum, oia too &
 falsum, nullum too &
 falsum; ambo ponit &
 si mel falsa, sed & ponit &
 si mel tria.

OPPO Subcontraria
 & repugnantia duarum
 enuntiationum particularium,
 quarum una est affirmativa
 et altera negativa, ut
 repugnantia duarum,
 quidam Soo & gustue ,
 quidam Soo & gustue ;
 ambae possunt esse simul
 verae, & tamen simul falsae.

OPPO Subalterna
 & repugnantia duarum
 enuntiationum affirmantium
 aut negantium, quarum
 una est totalis et altera
 particularis v. g. Soo & gustue ,
 oia Soo & gustue , quidam
 Soo & gustue , ut Soo & gustue ,
 nullum Soo & gustue ,
 quidam Soo & gustue ;
 ambae possunt esse simul
 verae, et simul falsae.

oppositio—

OPPOSITIO Contradice
 toria & repugnancia
 duarum intentionum,
 quarum una & vtrius
 affirmans, et alia particu
 lariter negans; vel vtrius
 negans, et alia particulariter
 affirmans, v. g. si Harum
 ovis duo & quatuor, quidam
 duo & octo; vel
 si Harum, nullus duo &
 quatuor, quidam duo &
 octo. Contrariae et
 subcontrariae opponuntur
 in affirmatis et negatis
 subalternae in veritate et
 particularitate; Contradictoriae
 in utroque; ambae possunt
 esse simul verae et simul
 falsae, si una earum una
 sit vera, necesse est alteram
 esse falsam; et vice versa si
 una sit falsa, necesse est

alteram de veram.

Leges propositionum oppositarum Proposiciones Contrariae

In maiora naria o pount
de simul vera et falsa,
a si una sit vera, necesse
o alteram de falsam;
si una verum sit oem verum
de aat, falsum o nullum
verum de aat.

In maiora Contingenti
pount de simul falsa;
falsum om o oem verum
de verum, et nullum
verum de verum.

MAA p^{ro}o^oie H L r ,
 de quibus constat p^{ro}o,
 p^{re}dicatum test et tubum;
 maa dr naria cum
 attributum nario et g^{ra}m
 utabiler Coit tubto; et
 7ⁿ Jac 7^{oo} et aial;
 Contingentur dr cum
 attributum Contingentur
 et mutabiler tubto Coit,
 et 7^{oo} et doctur.

PROPOOES subcontraria
 p^{ro}unt et simul v^{er}ae 7ⁿ
 maa Contingenti, o in-
 naria, a 7^{oo} v^{er}ae H ,
 aliquem 7^{oo} et doctur,
 aliquem 7^{oo} o et doctur;
 o autem 7^{oo}, aliquem 7^{oo}
 et aial, aliquem 7^{oo} o et
 nunq^{uam} p^{ro}unt et p^{ro}o^oie, a
 aal, a si Jac sit fallax,
 aliquem 7^{oo} et avarum,
 nario subcontraria et v^{er}ae,

aliquem Doo $\circ$ e auctur .

ΠΡΟΠΟΕΣ Subalternae

In ma naria et simul

vera et simul falsa ; li

om , om Doo $\circ$ aet , certe

et ha , aliquem Doo $\circ$ aet ; li

factum $\circ$ nullum Doom

et aet , factum et quoque

aliquem Doom $\circ$ et aet .

III. ma Contingenti pt

verum et falsa , Dum

pticulari et vera , sic

vera et et ha ppoo pticulari

aliquem Doo $\circ$ albus ;

falsa autem hoc verum et

om Doo $\circ$ albus .

CONTRADICENTII

et in nitentem notum et

et nam et verum et

alteram falam ; ambae

quippe pount et simul

vera et ma Contingenti

et Doo $\circ$ doctus , Doo $\circ$ et

Doctus est in materia, quia
 si verum est de deo et aial,
 verum est de deo et aial.

CONTRADICENTIUM

De Contradictione De Tuto Tuto
 nario Tuto et Tuto et altera
 falsa; a si verum est et
 verum de aial, falsum est
 aliquem verum et de aial;
 si verum est nullum verum
 de verum, falsum est
 aliquem verum de verum;
 motum hoc et Contradictor
 ianum Conditio quod utraq;
 non potest de simul vera,
 non utraque simul falsa.

De
 Contradictione
 Contradictionum
 Contradictionum Inven
 tidum et fidem verum

inuentiarum antea opposita-
rum per additionem unius
aut plurium negationum,
tunc inuentiarum antea
oppositarum sunt æquipollentes
si una vel duplex negatio
addatur.

Quod autem ponenda sit
hoc negatio ut fiant æquip-
ollentes, indicat sequens
verbum.

præcontradic. postcontrap.
præpostque realtern.

DE PRÆCONTRADIC. Quod
inuentiarum contradictoriae
sunt æquipollentes, si
negatio præponatur verbo et
signo veritatis vel
particularitatis, v.g. hoc
pro, oia hoc et quibus

æquivalens sit illi,
 aliquis $\text{Soo} \circ \circ$ gustus,
 si negatio præponatur subto
 et signo, Hn dunc modum,
 $\circ$ ois $\text{Soo} \circ \circ$ gustus, tunc
 om Hn erit ac si diceret,
 aliquis $\text{Soo} \circ \circ$ gustus.

POSTCONTRAP. Qd
 Contrariæ præcedunt sunt
 æquivalentes si negatio
 postponatur subto et signo
 præcedit, sic illa præcedit, ois
 $\text{Soo} \circ \circ$ gustus, sibi æquiva
 lens illi, nullus $\text{Soo} \circ$
 gustus, si particula, non,
 postponatur subto et signo
 Hn dunc modum, ois Soo
 $\circ \circ$ gustus, tunc om erit
 Hn ac si diceret, nullus
 $\text{Soo} \circ$ gustus.

DE POSTERIORIBUS
 ALIIS. Qd præcedunt

ppositio sicut æquipollens
 si negatio præponatur, et
 postponatur simul subto
 et signo ppositio, sic ista
 ppositio, oia duo & quatuor,
 sunt æquipollens illi, aliquid
 duo & quatuor, si ptineta,
 non, præponatur et simul
 postponatur subto et signo
 In dunc modum, o oia
 duo & quatuor, a tunc
 eodem erit ac si dicere,
 aliquid duo & quatuor,
Ad subcontrarias vero qd
 importat o tunc æquipollens
 ad istam eadem oia sunt
 si affirmanti negatio addatur
 et neganti d. ad datur.

DE
 CONVERSIONE
 PROPOSITIONUM
 CONVERSIO propositionum

o mutuo attributi qn
 subtem, et subti qn
 attributum servata eadem
 qualitate, o semper eadem
 quantitate, ut si dicatur
 oia p o o e aat, et aliquod
 aat e p o o.

DICITUR servata eadem
 qualitate, p o o e affirmatio
 et negatio, veritate et falsi-
 tate, ita ut si p p o o conuer-
 tione sit vera vel falsa,
 affirmans vel negans,
 similiter p p o o conuertione,
 vel de vera vel falsa,
 affirmans vel negans.

ADDITIONE o semper
 eadem qualitate, quandoq;
 qn p p o o vel conuertitur
 qn particularem, sic qn
 p p o o vel, oia p o o e aat,
 conuertitur qn sunt particu-
 lares, aliquod aiat e
 p o o.

CONIUNCTIO triplex
 nimirum simplex, per
 accidens, et per Contraposi-
 tionem.

CONIUNCTIO simplex
 est simplex mutatio subiecti in
 attributum, ut totum est
 solum eadem qualitate,
 hoc est eadem quantitate, ut
 nullus homo est equus, igitur
 nullus equus est homo;
 aliquis homo est albus, igitur
 quoddam albus est homo.

CONIUNCTIO per
 accidens est ea in qua
 mutatur quantitas propter
 conversionem, ut omnis homo est
 animal, igitur quoddam animal est
 homo.

CONIUNCTIO per
 Contrapositionem est,
 in qua tri proponitur

Conuertae fiant q̄rtinēti
præponendo negationem,
ut oīe 700 & aal; 90 00
o aal & o 700.

OMNIA autem propo
conuertenda ut o trile
affirmane, ut trile
negane; ut pticularie
affirmane, ut pticularie
negane; trile affirmane,
Designatur per vocalem,
A; trile negane, per
vocalē, E; pticularie
affirmane, per vocalem,
I; & pticularie negane,
per vocalem, O.

QUIA & **TAQ̄** possunt
conuerſi p̄pocē hēla & indicant
loquentē virtutē,
ſeu ſimpliciter conuertitur,
ELIA per aac.

ALGO per Contrap.
 et sic fit Conuersio tota.

**SECI SIMPLICITER
 CONUECTIONE** qd

est Verbum negans designata
 per Vocalem, **E**; et
 particulariter affirmans,
 designata per Vocalem, **I**,
 simplici Conuersione potest
 conuerti, hoc patet, nullus
 homo est equus: ergo nullus
 equus est homo; aliquis homo
 est albus: ergo aliquis albus
 est homo.

ETIAM PER ACCID.

qd est Verbum negans designa-
 tum per Vocalem, **E**, et
 Verbum affirmans designatum
 per Vocalem, **A**, per
 accidentem conuerti potest,

hoc pacto, nullum hoc
 quere: go aliquem quere
 o e hoc; oie hoc e aat,
 go aliqd aat e hoc.

ASTO DEI CONTRA.

Id e vtrius affirmare
 Designata per vocalum, A,
 et particulariter negare
 Designata per vocalum, O,
 possunt Converteri per Contra
 positionem hoc pacto, oie
 hoc e aat: go oo o aat e
 o hoc; quidam hoc e albus:
 go quoddam o albus e
 o hoc.

Utrum

quia non
 nullae proinde difficiliter
 Converterentur, Id eo tenen
 do ite vobis loquentur,
 et quidam eo diligentius
 qd etiam valent ad dignosc
 endam Sylmi foam.

1^a Regula e et habetur,
 predicatum e Copula enun-
 tiaoie Conuertenda dicitur
 tria explicentur, unde prop-
 ositio de 1° e 2° adiacente
 Conuertit^o o pount nisi vol-
 uantur propositio de 3°
 adiacente, sic q^{ue} p^{ro}posi-
 tione, potest currere,
 Conuertit^o o pount nisi ~~vol-~~
 uoluantur q^{ue} d^{icitur}, pluvia
 e Cadere, potest e
 currere.

2^a Regula e et habetur
 e predicatum enuntiaoie
 Conuertenda ponantur
 q^{ue} v^{erbo} loci nominatio
 Calu, alia enuntiao
 Conuertit^o o pt; q^{ue} modum
 sequens p^{ro}pos, loca e q^{ue}
 habulo, Conuertit^o o pt, nisi
 voluatur q^{ue} d^{icitur}, loca
 e existens q^{ue} habulo.

3^a et Copula verbalis,

lam, et, ut, sit et
 et indicatio et plenti tempore,
 quod motum converti o pot
 loquatur propro, bonis
 fuit et uenit, nisi et sol
 uatur et et sane, bonis
 et idem qui fuit et uenit.

DEMIQUE termini
 converti et convertentur
 propro et et idem et
 et idem et hypothesis accip
 iantur, aliae propro loquatur
 converti o pot, nec et
 grammaticum de idem,
 nisi et eligatur allata propro
 et hypothesis quod idem
 grammaticum, idem enim
 et tam nec et idem
 de grammaticum et hypo
 thesis quod idem grammat
 icum, quoniam nec et sit gram
 maticum de idem.

De enuntiatione modali et complexa enuntiatione

modalis est ea quae expli-
cat modum quo attributum
subto. Potest aut repugnare,
ut potest de bonis nunc
et.

IN enuntiatione modalis
sunt tres partes, scilicet
dictum et modus.

dictum est propositio
absoluta; modus est terminus
signans modum quo
attributum subto. Potest
aut repugnare, sic quod quod
propositio, bonum de aet nunc

et; secundum de aat, et dictum;
 notum de, et modum; dictum
 semper habet rationem subiecti;
 et modum semper habet rationem
 predicati.

CONIUNCTIO moda-
 lium multiplex est, test-
 naria et contingens;
 possibilis et impossibilis;
 vniuersalis aut particularis;
 affirmans aut negans.

NECESSARIA est ea
 quae dicit attributum
 narium et immutabiliter
 coire subiecto, ut secundum de
 aat notum est.

CONTINGENS est
 quae dicit attributum
 contingenter subiecto coire,
 ut secundum de primum contingens
 nium est.

POSSIBILIS, ut secundum
 de beatum possibile est.

IMPOSSIBILIS dicitur
 quod dicitur attributum
 quod non potest esse
 vel quod non potest
 haberi vel quod non
 potest fieri.

UTRUMQUE dicitur
 modus et veritas; Duo autem
 sunt modi veritatis, scilicet necessarius
 et impossibilis.

PARTICULARIS dicitur
 quod cuius modus particularis
 est; Veritas autem est modus
 particularis, scilicet contingens.

AFFIRMANS dicitur
 cuius modo nulla negatio
 praefixa est, ut quod
 est verum.

NEGANS dicitur quod cuius
 modo praefixa est negatio, ut
 quod non est verum.

COMPLEXIO dicitur
 quod quod multiplex

subto aut multiplex attributo
constat, ut potius et paulus
et grammatici et histori.

ENUNTIATIO Comple

xa quintuplex est, scilicet
coniunctiva, disiunctiva,
copulativa, causalis, et
conditionalis.

CONIUNCTIVA he

copulativa est ea cuius
multiplex subiectum aut
multiplex attributum
iungitur particula copulativa,
et, ac, atque, ut potius
et paulus et histori et
pro; ut pro coniectiva
he copulativa sit et pro,
omne enim pter obent et
et pro.

DISIUNCTIVA est ea,

cuius multiplex subiectum
aut multiplex attributum
particula disiunctiva, vel,

aut, separatur, ut aër &
 lucidus, ut tenebrosus;
 ut hoc vera sit alterutra
 pars quod strato debet de
 vera & alterutra debet de
 falsa.

RATIONALIS

est ea, cuius multiplex substantia
 aut multiplex attributum
 pertinet ad eam de re & de ratione
 contingit, ut potest esse
 rationalis, proinde quod videtur
 illi. ut vera sit hoc pro
 o etiam utraque pars
 debet de vera, sed etiam
 de re & de ratione debet de vera.

CALIDAZIS

est ea cuius
 multiplex substantia aut
 multiplex attributum
 pertinet ad eam, quia, contingit
 ut potest esse rationalis, quia
 & rationalis, ut hoc pro
 vera sit, o etiam utraque
 pars debet de vera, sed

Itiam caa d. h. e. de vera.

CONDITIONALIS

hypothetica d. r. a. cuius
~~partes~~ multiplex attributum
 aut subiectum particula cond
 itionali h. e. hypothetica,
 et, fungitur, R. g. si hoc
 haberet alas, volare posset;
 ut hoc p. p. sit vera n. d.
 o. e., ut hypothetica h. e.
 conditio sit vera aut itiam
 possibilis, talis e. q. d. inter
 hypotheticam et v. r. de r.
 consequentem n. r. sit
 n. r., ut q. d. allato
 ex p. t. o., n. r. e. n. r.
 inter habere alas, et
 volare posse.

De iis quae spectant ad 3am mentis operationem

3a mentis operatio Sicutur
 Diluctus, Illatio, Passio, et
 argutio; Diluctus quoniam,
 quia per eam intellectus ab
 una proposita seu cognitione
 voluti transit ad aliam;
 Illatio, quia est operatio inter
 duos terminos ex alio, scilicet
 minus notum et notiori;
 Passio, quia est terminus
 propositus dubiae, ut si probum,
 bonum de sua capacitate, quae
 facilius est; argutio, quia

¶ In illa alterius argutum
 sui probanda docendum;
 argutao istam de arguti
 loco.

ADQUINIM autem o
 pao sui dubiae faciem
 sedem

¶ In oi autem dicuntur et
 duo quod iudicia videri dista
 quorum unum e caa alterig
 v. g. ¶ In illa dicuntur, Ioo e
 paoal: go e vilibilis, et
 duo quod iudicia videri dista,
 quorum unum e caa alterig
 ium e caa 21; quod iudicium
 qd e caa de andone; et
 quod iudicium qd e illud de
 conloquone; qntor utrumque
 to videri aliquid nomen
 qui de, conloquone, design
 atur que per pteculam illat
 ium, ergo, qgitur,
 itaque.

qmobitem andone
 qd eund qd iudicium quod e
 ead alterius; Consequens
 e qd eund qd iudicium, quod e
 alterius alterius, ut quod
 ex alio loquitur; Consequia
 bo e qd ead e nunc ex alio,
 nunc e nunc eam alio.

In o andone e aliquis
 truel, qui e reperitur
 In Consequente, ut quod
 medium de medius truel
 e argutum, quia e mediant
 tanqum arguto pbr Consequens
 sic In qd e argutum, truel
 e donoska: go e amanda,
 truel, donoska, reperitur
 In andone, neque tamen
 reperitur In Consequente.

PARS quatuor libris
 et analiticonum agit de 3.^a
 methode operaco.

ANALYTICUM idem

est ac **resolutorium**; analytica
idem est ac **resolutio** veri
sua principia totiusque suae
partis.

RESOLUTIO

autem dup.
est, scilicet **realis** sive **physica**,
hoc est quod sit ab **essentia** naturae
et **resolutio** mixti quod est
elementa; vel **mentalis**
sive **logica**, hoc est quod sit
ab **esse**, et **resolutio** **speciei**
quod genus et **differentiam**,
et **quod** quod suae **speciei**.

QUIOTIP. ARGUMENTO

SEXIP.

est **argutae**,
nempé **syllogismus**, **enthymema**,
exemplum, **inductio**,
dilemma, et **locutio** sive
gradus.

SYLMIUS est argutio
 quoniam qua quibundam
 politica, aliud quid a politica
 nario loquitur de quod hoc
 sint.

DICIPHI quoniam qua
 quibundam politica, hoc est
 politica maiori et minori
 propositio, quae dicuntur
 praemissae, de quod elucio
 praemittantur.

DICIPHI aliud quid
 a politica nario loquitur,
 hoc est alia propositio huiusmodi
 nario quoniam politica
 semel maiori et minori
 propositio.

ADDIPI de quod hoc
 sint, hoc est de quod maior
 et minor sint vera, aut
 concessa tanquam vera,
 quoniam obrem argumentatio
 loquitur, est Sylmius,

oo bonum & amandum:
 1° oīe virtutē & bona:
 2° oīe virtutē & amanda.

SYLLOGISMUS post breuius
 definitur argutao in qua
 ex duabus praemissis etas
 diuersa sequitur huiusmodi.

ENTHYMEMA &

lymna & impletur,
 mutuae, huiusmodi praemis
 laudem, Carum, &c.

oo bonum & amandum
 2° oīe virtutē & amanda

INDUCTIO & argutao

in qua ex sufficienti
 particularium enumeratione
 conclusio huiusmodi
 sequitur; &c.

Justitia, fortitudo, et
ceterae virtutes sunt
laudandae

ergo omnes virtutes laudandae

exemplum

argutao quae ex uno
singulari studetur aliud
pro similitudinem, ut

Catiliua pro turbatam
temp. exilio multatam

ergo petrua pro vandam
tam exilio ut
multandae

dilemma

argutao pluribus partibus
constant aduersus fonde
ntem quid quid dixerit
inconmodam conclusionem
unde appellatur argutum
cornutum, et utroque

Corne ferient, et

Lucretia vel se ipsam
innocentem peremit
vel nocentem

si innocentem, et
laudabile, quia innocentem
perimere laudabile est.

si vero nocentem, et
etiam laudabile, quia
nocentes non sunt
laudabiles.

ergo Lucretia est
laudabile, quod se ipsam
peremerit.

Sortes seu gradus

est argumentatio in qua
a primo ad ultimum

elucitur per antecedentes
gradus, et

potius & Ioo
 Ioo & aial
 aial & uiuere
 uiuere & Corpore
 Corpore & Substia
 Igo potius & Substia

Sicut autem per septem
 argutas conuincitur, nulla
 tamen efficax & ad eludendum
 nili resoluitur & in syllogismum
 quod obrem hanc solum alia
 argutas ostenduntur & cum
 per se de qua agitur per se
 ipsam clara et perspicua
 & tunc in breuitate tra-
 ditur & memorate ostenduntur &
 unde nullum & in mente
 intus & memoria, nec alia
 propter syllogismum argutas,
 & nequit per se; a se sit & una
 argutas debent se tunc tri-

test maius extremum,
 minus extremum, et
 medium, ex quibus constat
 syllogismus: sed tria hoc
 demonstrantur in solo syllogismo,
 et autem in alia argutaone:
 ergo nulla alia argutaone sufficit
 ad eludendum, nisi sol-
 uatur in syllogismum.

In omni autem syllogismo duo
 sunt partes, quarum una
 est maius et alia est minor,
 de quibus agendum.

De materia syllogismi

Materia syllogismi
 sunt tres termini et tres
 propositiones ex quibus constat
 syllogismus.

MATERIA Sylmi
Duplex e, test remota et
proxima.

MATERIA remota et
l rei tri, test maius
extremum, minus extremum,
et medium, ex quibus
remota ac mediate compo
nitur Sylmi.

MATERIA proxima
et l rei propoet, test
maior, minor, et duo,
ex quibus proxime et
immediate componitur
Sylmi.

MAIUS extremum
e qee tri, qui poicatur
in duos directa.

MINUS extremum
e qee tri qui subter
in duos directa.

CONCLUSIO Directa
e va in qua tri eandem
habent

habent faciem habiti et
 predicati, cum ea quam
 habuerunt in promissis,
 hoc est in qua stultus qui
 fuit in promissis habuit
 aut predicatum, remanet quoque
 habuit aut predicatum in
 clauso directo.

CONCLUSIO Indirecta
 est ea, in qua tri habent
 directam seu contrariam
 faciem habiti et predicati ab
 ea quam habuerunt in
 promissis, hoc est terminus
 qui fuit habuit in
 promissis suadet predicatum
 in clauso Indirecta, et quod
 qui fuit predicatum, suadet
 habuit; quod obrem directa
 et Indirecta clauso, o sunt
 ge om ac directa et Indirecta
 propoo, a clauso pt ad directi
 llima, ut in, Barbara,

et tunc proproo dret qndircta
et Constat ex loquenti
tylmo

oie grammaticum a 800:

Proie vsor a grammaticum:

90 oie vsor a 800.

NAM etuo quine tylmi
maxime dircta et naalio
o, licet eadem qlla etuo
sit proproo qndircta, qn
qua subtan de fca poieatur
test 800 de vsorica.

MEOLLUM pre modum
trud de qlla qui assumitur
ad pbendam etuodm,
proinde que vsoritur qn
maiori et minori proproo,
o autem qn etuod.

Ut autem maius extrm
um, minus extrmum,
et modum facilius
dignoscantur, sit qn

exemplum loquens tytmus

o aiat & viuenti

Ad oia goo & aiat

go oia goo & viuenti

IN allato tytmo, viuenti,
 & maius detnum, quia
 predicatur in duo directa;
 goo, & minus detnum,
 quia habetur in eadem
 duo directa; Bonique, aat,
 & modicum hoc modicum
 trui, quia sumitur ad
 pbendam eandem, & glo
 superioribus in maiori &
 minori ppos, eto. superioribus
 in duo.

TIAS tytmi ppos
 it, maior ppos, minor
 ppos, & duo.

MAIOR ppos, quia
 itiam ppos simplex appellatur

o va, quæ continet maius
extremum cum medio
quocumque loco, seu iº seu
2º collocetur, ut 7n allato
sylmo, hæc propo, oº aat
o viuent.

MINOR propo, quæ e
assumptio dr, e da quæ
continet minus extremum
cum medio, quocumque
eandem loco ponatur, ut 7n
allato sylmo, hæc propo,
dr oia 7oo p aat.

CONCLUSIO, quæ e
consequentiæ dr, e da ppo
quæ maius et minus
extremum continet, ut
7n allato sylmo, hæc ppo,
7o oia 7oo o viuent.

De forma
vltimi
formæ sylmi e 7ºnda

Dispos maæ syllogisticæ.

IMBIENT licet maæ

sylmi Duplex o, test remota

et proxima, et sylmi

soa Duplex o, test remota,

soa et Dispos maæ remota;

quæ dr figura; et proxima,

soa et Dispos maæ proxima,

quæ dr modus sylmi.

FIGURA sylmi o quæ

Dispos trium terminum, test

maioris extremi, minoris

extremi, et mediæ, et in

allato sylmo, apta Dispos,

viuentia, soa, et aaliæ.

MODUS sylmi o apta

Dispos trium propositum,

test maioris, minoris,

et et uoæ.

FIGURA sylmi triplex

o, test prima, secunda,

et tertia.

1^a *Fr* da, *qñ* qua medium
 truel subter *qñ* maiori,
 et predicatur *qñ* minori
 pro p^oo^o, *doc* e *qñ* qua
 medium truel subter
 maiori extremo, et predicatur
 de minori extremo, et
 loquend sylmuel,

oo aiat e viuent.

Ad oül *doc* e aat.

go oül *doc* e viuent.

hic sylmuel e *qñ* *ca*
 figura, quia *qñ* illo
 medium truel, test, aat,
 subter *qñ* maiori, et
 predicatur *qñ* minori
 pro p^oo^o.

2ª figura e da *qñ* qua
 medium truel predicatur
qñ maiori et minori p^oo^o,
doc e predicatur *qñ* utraque
 premissa, et loquend.

Sylmuel

nellum, aat o planta:

sed oie arbor o planta:

go aliquod aat o o arbor.

HIC *Sylmuel* o *7n* 2.^a
figura, quia *7n* *7elo* *medig*
tree, *test*, *planta*, *7n*
maiori et minori *propood*
pdicatur.

3a figura *7r* o *7n* qua
medig *tree* *tubter* *7n*
maiori et minori *propood*,
et loquuntur *Sylmuel*,

oie *7oo* o *Corpue*:

sed oie *7oo* o *viuunt*:

go *quodam* *7pue* o *viuunt*.

HIC *Sylmuel* o *7n* 3.^a
figura, quia *medig* *tree*
test, *7oo*, *tubter* *7n* *maiori*
et *minori* *propood*.

nonnulli cum
galeno ad mittunt 4am
figuram, ut ceteri contem-
nant, eandem de cum ia
Artia figura, nec differre
ab ea nisi pende transponam
maioria et minorie, aut
certo pende utuam, quod
in figura galeni e indidita
videtur autem pende dispoam
ali' de
figura
vltima
sytmi
quoniam
vltima
e figura
ia Artia.

quoniam. modus
sytmi

modus sytmi
nouemduplex. Belgio
constat, qui 40. loquentib.
vltibus comprehenduntur.

DA oīe ~~gōo~~ o ~~vilium~~:

BL ~~sed~~ qddam aīal o ~~gōo~~:

TIS ~~gō~~ qddam vilium o aīal.

JA oīe aīal o ~~constitutum~~:

pes ~~sed~~ nullus lapis o aīal:

ma ~~gō~~ qddam ~~litium~~ o o lapis.

II aliqd ~~spue~~ o ~~corruptibile~~:

IO ~~sed~~ nullq spiritq o ~~spue~~:

IOII. ~~gō~~ qddam ~~optibile~~ o o spiritq.

IN 2^a figura quatuor
modi quorum exempla
sequuntur, test,

CC nullum vitium o bonum:

JA ~~sed~~ oīe virtut o bona:

RE ~~gō~~ nulla virtut o vitium.

CA ^o aurum & metallum:

ME ^o nullum lignum & metal:

PE ^o nullum lignum & aurum.

SE nullus prudens & improbus:

PI ^o aliquid diu & improbus:

NO ^o aliquid diu & prudens.

BA ^o arbor & vivens:

RO ^o quidam epus & vivens:

CO ^o quidam epus & arbor.

IN 3^a figura sex
 reliqui modi, quorum septa
 sequuntur, test,

DA ^o equus & innitium:

RA ^o equus & aat:

PI ^o quidam aat & innitium.

IC nullus Joo o Momentum:
 LAP Ad oie Joo o aial:
 ION Jo qddam aat o o Momentum.

DI aliqd aat o biped:
 IA Ad o aat o vivens:
 MIS Jo qddam vivens o biped.

DA oie bod o mugitans:
 PL Ad aliquis bod o subita:
 JL Jo aliqua subita o mugitans.

BO aliquis Joo o o gustus:
 CAI Ad oie Joo o aial:
 OO Jo aliqd aat o o gustum.

IC nullus Joo o sol:
 RI Ad aliquis Joo o albus:
 ION Jo aliqd album o a sol.

III. Et alij plures
modi Syllogorum, ut & debet
alia, qualiter & sequentibus,
Barbara, Calquent, Dira, et
fimo, de quibus & n
Commentario.

De Regulis Syllogismorum

REGULA Syllogismorum
alia & figuris oibibus ac
Syllogismis Code, alia &
singulis figuris propriis.

REGULA Communis
figurarum oibibus, & n.

IO de parie particularibus
nihil concluditur per se
et vi formae, sed dispositum
praemissarum, quoniam
per accidens et vi maioris

possit

possit aliquid concludi, quare
 o vale sylmme loquatur,

aliquid aat o leo:

A aliquid goo o aat:

go aliquid goo o leo.

20 ex parva negantibus
 nihil creditur per se et si
 goo, quare o vale sylmme
 loquatur

nallud goo o lapid:

A nullum marmor o goo:

go nullum marmor o lapid,

30 etas loquitur detractionem
 partem, sed o loquitur eam
 premissam quae detrior o;
 tamto pproo negant detrior
 o affirmante; particulari
 trli; et etingent maria;
 quobrem si altera premissar
 um sit negant, particulari,
 aut etingent, etas debet o

negantia, particularia, et
Contingentia, licet altera sit
affirmativa, Veritas et varia.

40 medium truit quod
altera premissarum, Veritas
sive Distributiva sive Veritas
porro factum propositum affir-
mantia aut negantia sive
Veritas, Quod ligno veritatis,
omne aut nullum, accipitur;
predicatum autem propositum
negantia semper accipitur
Veritas, predicatum vero affirm-
antia semper accipitur
particulariter; quod motum o-
mnino sive truit sive quod,

quidam homo est albus:

Pro omni homine est homo:

90 quidam homines est albus

HOMO Item qui est medium
truit quod neutra de premi-
ssis Veritas accipitur.

SO nullus tunc sumidus
 eritor qn. etiam, nisi tunc
 fuerit eritor qn. altera
 praemissam; quoniam
 vale. loquens tunc,

oia. hoc o. bipal:
 D. nulla aui o. goo:
 go nulla aui o. bipal,

NAM, bipal, ut pote
 attributum propositi negant
 eritor sumitur qn. etiam,
 qd. o. fuit eritor sumptum
 qn. altera praemissam, ut
 pote attributum propositi
 affirmant.

SO etiam qn. tunc
 tri; quare videtur
 o. tunc, si pluribus
 condat; et autem plures
 qn. tunc tri. duobus modis
 test. dupliciter et simpliciter.

EXPLICIT qd. ff
 quattuor aut quinque voces
 dicitur.

IMPLICIT quando
 ff. l. n. l. t. u. n. d. u. l. l. d.
 una & equiuoca, ut ff.
 hoc. l. l. m. o.

oie canis latrat;
 aliqd astrum & canis;
 go aliqd astrum latrat.

NAM vox, canis, cum
 sit equiuoca duabus equi-
 ualib, proinde qd. ff. l. for-
 tri.

70 nullus tunc ponit
 ff. l. condequente, qui o-
 fuerit ff. l. audente; unde
 nihil ualeat dic. l. l. m. u.

de testibus adde turpe &
 ff. l. d. u. n. o. u. i. l. i. o. & adde testia:
 go d. u. n. o. u. i. l. i. o. ff. l. u. l. l. i. t. u. r. p. i. a. &
quia hoc vox, ff. l. u. l. l. o.

ponitur 7ⁿ Consequente,
 quod t^m o^r fuerat 7ⁿ antecedente.

REGULA Specialis h^u
 propria Sylm^u ac ling^u
 figurar^u, quod 7ⁿ qualibet
 figura,

DIU Regula prima
 figurar^u. Ita sunt.

MAIOR sit directus 7ⁿ
 modus directus, quia de
 maiori particulari nihil per
 se clauditur 7ⁿ prima figura;
 quare precat sic Sylm^u

aliquid corpus o lapis:
 Idem 7ⁿ o corpus:
 7ⁿ aliquid 7ⁿ o lapis.

MINOR sit affirmans
 quia nihil in prima figura
 clauditur directus de minori
 negante, quare o talis
 sic Sylm^u.

oia 800 o subltia.
 Ad nullq lro o 800.
 go nullq lro o subltia.

DLXI Dicitur nihil eluditi
 qn ia figura de maiori
 pticulari, ut minori
 negante, a qndivete
 eluditur, ut patet qn,
 sapit mo, et tribuomony.

IN 2a figura maior sit
 brevis, a de maiori pticul
 ari ngl per se eluditur
 qn 2a figura; quare
 vitiolue o sic qtmue

aliquid aat o o faale:
 Ad oia 800 o faatue:
 go aliquel 800 o o aat.

ALCIA premissarum
 sit negant, de puridom
 affirmantibus qn 2a

figura nō dicitur et auditur per se,
 unde p̄veat sic sylmū,

oīe lro p̄ntit;

Ad oīe 800 p̄ntit;

90 oīe 800 & lro.

In 3^a figura minor sit
 tempus firmā, & in
 et auditur de minori negante,
 quare vitiolū & sic sylmū,

oīe 800 & p̄ntia;

Ad nullū 800 & lapid;

90 aliquis lapis & p̄ntia.

CONCLUSIO sit tempus
 p̄ntiarū, namq̄ vitiolū

In 3^a figura; unde vitiolū
 sic sylmū,

oo lac & candidum;

Ad oo lac & dulcis;

90 oo dulcis & candidum.

XXX Tella vitiola singulū

figurae propriae tribue
 sequentibus verbis
 replicantur

lit minor affirmans
 nec maior sit specialiter

una negans illo, nec
 maior sit specialiter

lit minor affirmans
 etiam sit specialiter

De Reductione Syllogismorum

Syllogismus Duplex est,
 scilicet perfectus et imperfectus.

PERFECTUS est ille
 cuius bonitatem sine ulla
 eludendi evidentiā est per se,
 qualis est 4us cum Syllogismus, scilicet
 in Barbara, Celarent, Darii,
 et Ferio.

IMPERFECTUS quæ
 & Cuius bonitas per se
 ostendit & evidenter per se
 qualiter & per alij modi, exceptis
 per primæ.

QUIVIBET autem system
 & imperfectæ ducit per ad
 perfectum, per conversionem
 & transpositionem propositam,
 quæ quidem ductio dicitur
 ostensiva, quia per eam
 ostenditur bonitas systemi
 & imperfecti.

QUIVIBET ductio
 systemi nihil aliud & quam
 & imperfecti per perfectum
 commutatio.

DUPLEX autem &
 ductio, scilicet, per ostensionem
 & per simpliciter.

REDUCTIO systemi per

attentionem nihil aliud e
 qm qmptoricki Sylmi 7n
 pfectum Commutatio per
 Conversionem et transpositionem
 propogum.

REDUCTIO

per qmptib
 illa dr ea quæ sit assumpta
 una de Concessis præmissis
 et Contradictoria negata conclusio
 ex qbus sit Sylmi 7n
 modo dicto, cuius proinde
 conclusio negari o pt. si
 autem pt ut qui Concessis
 maiori et minori Sylmi
 qmptoricki deducatur per
 qmptibile, qui viam conclusionem
 negaverit, Ad hoc deductio
 dicitur a 7n dicitur.

HAC autem methodo ore
 qmptoricki Sylmi ad pfectum
 attentionem deducuntur, test
 qui incipiant a Contradictoria,
 B, deducuntur ad Barbara;

qui a, C, & ducuntur ad
Solarent; qui a, D, ad
Barij; & qui ab, F, ad
Fervio.

HAC autem **Reductio** fit
Conversionibus & transposi-
tionibus Syllogismi **Implicati**.

QUIO sit & quomodo
Conversionis propositum dicitur

a supra

TRANSPO propositum
nihil aliud est quam positio
unius loco alterius, mino-
ris loco maioris.

SEO quoniam & quomodo
propositum **Quertendo**, quoniam
& quomodo sint transponen-
da, duo **Verba** sequentia
indiceant

simpliciter **Verbi** **Nulli**,
Id, **Verbo** per accidens.

M, vel transponi,
C, per simpliciter dicitur.

simpliciter
VEL N. VEL, S,

qd est propositio antecedens Consonantem, S, simpliciter
Conversione Convertenda est.

P. VELIO PER
ACCIO. qd est propositio

antecedens Consonantem, P,
Conversione per accidentem
Convertenda est; unde,
scilicet per se dicitur qd
serio, minoris Conversione
per accidentem, quia minor
propositio antedit.

M. VEL TRANSP.
ONI qd est propositio antecedens

Consonantem, M, trans-
poni debet, qd e ponit loco
alterius propositi siue
precedentia siue subsequen-
tia, unde, Silamius reducit
In, Darij, transponit minoris
In, maioris, quia qd
minor continet, M.

C. per impossibile
in omni qd e modus

cuius qd modo dicitur
Consonantem, C, o potest
reducere, sed per impossibile
dantur, ut Baroco, et
Bocardo.

¶ 1100 dictum e de
reductione ostensiva
syllogismorum simpliciorum
et dicitur alia de reductione
ad impossibile, parum
quidem e ubi accommodatum,
o e in finem ad intelligendum

Sicut Quicquid liber Sylmi.
NAM ut oia alia
 arguta per se i. o. o. o.
 Officia ad eludendum,
 nisi deducatur in Sylmum,
 Ita nec Sylmum q. mysticq.
 i. o. ac per se officia & nisi
 ad perfectum ostenditur deducatur

**De Reductione
 Ad Impossibile
 Reductio** ad impossib.
 ile, e. va. qua qui negat
 elucem q. mysticq. Sylmi
 concessa premissa cogitur
 ab argutante admittere
 duas contradictorias simul
 & veras, qd. e. impossibiles;
 qd. ut fiat sumitur et reductio
 elucis negata & supponit
 advertarij iudicio & vera;

quia si nostra clausula
 sit vera. Et traditio o contra
 sunt adiungatur una
 promissarum. Concessio, de
 ipsa. Si quis aliterq. promissa,
 ab adversario. Concessio contra
 dictio, et si dixit q. n.
 Paralypton

oo aat o vivunt:
 A oia Joo o aat:
 go qdam vivunt o Joo.

Et concessio promissarum
 negatur clausula, o clausula
 probabiliter arguatur de q. n.
 Jea, q. ad adversarium
 ad impossibile. Cogendo q. n.
 admittere duas opposita contra
 dictoriae hoc modo

nullum vivunt o Joo:
 A oo aat o vivunt:
 go nullum aat o Joo.

MAIOR vera & iudicio
adversarij, qui ppe & tra
dictio. Et hoc ante negato.

MINOR quoque vera &
et fuerat iam concessa
In precedenti Sylma.

CHIO To qm tenetur
adversarius admittere,
dixit Et tradit minori
precedenti Sylmi qm ante
concesserat, & itaque logice
adversarius admittere
simul duo et contradictoria,
q & absurdum & impossibile.

Ut fiat Reductio ad Imp
ossible pro varietate figu
arum variis disponuntur
proced.

CA Disposuit diversitas
continetur sic dicitur,
maior sit minor,
et sit contradictio maior

recipit

excipe, Colantur, An quo
 porueritur ordo
 Servat maiorem, perditque
 servanda minorem
 tertia maiorem perdit,
 servatque minorem.

SENSUS s, An prima
 figura etradictio cluicel
 negata lumiter pro maiori;
 maior Concolle pro minori;
 quare cludetur etradictio
 minora Concolle, et supra
 An Baralipston.

EXCIPERE Colantur, a
 An de modo lumiter minor
 Concolle pro maiori; etra
 dictio cluicel negata pro
 minori; quare cludetur
 etradictio maioris Concolle
 et patet An hoc sylmo, qui
 s, An, Colantur,

nullum aial e lapis:

~~Id oia goo e aial:~~

~~go nullus lapis e goo.~~

Si Concessio premissa,
negari etiam, to adducam
ad impossibile per Barij,
gor modo

~~oia goo e aial:~~

~~Id aliquis lapis e goo:~~

~~go aliquis lapis e aial:~~

MAIOR e vera, quia
a te concessa e, e enim
minor. premissa tytrij,
in astra gam concessa.

MINOR e quoque vera,
a aperto et radicis clusi,
quae e a te negata et
falsa, et ut scilicet duo
et contradictoria e ponit de
simul falsa.

Q110 to q. y. tenet

ad mittere manichell
 et radicet maiori pedentiel
 sylmi, qm stiam concessorae;
 quare, ut reddat, ad mittiel
 duae proce et radiciorae,
 qd abundans ac penitus o
 gmplicibiles.

IN 2^a figura soruatur
 maior gmplicibiles sylmi,
 pro minori sumitur cluice
 et radicatio ut et varia, unde
 colligitur et radicatio minoriel
 concessorae; si ad mittiel dact
 promissae qm dactis

oie dact o act:
 aliqd uicune o o act:

ET magis dact cluice
 qd aliqd uicune o o dact.

RECOLLATA ad
 gmplicibiles per Barbara,
 hoc modo

oie 300 o aial :

P o o viuue o 300 :

30 o o viuue o aial :

H **A** **C** autem duo tradit
 minori Coniecta pendentia
 tytmi.

J **N** 3^a figura sumitur
 pro maiori Et radictoria
 duoie negata, sicutur
 minor pendentia tytmi,
 unde dicitur contradictio
 maioris Coniecta, et si
 ad mittat dicitur premissa
 In Bocardo

aliquo Opus o aial :

P o o Opus o subbia :

E **T** negat dant duorum

30 aliqua subbia o subbia :

R **E** **D** **I** **C** **A** **M** to ad
 simplibile per Barbara
 hoc modo

oie Subltia e aat:
 1° 00 quae e Subltia:
 2° 00 quae e aat.

UAC autem etus e etradice
 toria maiorie conestha.

U facilius memoria
 tenetur ad quem modum
 potestam reducat quilibet
 q mptetur, q nuntia et
 3° 00 00e Subltia, qn
 quibet tot et Syllabas, quot
 q mptetur modi, puta

mescebat, pro
 quinqe modis q mptetur
 prima figura.

odiebam pro 4°
 modis secundae figurae.

LAPULE ROMANIS
 pro sex modis tertia
 figurae.

ΓΓ Sic vocabulū quolibet
 syllaba signat q̄ mptictum
 modum cui vōndel p̄bandum
 & deducendo ad q̄ mptibile
 per modum p̄dictum d̄stine
 ntum q̄n vāndum vocalum,
 ut q̄n, nesciebatis,
nes, signat paralipton,
 cui vōndel vōducendum
 & per modum p̄dictum,
 d̄stinentum q̄n, e, test
 q̄n clarant, et q̄a d̄ualid.

quoniam. **γλμθ**

γλμθ Similitur
 quinquē modis i. vōs
 figura q̄n **γλμθ** i. e,
 q̄a et q̄a figura; 2o
 vōs mod. q̄n affirmantem
 et negantem; 3o
 p̄ticularum; 4o Directum

et quod induratum; peritum
et quod corruptum.

Affirmans est ille
qui concludit affirmative,
pata qn, A, vel I, et
Barbara vel Darii.

negans est ille qui
concludit negative, pata qn
C, vel O, et Celarent et
Ferio.

Directus est ille cuius
termini directi sunt, seu qn quo
servatur legitimus ordo
predicationis, hoc est attributum
termini est etiam attributum
qn premissis, et subter
termini est etiam subter qn
premissis, quales sunt for
primi modi. i.e. figurae.

Indirectus est ille
cuius termini indirecti sunt,

Idem quo & servatur
 Idem ordo predicacione, hoc
 & maius & minus extremum
 cum et vario modo disponen-
 tur quoniam premissis et quoniam
 clausis, qualiter et aliter
 quinque modi in figure.

ULIA & illa qui claudit
 trilater, puta quoniam, A, et
 C, et barbara, et Colant.

PARTICULARIS & illa
 qui claudit particulariter,
 puta quoniam, I, et O, et
 Darij et Ferio.

30 Syllogismus facit propter
 Si videtur quoniam absolutum,
 qui constat propositibus
 absolutis, et modalem,
 qui constat propositibus moda-
 libus, simplicem, qui
 constat propositibus simplicibus;
 et compositum, qui constat

prohibere complere.

40 *tylmeu* *tao* *modi*
diciditur *gn* *com* *leu*
catagoricum *et* *expolitorium.*

CATECHOLICIA *et* *gece*
qui *constat* *modio* *Orli*, *et*
loquere *tylmeu*

oo *aial* *et* *viuena:*
Ad *oia* *goo* *et* *aial:*
go *oia* *goo* *et* *viuena.*

EXPONITIVUS *et*
gece *qui* *constat* *modio*
lingulari, *et* *multis*
gricicabili, *et* *loquere*
tylmeu

filium *beatissimum* *virginis*
pro *nobis* *passus* *et*
et *erit* *dominus* *et*
filium *beatissimum* *virginis*
go *et* *erit* *dominus*
pro *nobis* *passus* *et*.

Tibi Diligenter observabis
 sylmarum depositoryum
 valde cum agitur de
 mysterio trinitatis, si pro
 medio alternatur, dicitur,
 quia licet dicitur sit singula
 res, & tamen quod incohibetur,
 pluribus personis; quod movetur
 & valde loquens sylmarum,

pater & dicitur:

90 filius & dicitur:

90 filius & pater.

SO sylmarum dividitur

in duas partes cum proxima
 tum remota quod non demon
 strativum, topicum, &
 hypodidacticum.

DE MONSTRATIONE

& quod qui constat propositum
 ois narius & quod tam
 et in eis etiam; huius & illi
 qui parit suam proprie
 dictam; tertia autem proprie

et Cognitio certa et evidens,
per naria per Caam.

DEMONSTRATIO

Distinitur ab etre Sylmuel ^{Idque}
Constante de ppoibue ^{Com}
adria, naria, et c. Caam
que etue et etnontibue;
Ire Distinitur Sylmuel
pari one Teiam, et dione
getum, sci ontum.

INICIPIO

Ire pone alinorum et ^{Vide}
et nautia facia et dione ^{Com}
et eticacie ad probandam
quarthodum; et dione pone
alinorum, que et bi tyon
et logici, et dione solent.

DISPLX

autum et
pbae, et dione, et dione
quea pbae de ipa et di
naa de etnontibue et dione.

ut si p[ro]b[ati]o[n]em s[ol]am de
 v[er]it[ate] b[ea]t[is]m[us], quia v[er]it[as] a[n]t[ea]
 e[st]; et q[ui]nd[am] v[er]it[as], s[ol]a
 qua p[ro]batur de ab[er]sio[n]e et
 q[ui]nco m[od]o.

DEMONSTRATIO

multiplex e[st], test a priori
 et a posteriori; p[ro]p[ri]e
 et quia.

DEMONSTRATIO

a priori e[st] ea qua fit
 p[er] e[ss]e[n]tiam n[ati]o[n]is et e[ss]e[n]tiam
 n[ati]o[n]is co[n]n[ec]t[io]nem, ut
 demonstratio v[er]it[as] p[er] l[un]a[m]
 p[er] t[er]ra[m] q[ui]nt[us] p[ro]p[ri]e.

DEMONSTRATIO

a posteriori e[st] ea, qua
 fit p[er] e[ss]e[n]tiam n[ati]o[n]is
 et e[ss]e[n]tiam co[n]n[ec]t[io]nem
 ut demonstratio q[ui]nt[us] p[ro]p[ri]e
 t[er]ra p[er] v[er]it[as] p[er] l[un]a[m].
 Utraq[ue] t[ri]m[us] demonstratio fit
 p[er] e[ss]e[n]tiam co[n]n[ec]t[io]nem,

Ad demonstrationem a priori fit
 quod nunc per causam ostendi;
 demonstrationem autem a poster-
 iori fit quidem per causam
 cognoscendi, et per causam
 ostendi, et effectum et quod
 causa cognoscendi causam,
 et causa ostendi effectum
 huius causae.

DEMONSTRATIO

per quod est de quo fit per
 causam primam et terminum
 dicantur, qualiter est de quo
 demonstrat hoc et respirare,
 quia pulmone nunc habet.

DEMONSTRATIO

quia est de quo fit per
 causam secundam, aut per
 effectum nunc et dicuntur
 et connexum, qualiter
 est de quo demonstrat lapidem
 et respirare, quia est
 aeternum, vel hoc et valens,

quia o v i s i b i l i u m .

CICILIA Demonstrat
acut e v g n o s c i t u r a l b o n a
demonstratio ad aliam;
Id quod dicitur e, test
maatue huius d i t t o r m i e, et
foatue huius p n i t o r m i e.

CICILLIA maatue
huius d i t t o r m i e q u e o, qui
e q n d i c t o g e n e r e t a e,
sic g n t o r h i n o m, et m e d
i u m d a t u r C i r c u l u m
m a t u e, s i n i e m, e
t a e m e d i, et s i c i t t i m
m e d i u m e t a e s i n i e,
I d q n d i c t o g e n e r e t a e;
s i n i e n i m i r u m q n g r o
t a e s i n a t u e; et m e d i u m
q n g r o t a e s t i c i e n t i e.

CICILLIA foatue huius
p n i t o r m i e d r q u e q u i
s i t q n d o d o m g r o t a e, et
s i q u e m a d m o d u m p a t r o

Caes officione filij, & la
 filius ut Caes, officione
 patris.

IIWOI DINATIO

Dependia omnia sua ab
 alia.

SYLMIUS topicum seu
 dialcticum est quod qui
 parit opinionem, hoc est
 cognitionem probabilem; opinio
 autem est cognitio probabilis
 pro ratione probabilem; probabi
 le autem dicitur quod tale
 videtur multis vel paucis
 sapientibus. Ut enim sapientissim
 o, & requit etiam; quare
 de probabilibus concludit,
 hoc est de pluribus propositis
 probabilibus vel de una
 naria, & altera probabili
 tatem ut sic Sylmius

qd appetitur ab oibz

bonum e.

qd voluptas appetitur
ab oibz.

go voluptas e bona.

LOCUS III topicus

quia petitur a quibzdam
locis oibz; vocatur
etiam opinativus, qd parit
opinionem.

LOCUS IIII Dialecticus

qd e disputativus quia licet
eo uti ad disputandum de
eodem re, qd utraque
ptem, pbando test aut
revertendo; a facili opposi-
tio ponit re pbabile, qd
aliter venit vulgus, aliter
qd dicant sapientes, sic
pbatur voluptatem de bonam
qa vulgo placet; o de bonam,
quia sapientib. displicet.

Quadruplex

QUADRUPLEX

Systemi topici generum.

1um quo p^{ro}pter accidentem,
unde vol^o h^{ab}ere veri, ut
bonum voluptati.

2um quo p^{ro}pter aliquem de
generum veri vol^o ad, ut
virtutem de genere amicitiae.

3um quo p^{ro}pter aliquem de
vol^o ad v^{er}um proprium, ut
philosophum doc.

4um quo p^{ro}pter aliquem de
vol^o ad h^{ab}itudinem veri, ut
viam Mathematicam lib^{er}i
arbitrij.

SYLLEPTICUS sopdythicus
quell^o & qui parit errorem.
error autem & cognitio talis
sive receptantem obtinens aliter
qm^o sit.

DUPLEX & systeme
sopdythice, nempe

paralogismus; et syllogismus
Contentiosus.

PARALOGISMUS et
syllogismus lapsus dicitur cuius
premissae videtur verae
et ipsa tamen est falsa, qualiter
et loquens syllogismus.

omnis linea ducta a centro
ad circumferentiam est aequalis;
atque linea recta et curva
a centro ad circumferentiam
ducuntur.

90 linea recta et curva
est aequalis.

PROPOSITIONES tamen syllogismi maior
videtur vera et ipsa est
falsa, et licet omnis linea
recta a centro ad circumferentiam
ducta sit aequalis, et tamen
omnis oia linea a centro ad
circumferentiam ducta est
aequalis.

IVTMUS Contentiosus
 que a Cuius promissa
 videntur probare, cum tm
 probare o sint.

IVTMUS Sopdylticus
 ut proeat facio mac, ut
 facio fac.

III proeat facio mac,
 cuius altera ut utraque
 promissa falsa o, qualis o
 sylticus loquens

quidquid o amittit, dabit:
 atqui o amittit contentum nummos:
 go contentum nummos dabit.

IVTMUS Sny sylticus maior
 falsa o, neque sny sabitus,
 quidquid amittit, o o, nisi
 prius possit hunc suerit.

III proeat facio fac Cuius
 etiam o loquitur de promissis
 licet dicit, sed qui proeat

Extra aliquam syllogismum
regulam, qualiter & sequens
syllogismus

aliquis 800 & aliter.

De 800 & aliter 800.

80 & 800 & aliter.

Hic omni syllogismus preceat
extra sane regulam, indig-
tuit & sic distribui & n-
altera premissarum.

OMNES paralogismi
oriuntur ex 49. & 80. & 800.
vel ex 49. & 80. & 800.
qui preceant & n-
ex eo qd obtrudatur pro syllo-
gismo & syllogismus, unde &
solvantur memoria tenetur
et ore syllogismum regula-
tum. qualiter tam specialiter.

Alii sicut ex eo qd patetur
ex etraditione, ubi o &, ut
si quis dicat,

800 & minor monti:

800 & maior formica:

90 800 & maior & minor.

III om. & etradictio si-
quidem 800 & maior & minor
forte duobus locum, & forte
vivendum; a etradictio &
affirmatio & negatio vivendum
de 800 om. secundum rationem oia.

IIII gratiae populi harum
& alium de ripere; si nunc videretur
autem specialiter quintuplex com-
m. & Anquet prae, scilicet
& dargutio, fallum, & propina-
bile, solvismus, & tautologia,
De quib. An Commentario.

CAPITULO pre fallaciae
propter Duplex & scilicet An
dictione pre voce, & de
qua potest a nomine aut
verbo a quicquid; & extra

Dictionum seu qn vñ, qñ &
 quæ potitur ab qñlo verborum
 He.

CAPITO polita qñ
 Dictione pñtuplex & pñt
 vñdō qñonymia, ampdibologia,
 Com. Compō, diuilio, figura
 m. Dictionis, et figura accen
 tuellō qñib. qñ Comm.

CAPITO extra dictionem
 pñtup. & pñt fallacia
 accidentis, fallacia a dicto
 simpliciter ad dictum pñdū
 vñdō qñ, vñt a dicto pñdū
 Com. qñ ad dictum simpliciter;
 m. Ignoratio elonēsi; fallacia
 conloquentis; pñtatio pñcip
 o lāa pro lāa; et multip.
 qñntrogao de quib. Itiam
 qñ Comm.

IVLTIVS qñorum vñt
 copulatiuum, diuētiuum,
 hypōthetiuum, vñtio lūe,

et laudabiliter.

SYLLOGISMUS Copulativus
 est syllogismus qui constat propositio
 Copulativa cuius antecedenda
 est una pars et altera statuitur
 N. g. si dicat: o et dicit et
 non simul; sed dicit: o; go

o non.

SYLLOGISMUS Disiunctivus
 est syllogismus cuius aliqua propositio
 Disiunctiva, fit quod
 cum quod minore vel pars
 una disiunctio sit statuitur
 et negantur alia, vel una
 aut plura tolluntur, et
 alia statuuntur, et si
 dicat, lo a Teia vel are:
 si lo a o et are: go o Teia;
 lo a o Teia vel are: sed
 lo a o Teia: go lo a o
 are.

SYLLOGISMUS Hypotheticus,
 seu Conditionalis est syllogismus qui

Contat propositio Editionali,
 gl'a ut plolito and intell'g
 minore q'ntitat' Consequens
 vel negatur Consequens, et
 si sit p'ac' inveni' loa o
 scia si sit habitus demonstr
 ativus: Ad loa o habitus
 demonstrativus: igitur loa o
 scia. si loa o scia p'prietat
 vertatur circa aliquid p'prie
 labile: Ad loa o vertatur
 circa aliquid p'prie labile:
 igitur loa o scia p'prietat.
IV. MILLE vitiosus o
 quilibet qui male claudit aut
 p'ac' loa, vel p'ac' ma'c,
 vel p'ac' utriusque; sic
 p'ac' lo' Comprehendit p'prietat
 ma' p'ac' fallaciam argutam
 om' quae dicitur q'nt' p'prietat
 p'prietat p'prietat et p'prietat
 um; p'prietat p'prietat o
 q'libet qui Contat p'prietat

simples fallere quod tunc
apparent vera ac necessaria;
De syllogismo sophistico dictum
est supra.

SYLLOGISMUS Laudabilis
sive bonus est ille qui
veritas tradit facit magis et
facit, eo quod alius aliquam
habuit ~~veritatem~~ nam connecti
onem cum antecedente et
posterore loquatur ex ipso
per certum colligendi
modum tradentem natio
nem quaecumque magis.

LOGICA portat syllogismum
sophisticum ut cum soluat.

SOLUTIO Duplex est
scilicet vera et apparent.

APPARITUS est ea quae
valere solum ad impediendum
eum ad certarium ne possit
ultra progredi, ut cum

respondetur Difficultatem de
loco alterius, et indigere
ampliori tempore, et pugnare
doctrina adversarij vel cum
opponitur arguendi argutas
Contraria.

UCLIA solutio et manifestatio
tas fallitatis Sylmi et
causae et fallitatis, ut
si quis probare velit se
habere centum nummos
quod et amittit hoc modo

tu habere quod et amittit
atque et amittit centum nummos
ergo habere centum nummos.

UCLIA solutio et negare
maionem ut fallens et
aperire causam viam falli
tatis, puta quod ea propositio
videtur verum vera, cum
tamen non sit.

UCLIA solutio sit duplex
negatio scilicet et distinctione

volens sylmum procat qn
 maas vol qn fca; si procat
 qn maas, negat opus e,
 oportet em negare pprocat,
 qua pbatiliter aut vera app
 aruit nec ita dicitur modi;
 si procat qn fca opus e
 diffidit, a oportet duplicare
 vocem vol orationem ambiguum.

¶ Tunc solvantur ocl
 Captione, multum prolat vide
 loci Captionum, qui alibi com
 m. exponuntur.

IIIIII Tamen duo
 notab, nimirum quid sit
 sylmum, et quae sint
 Conditiones ac Regulae
 sylmi; quid sit et traditio com
 m. et quae sint Conditiones ac
 Regulae Contradictionis, a
 ocl Captione qd qn
 dicitur Inducunt, quod

Ignoratur quid sit syllog
aut quid sit et ratio.

De iis quae
spectant ad
4am mentis
operacionem

4a mentis operacio Dr
methodus.

METHODUS autem
e quae cum notione ac
disponone plurium discipli
narum partium, aut etiam
plurium disciplinarum.

METHODUS duplex
e, scilicet analytica seu
resolutoria, et synthetica
seu compositoria.

ANALITICA seu
 resolutoria est ea quae a
 toto ad partes, ab inferiori
 ad superius, a mixto ad
 elementa procedit.

SYNTHETICA seu
 compositoria est ea quae a
 partibus ad totum, a
 superiori ad inferiori, ab
 elementis ad mixtum
 procedit.

INTERPRETATIO
 gratum est signum, manifestatio
 istae, declaratio aliquid
 fieri, quo haec scripta dicuntur
 licet interpretatio et vocum;
 vocum cogitationum; et cogitatio
 et rerum et planum.

DUPLEX est interpretatio,
 nimirum simplex, ut vox
 simplex; vel completa, ut
 inventio vocalium, quae

pro Ceteris de Interpretatione.

videtur
com
m.
sub
fin.

De modo viue que
regulatur ac precepta dicitur
in Commentario.

INCIPIT optima
nobis videtur si de re
quatuor quinquaginta omnino
repleantur.

II an res sit; ubi de
viue nomine, plurimiliter,
et scilicet agitur.

III quid res sit; ubi
de viue natura, etiam, huius
definitione.

IV Cur res sit; ubi de
viue propriis et causis.

V qualiter res sit; ubi
de viue proprietatibus et
operationibus.

VI Denique quotuplex
sit ubi de viue divisione
partibus et huiusmodi; qua
quodam modo ordine per

revertetur In ijs oibz que
In Commentarijs Inveni-
unt de profecto et accurate
pertractanda.

De modo Respondendi et Disputandi

Ratio Respondendi, et
alia disputantia officia.

Officia Respondentis sac-
re.

10 nihil absurdum, nihil contra
fidem, nihil contra bonos
mores. Namque causa
propugnandum suscipiat.

20 apprime callat sua
proposita bene et honeste rationem
bene fundatam, et si parti-
culari distinctione quæ negaverit
applicet.

30. Ignorantia principum
 et raris opinionibus facit,
 hoc & principum etiam suam
 sententiam obionem, quorum
 solutorum potest de fundato
 lucet et solvitur.

Ubi oblonga argutem
 a pari, quod de Crux proorum
 nullo negotio solui potest
 si facit disparitatem queratur
 An apta et solvitur fundato;
 neque enim audient: et qui
 dant rationem methodum
 ducunt de petitionem principum
 a praeter tunc quod petitio
 principum laus & An rationem
 ac vitium An solo disputa
 nte; An super hoc methodum
 rationem o & petitio principum
 a potest principum et attente
 et tunc pro facit; aliud
 autem et attente et tunc
 et aliud et attente rationem
 et solvitur et dicimus pro.

Disparitate

Disparitate attendendam re-
luctum, sed et hoc faciem
ac fundatum.

40 bice respicit propositum
argutum quidem quod ad
fieri potest bice, quod bice
propositum est; Cum autem
respicit carice dependat
apud se, an argutum sit
in fœa; si enim dependens erit
o de in fœa concessio aut
certè dabitur ambabus
premissis neg et conseq;
et dicat argutum o de in
fœa, quia pœat contra
hanc aut illam legem
regulam.

¶ 100 si dependens erit
argutum o de in fœa ad
singularem propositum de ordine
fondat dicitur, concedo, si
propos vera sit; vel, nego, si
propos sit falsa; vel, disquo,

si pro pro sit ambigua, hoc
 sententia, concedo; et hoc sententia,
 nego. Deinde singulae
 distinctiones partium explicitae
 definiat nisi per se videtur
 fore sint; tunc vero magis,
 de qua agitur, applicat, et
 vice versa contra de
 distinctio, applicatio, et applica-
 one; et quod, applicat, et
 explicat.

ATTENDAT vero
 diligenter an maiorem
 proposita vera sint, et ut
 plurimum continent aduer-
 so sententia fundatum, quod
 falsum est ac proinde, si
 vel minimam exceptionem
 patienter, simpliciter et
 absolute negando.

¶ autem aeternitatem vel
 utraque sit vera, et nihil
 faciat ad constitutionem debet

nam præmittere, dicere,
 illo, transit maior,
 transit minor, et transit
 totum.

Officia Disputantis
 §. 1. et 2.

10 nihil probandum
 presumat quod sit absurdum,
 quod sit fædum vel contra
 moribus contrarium, nisi
 prius admoneat se de iuribus
 vel a se gratia disputare;
 ordinare autem assumat
 questionem contrariam,
 de qua audito non vereretur
 vel dicere aliquid potest.

20 Contrarium ipsi sibi
 proponi contraria
 concludat.

30 argutem quæ sit quæ
 potest breviter ac dilucide
 proponat; argutem autem

In hoc syllogismo p[ro]p[ri]um
 eligo, o[mn]i[us] g[en]erum, vel
 aliam sp[eci]em argutior[em],
 nulla en[im] p[ro]ter syllogismum
 argutior[em] soam, figuram, aut
 modum dabit, ut p[er] se
 constat; q[uod] modum nullum
 e[st] g[en]eris o[mn]i[us] g[en]erum, sed
 brevitate sua e[st] g[en]eris,
 cum v[er]o p[er] se ipsam
 videtur e[st], inquit p[ro]p[ri]um.

40 Sabat ad manum para
 tissimam maioris et minoris
 affirmacionem, id p[ro]p[ri]um
 maioris, quo p[ro]p[ri]um
 disputacionis fundatum solus
 continetur, aliter de p[ro]p[ri]o
 difficilior de[mon]stratur; sed
 neque minoris p[ro]p[ri]um,
 debet negligere, ne si alter
 ultra negatur, d[omi]nat[ur] statim
 et obmutescat.

DEMIQUE Contra
 r[ati]onem voluimus et p[ro]p[ri]um
 etra v[er]u[m] difficiem argutior[em];

Huc ideo autem caueat ne
 concordia totiusque verbo
 aut facto contemplata
 videatur; tanto enim validius
 et efficacius videtur
 disputantia argutum, quo
 solidior et subtilior sententia,
 huc potius totae concordie
 auditoribus apparuit.

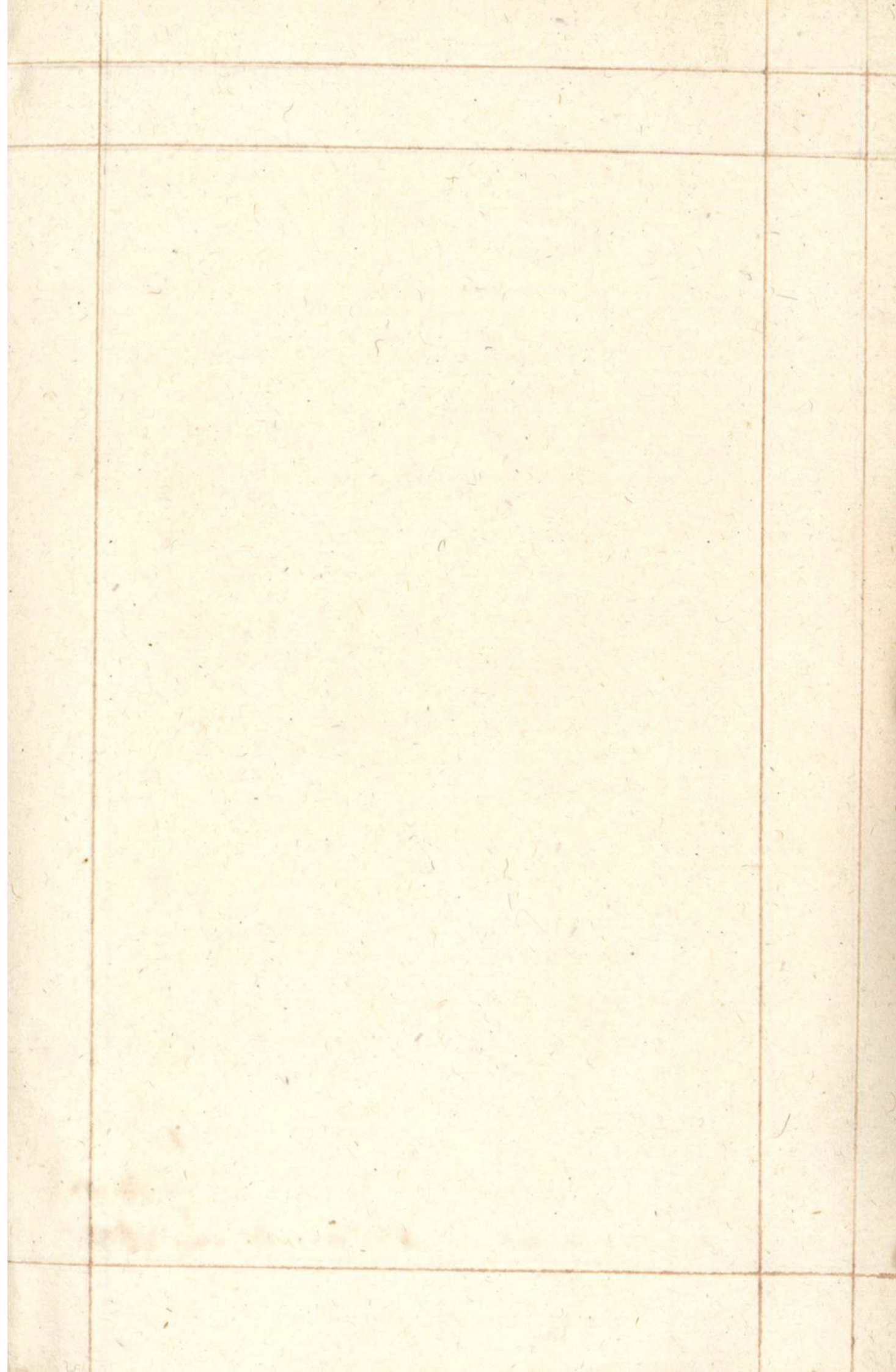
hactenus de compendio Logico

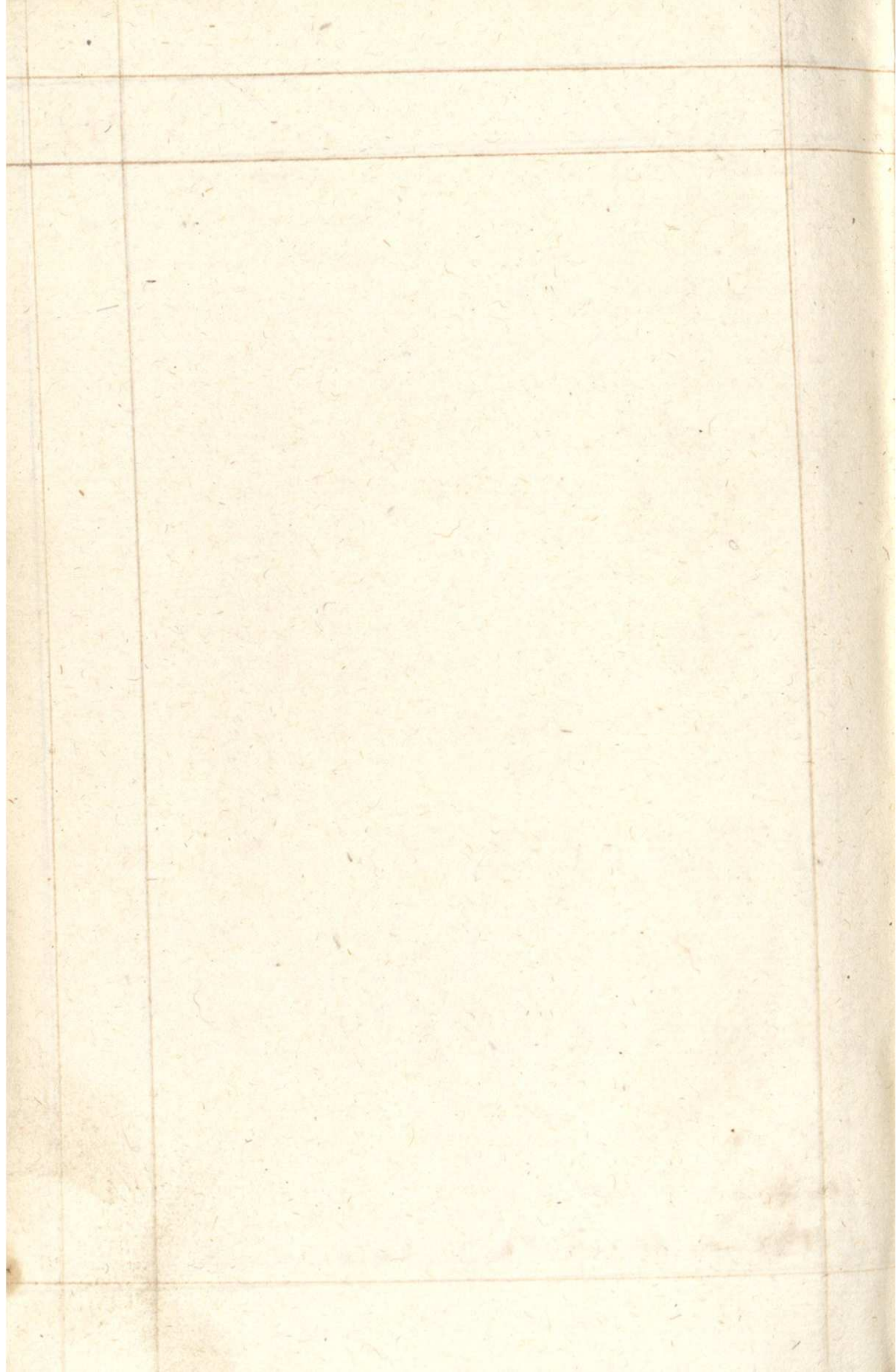

finem fecit D. D.
Joannae Du Gamet
sacra theologia licentia
hujus, socius sorbonicus
et p[ro]f[ess]or —
Die 12^a novemb[ri]s
1678

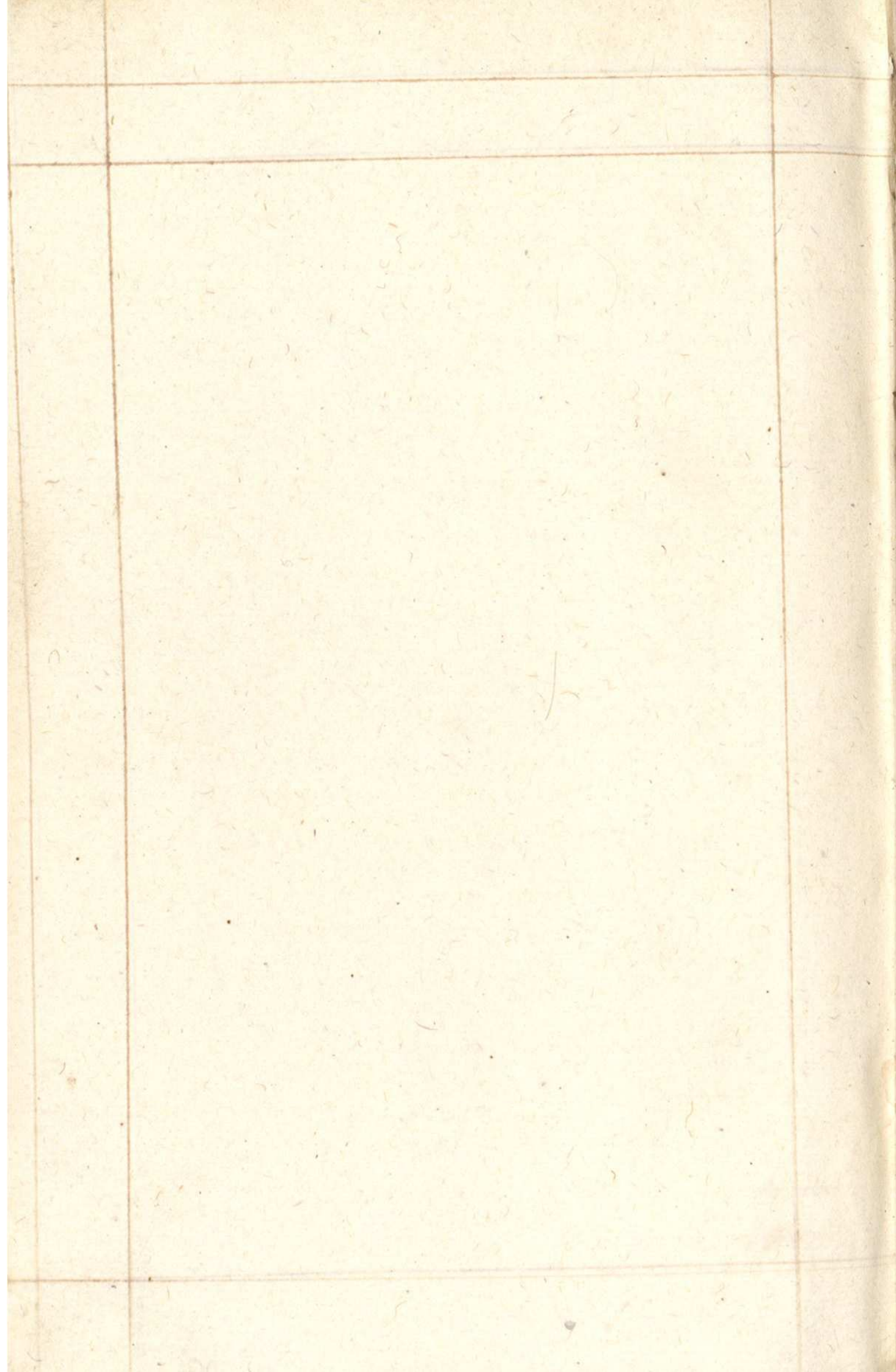
In sorbona platteo-
laticae parisiensis

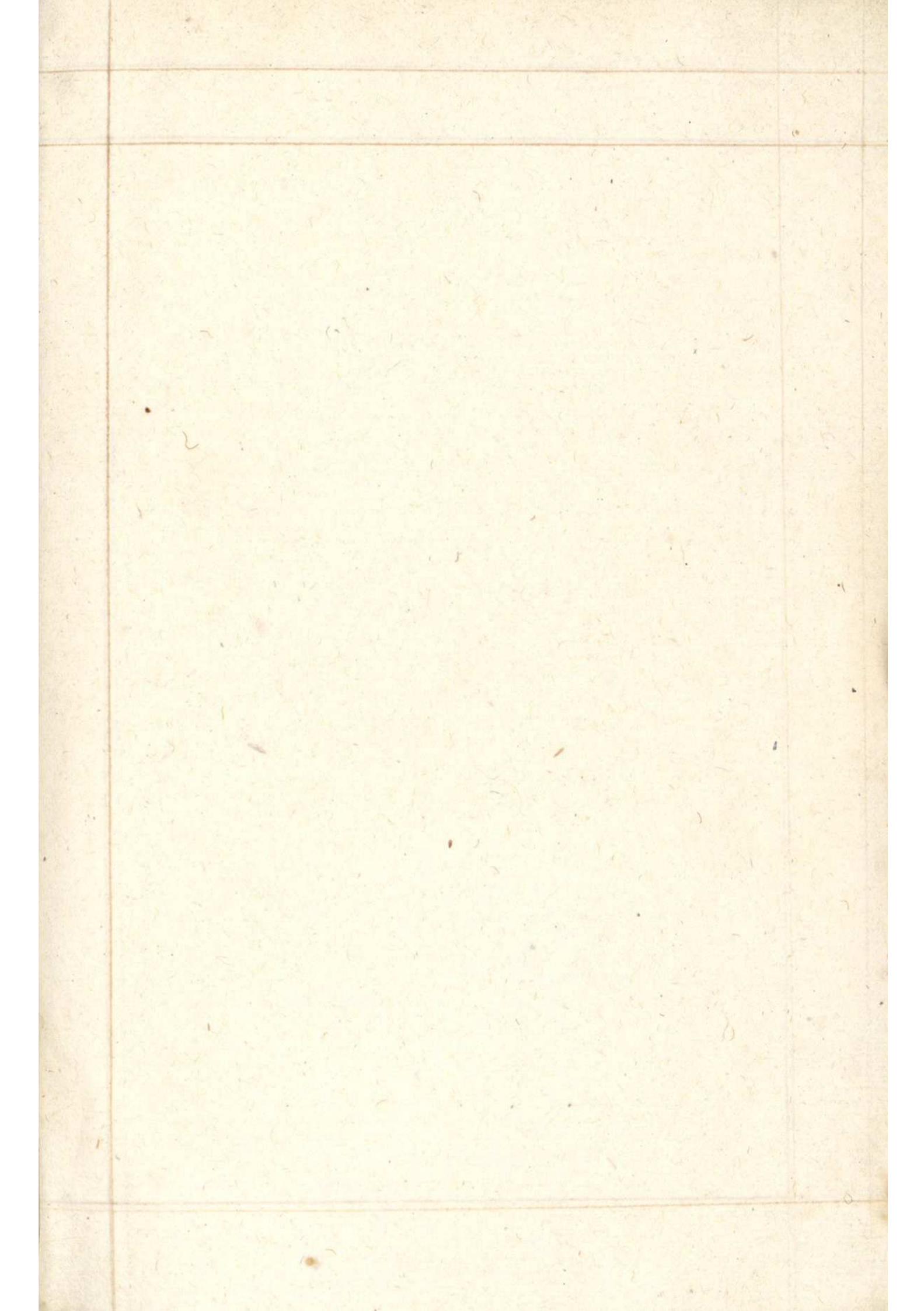
On June 1st 1864
I received from
Mr. J. H. Smith
a letter of introduction
to the
Hon. Secy of the
Interior
at Washington
D. C.
and also a letter
from the
Hon. Secy of the
Interior
at Washington
D. C.
to the
Hon. Secy of the
Interior
at Washington
D. C.
and also a letter
from the
Hon. Secy of the
Interior
at Washington
D. C.
to the
Hon. Secy of the
Interior
at Washington
D. C.

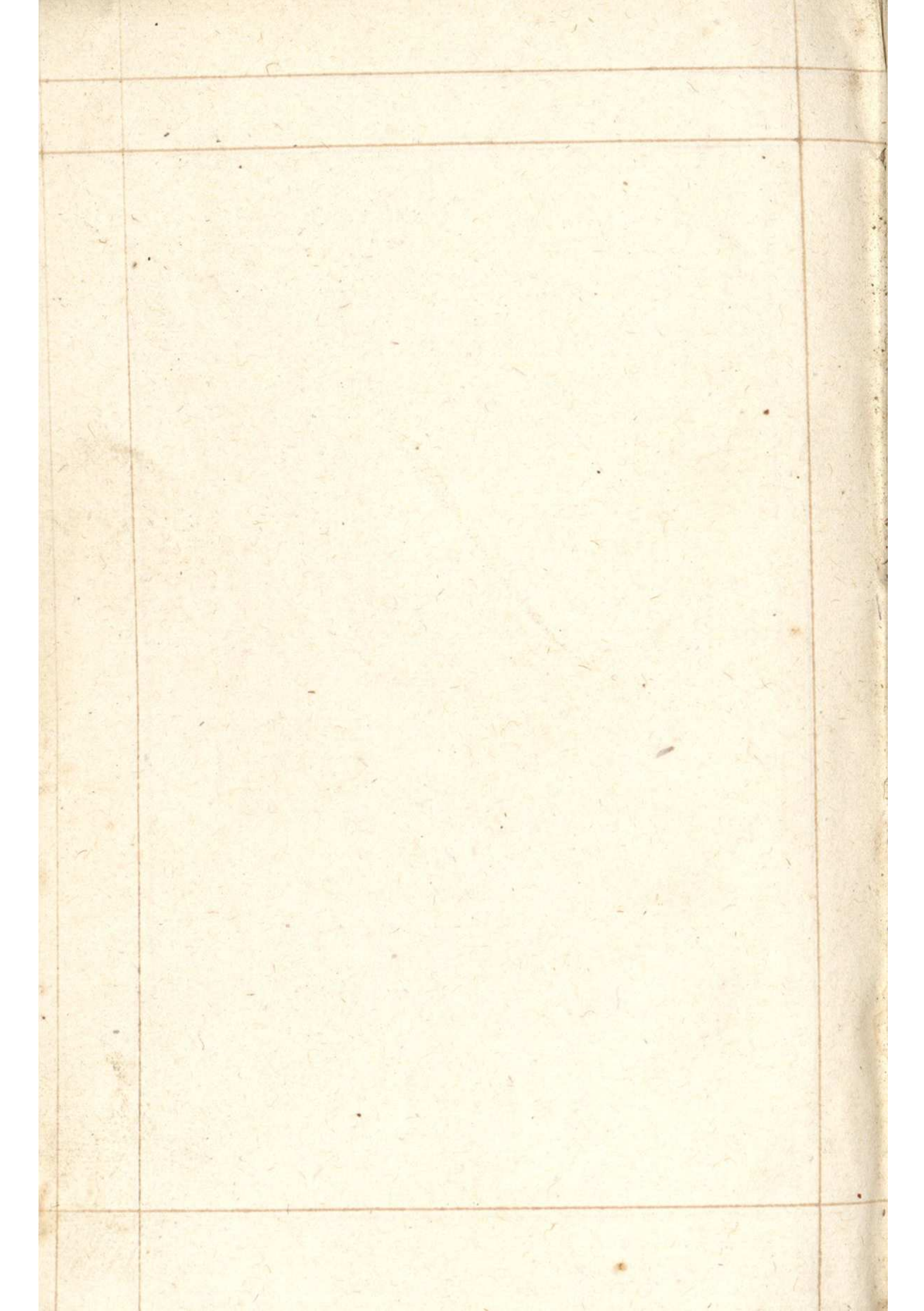

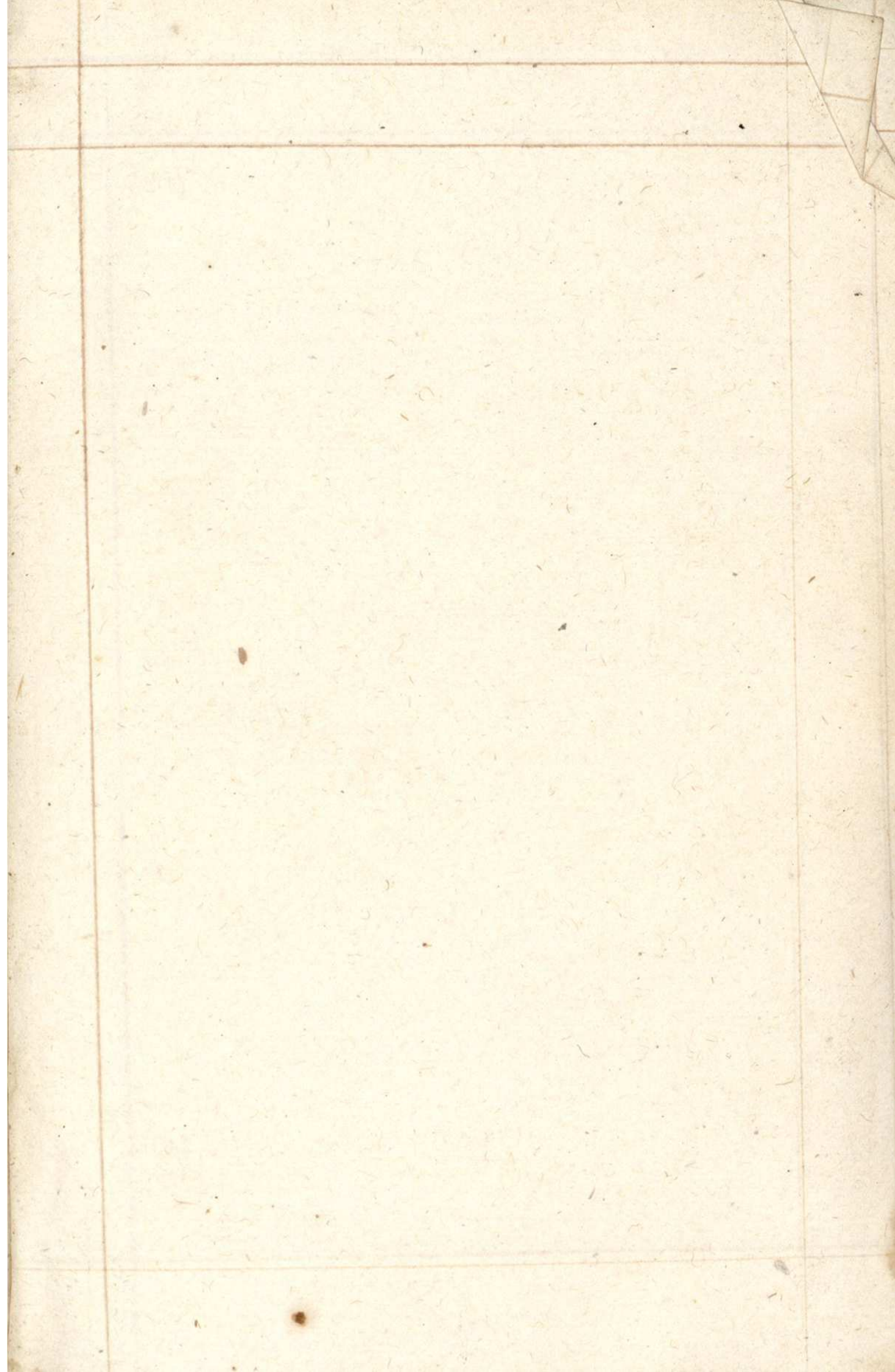

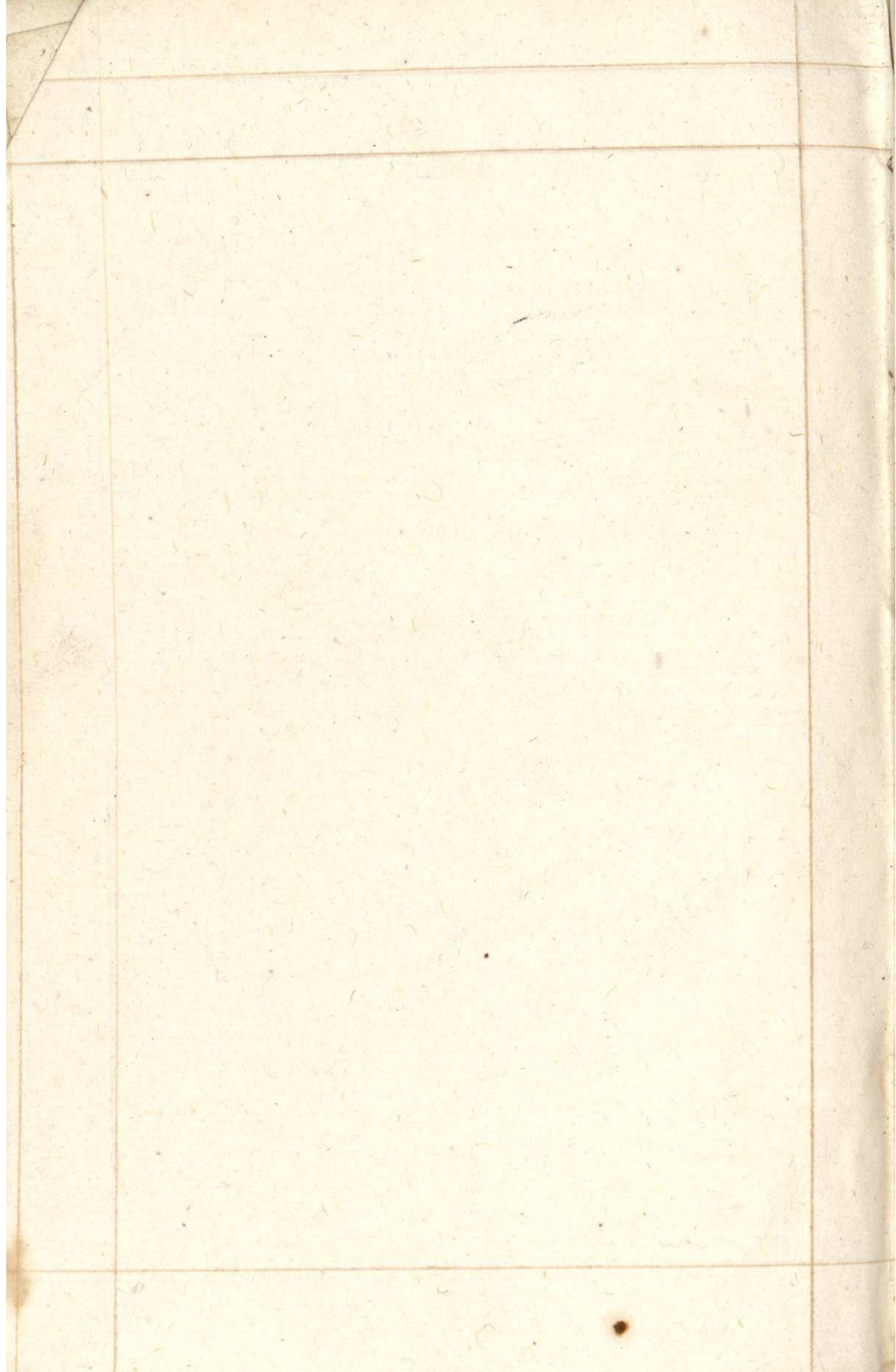

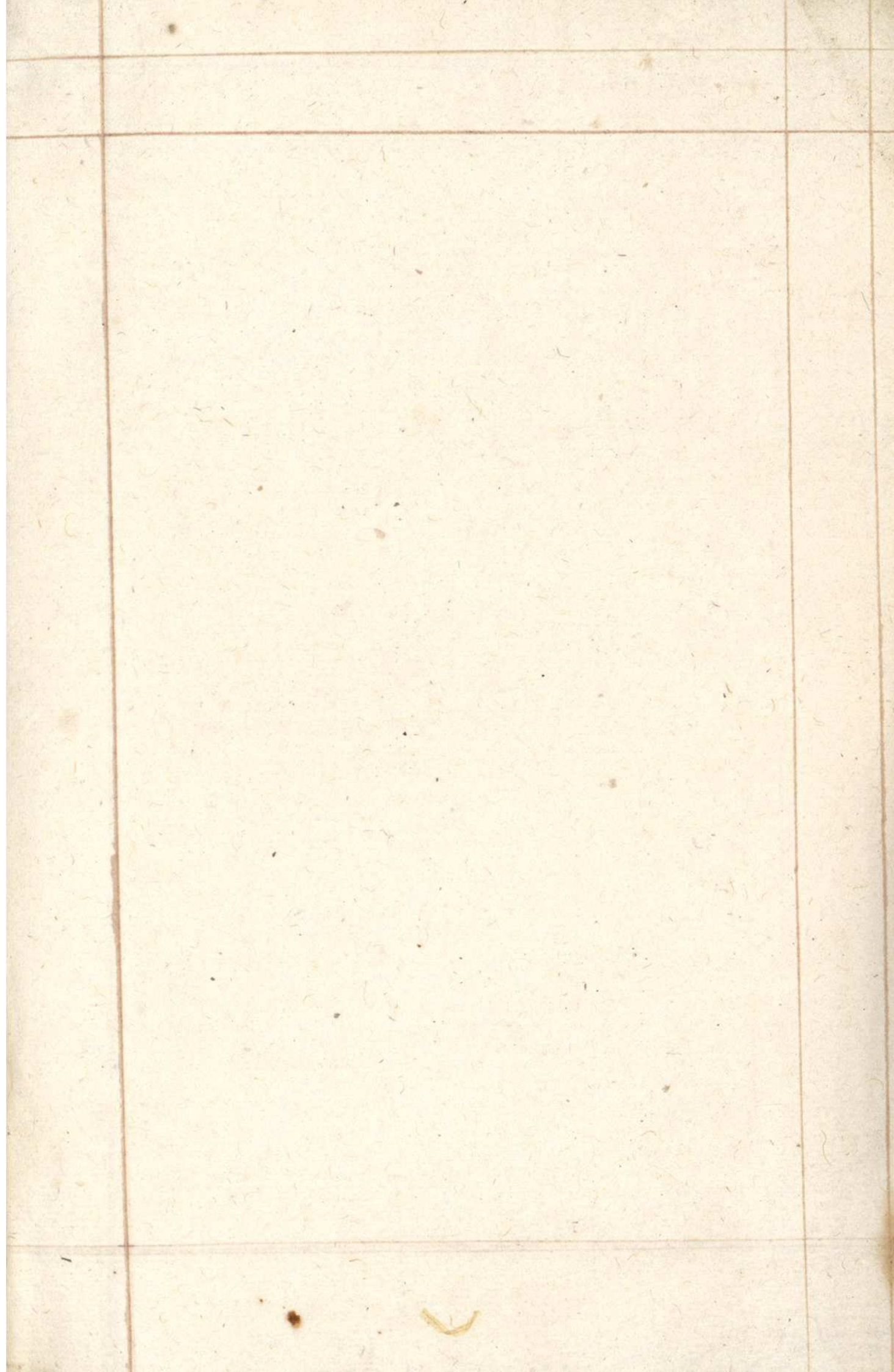

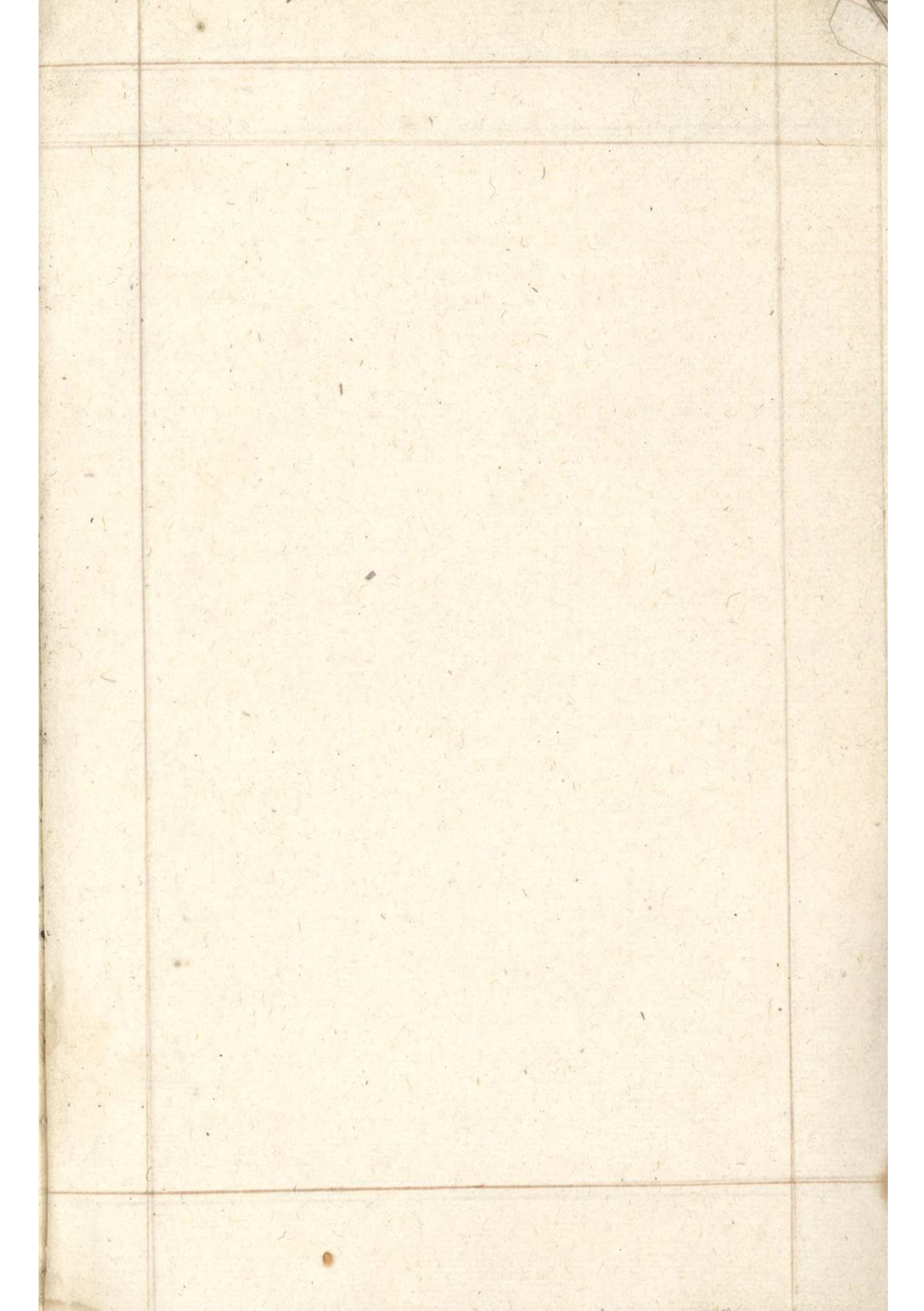

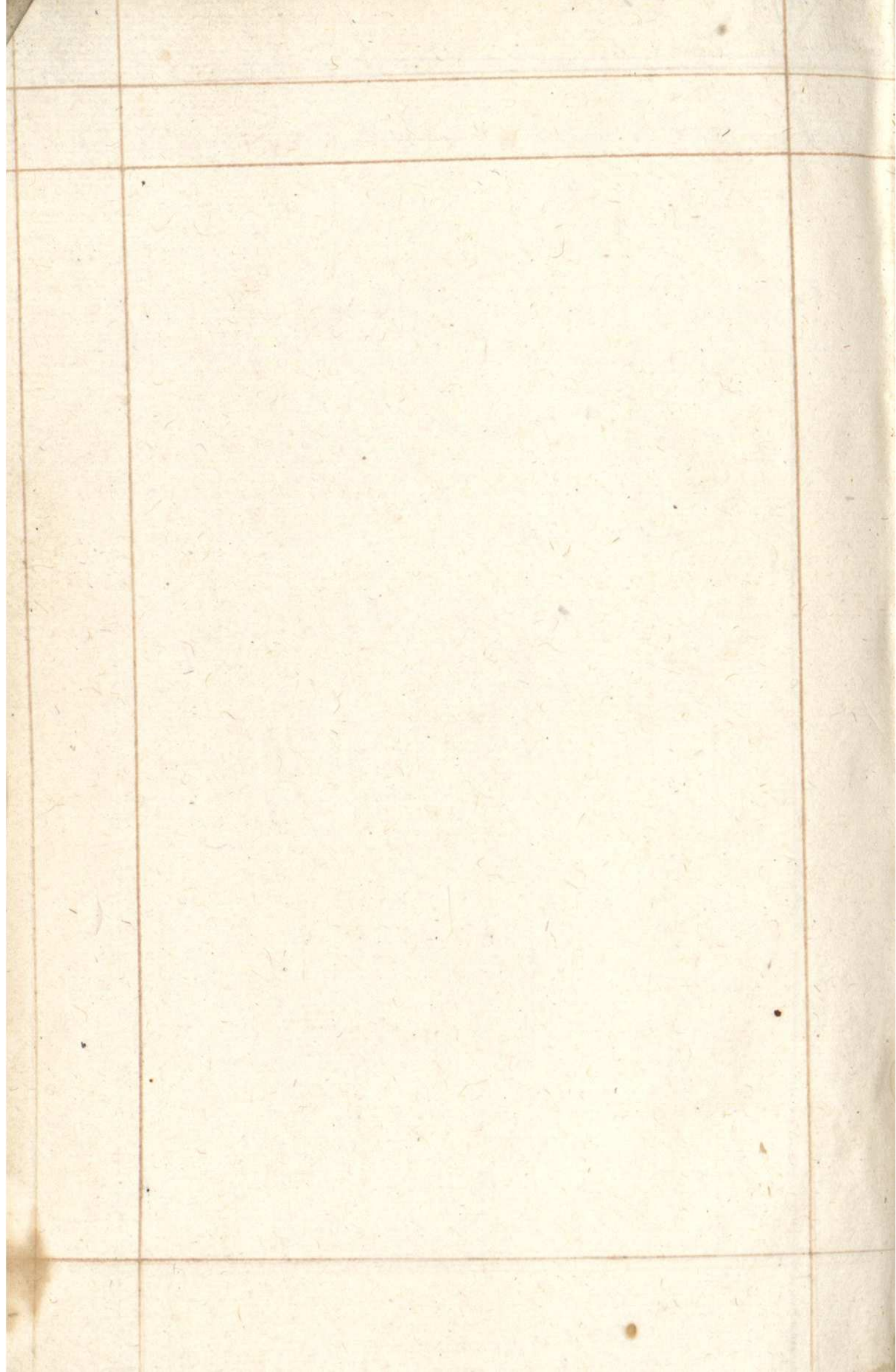

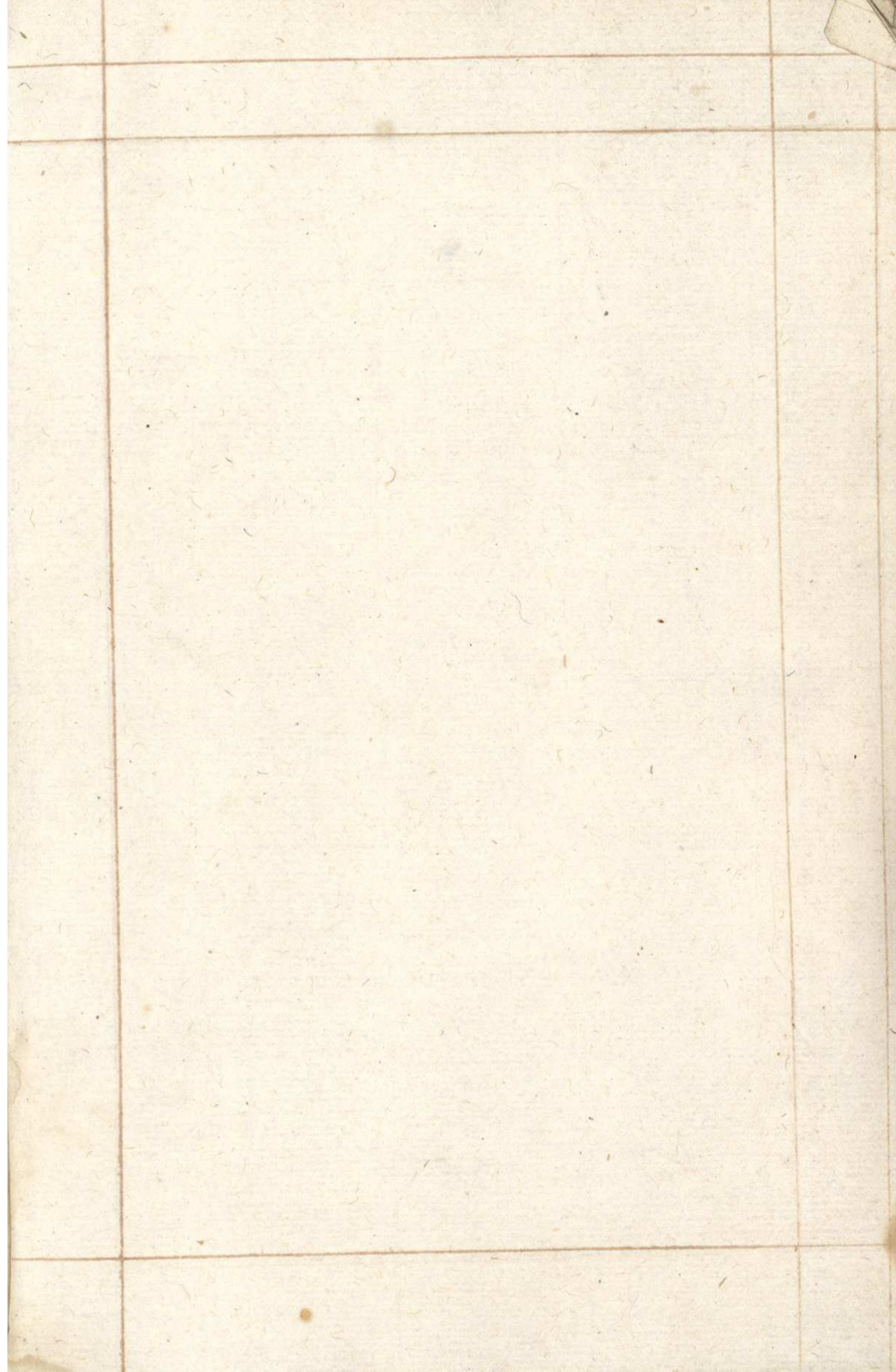

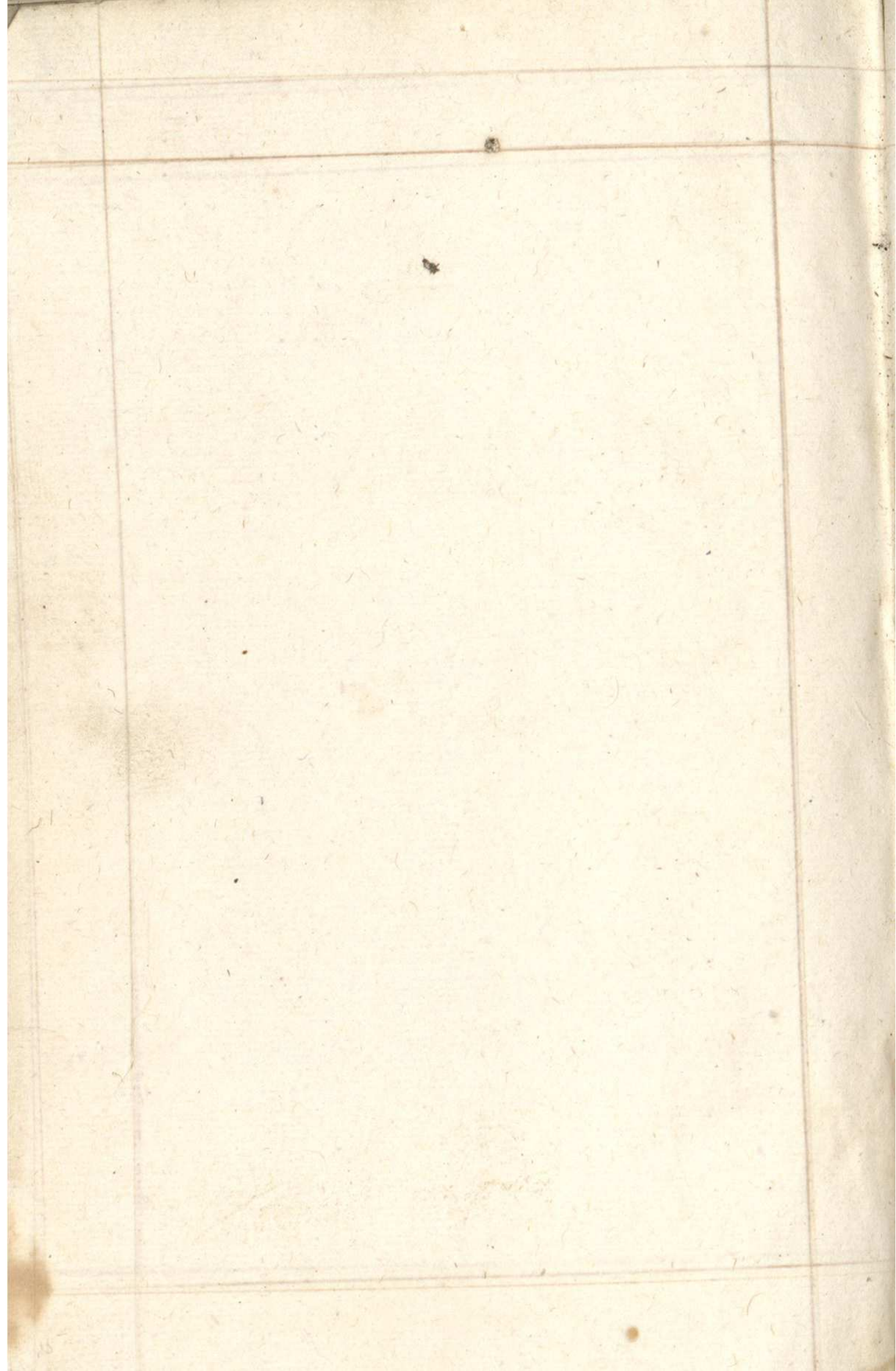

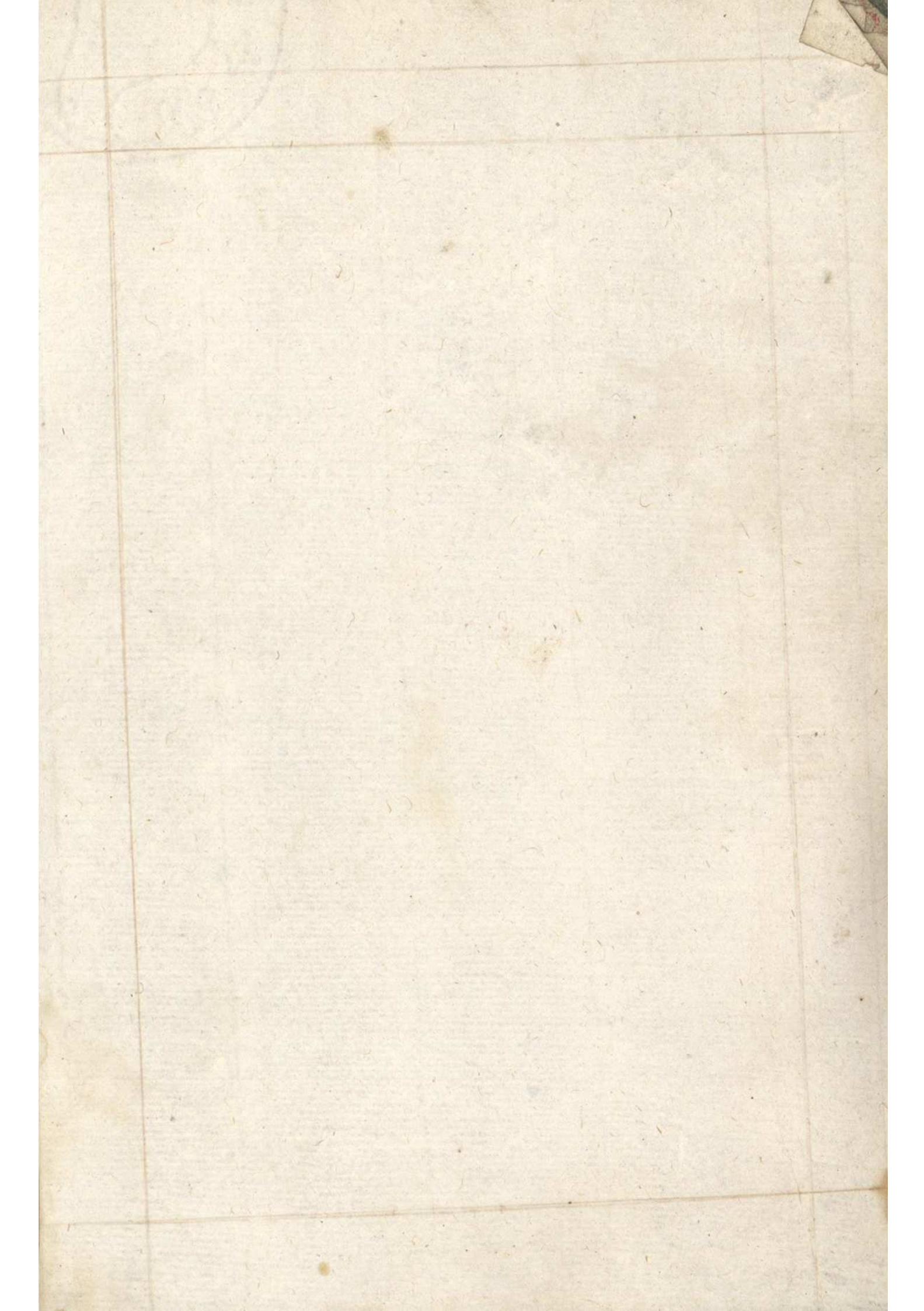

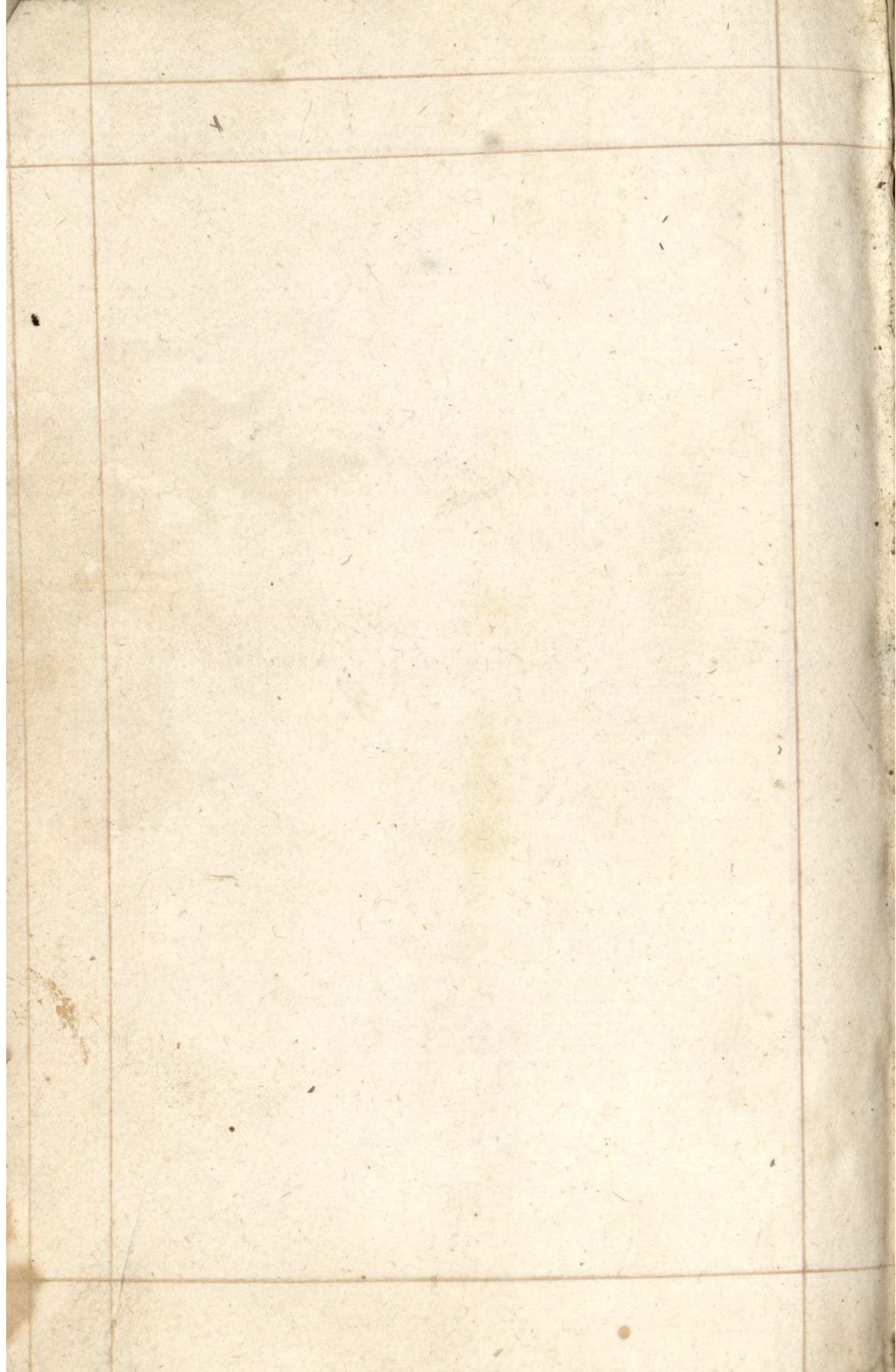

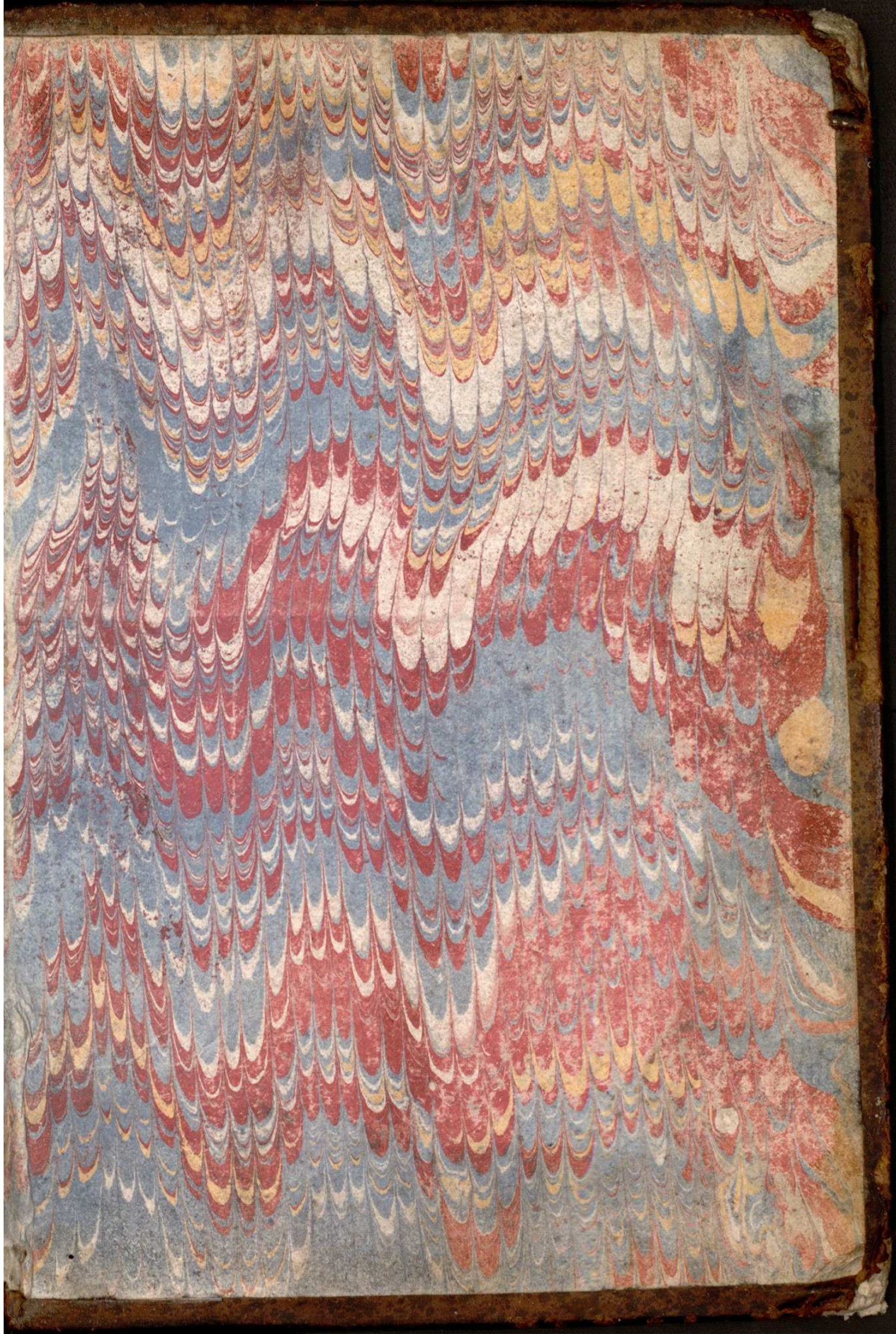

COVPPEL DE
VAVCE 1675

BIB
L'UNIV
M

14